ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1272

14. 5. 1976. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVII

ИНДИЈАНЦИ ПОТОМЦИ ДУБРОВЧАНА

СТР. 4-5

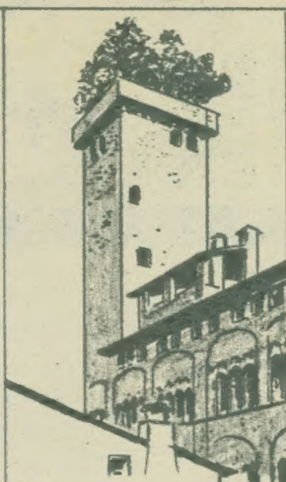

Ripley: Веровали или не!

Затвор УМЕСТО НАГРАДЕ

ЖАК КАСАР (1672–1740) ДВА ПУТА ЈЕ СПАСАО ФРАНЦУСКУ ГЛАДИ ОПРЕМИВШИ О СОПСТВЕНОМ ТРОШКУ ДВА РАТНА БРОДА ДА БИ ШТИТИЛИ ОД НАПАДА ЕНГЛЕЗА ЛАЂЕ КОЈЕ СУ ПРЕНОСИЛЕ ЖИТО. ОН ЈЕ ТАКОЂЕ ЗАРОБИО И 18 ЕНГЛЕСКИХ БРОДОВА. МЕЂУТИМ, КАДА ЈЕ ЗА СВЕ ТО ЗАТРАЖИО ОДШТЕТУ, БИО ЈЕ БАЧЕН У ТВРЂАВУ **ГДЕ ЈЕ ПОСЛЕ 10 ГОДИНА И УМРО.**

ДВАНАЕСТ ХРАСТОВА

РАСТЕ НА **ВРХУ КУЛЕ** ПАЛАТЕ ГУИНИЂИ У ЛУКИ (ИТАЛИЈА).

СВАКА МЕТАЛНА ПОСУДА

КОЈА СЕ УПОТРЕБЉАВА У ИНДИЈСКОМ ПЛЕМЕНУ АДИ, ИСТОВРЕМЕНО СЛУЖИ И КАО СРЕДСТВО ЗА ПЛАЋАЊЕ. НАЈВЕЋА „НОВЧАНИЦА" ЈЕ **МЕТАЛНИ КОТАО.**

Мари Тампист

ЗВЕЗДА ЕНГЛЕСКЕ МУЗИЧКЕ КОМЕДИЈЕ **„СЕН ТОЈ"** У КОЈОЈ ЈЕ ТРЕБАЛО ДА СЕ ПОЈАВИ КАО ДЕЧАК, НАПУСТИЛА ЈЕ И ПРЕДСТАВУ И СВОЈУ КАРИЈЕРУ ЈЕР ЈОЈ **РЕЖИСЕР НИЈЕ ДОЗВОЛИО ДА НОСИ КРАТКЕ ПАНТАЛОНЕ.** (1899)

КУЋЕ

У ЈЕДНОМ СЕЛУ У САХАРСКОЈ ОБЛАСТИ ХОГАРУ, У СТВАРИ СУ ОГРОМНО КАМЕЊЕ **ИЗДУБЉЕНО ТАКО ДА ПРУЖА ЗАКЛОН.**

Кајуијука

ДОГЛАВНИК НА ДВОРУ КРАЉА РУАНДЕ, ЗБОГ ТОГА ШТО ЈЕ НЕКОМЕ СТРАНЦУ ПОКАЗАО КРАЉИЦУ-МАЈКУ, **БИО ЈЕ ЛИШЕН ВИДА.**

1272/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● Томас Верли из Ишфнела, у Енглеској, живео је тачно један век: родио се у поноћ 31. децембра 1600, а умро у поноћ 31. децембра 1700. године.

● римски лекар Диоскорид, који је живео половином првог века наше ере, давао је војницима које је требало да оперише вино од мандрагоре да би мање осећали болове.

● у 12. веку у Шпанији и Италији постојали су „млинови за прављење хартије": изгледа да је прва фабрика хартије од крпа, по арапском методу, отворена у Шпанији 1154. године.

● праву стаклену кућу има Американац Тед Кларк из Тампе, у Флориди. Кларк је годинама сакупљао празне боце од млека и кад је сакупио сто хиљада подигао је кућу од шест одаја.

● ватрогасци су постојали као организовано тело још у II веку пре наше ере, о чему сведочи запис на једном египатском папирусу.

● тешка вода помаже да се лакше памти — тврде немачки стручњаци Готфрид Вернер, Ерих Лер и Мартин Венцел. Према њиховом мишљењу рибе у акваријуму брже се „дресирају" — то јест, брже науче

да изаберу храну која се налази у преградама обојеним црвеном бојом — када се тешка вода сипа у акваријум.

● први опширнији извештаји у европској литератури о острву Јави налазе се у путописима

Марка Пола. Наиме, ово острво је било, преко источњачких трговаца, познато и европским народима старога века и они су га називали „златним острвом" или „богатим острвом".

● у Бадгаштајну, у Аустрији, недавно је Ханс Бах прослављао стогодишњицу свог рођења.

Али, кад је хтео да уђе у градску већницу где су му суграђани приредили славље доживео је изненађење: нису хтели да га пусте унутра. Разлог: стари Ханс је обријао браду коју је годинама носио и нису га препознали. „Она ме је чинила старијим" — казао је после старац општинарима.

● чувени амерички телескоп на Маунт Паломару није више највећи на свету. Сад је то совјетски телескоп подигнут у Зеленчукаскаји на Кавказу на висини од 2.070 метара. Његов домет видљивости је двоструко већи од америчког — износи 95 милијарди километара — а његово огледало има пречник од 6 метара, док амерички има 5.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

ТРАГОМ СТАРИХ ЗАПИСА

ИНДИЈАНЦИ ПОТОМЦИ ДУБРОВЧАНА!

ТРАГАЈУЋИ ЗА ПУТЕВИМА НАШИХ НАЈСТАРИЈИХ ПОМОРАЦА, КАПЕТАН ИВО ШИШЕВИЋ НАШАО ЈЕ У ДУБРОВАЧКОМ АРХИВУ ЈЕДНО ПИСМО ИЗ 1936. ГОДИНЕ У КОЈЕМ СЕ ГОВОРИ О ИНДИЈАНЦИМА — СЛОВЕНСКОГ ПОРЕКЛА!

Прва енглеска колонијална експедиција коју је енглески државник и истраживач сер Волтер Рали крајем 16. века организовао и послао у Америку, искрцала се на обалама данашње Северне Каролине. Предводили су је искусни поморци Филип Адамс и Артур Барлоу.

Био је јули и тропско сунце обасјавало је лепоту какву нико од чланова експедиције до тада није видео. Узбуђени и пуни ишчекивања, они су крочили на нови континент о којем су дотада само могли да чују понешто од ретких, смелих морепловаца који су доспели до његових обала. По нетакнутој природи која их је дочекала у заливу начичканом острвима закључили су да нога белог човека пре њих није крочила на ово копно.

Има ли овде људи, какви су, да ли су дивљи, питали су се, спремни на свако изненађење, док су залазили иза првих палмових стабала. Ускоро, срели су се с људима, домороцима, који су се показали веома љубазни и предусретљиви!

Вероватно су Енглези с олакшањем одахнули када су видели да им ови људи не желе никакво зло, али оно што су угледали час касније било је за њих велико изненађење. Међу домороцима густе, црне косе и пљоснатог лица, налик на Азијате, стајала су два дечака меке кестењасте косе и европског изгледа!

Белци су значи, и пре њих били овде, али који?

Адамс и Барлоу нису умели да одговоре на то питање ни онда кад су им домороци објаснили да се пре много година неки брод разбио о хриди дуж њихове обале и да су бледолики чланови његове посаде провели неко време ту, а затим покушали да отплове на сплаву.

ЗАГОНЕТНА РЕЧ

Ова прва енглеска експедиција није успела да оснује колонију на новом континенту, али је беле дечаке, Мантеа и Ванчеза, довела у Енглеску, где се, поред осталих, за њих заинтересовала и краљица Елизабета I. По свему судећи, она је била очарана Мантеом, пошто му је ускоро подарила — титулу лорда!

И краљица Елизабета и сер Волтер Рали желели су по сваку цену да оснују британску колонију у Америци, а и да расветле тајну откуд тамо бела деца. Само неколико година после ових догађаја они су упутили другу експедицију коју је предводио сер Ричард Гринвил. Са овом експедицијом Мантео и Ванчез вратили су се у свој завичај.

Ни Гринвил није успео много да сазна о пореклу Мантеа и Ванчеза, али донео је ипак вест о месту Мантеовог рођења. Било је то острво **Кроатоан**, у близини рта Хетерас, на обалама данашње Северне Каролине.

Као ни његовим претходницама, ни Гринвилу није пошло за руком да оснује енглеску колонију и тако је сер Волтер Рали после његовог повратка организовао и трећу експедицију, на челу са Џоном Вајтом. Он је покушавајући да установи шта је било са члановима претходних експедиција нашао на нови траг: једно дебло у којем је била урезана реч КРОАТОАН! Ко је то урезао, остаће заувек тајна. **Међутим, трагајући за путевима најстаријих наших поморaца, капетан Иво Шишевић је пре неколико година нашао у дубровачком архиву нешто што као да подиже вео мистерије: писмо исељеника Јосипа Цуцулића из 1936. године.**

далеким морима, тврди капетан Шишевић. У 15. и 16. веку постојала је у свету поред Шпаније још једна толико јака поморска сила да је могла слободно пловити свим морима и доспети на нови континент: Дубровник. Он је иза себе већ имао вековну поморску традицију, а у време открића Америке из његових бродоградилишта излазе бродови чијој се величини и опремљености диве тадашњи хроничари.

Многи су дубровачки поморци били у служби шпанских владара и учествовали у освајању новооткривеног континента, тада погрешно названог Индија. Тако је Петар Охмучевић био наименован за генералног капетана тих нових земаља, а Вице Буне чак вице-краљем Мексика!

Али, постоји увек и друга страна медаље, у овом случају бродоломи, неизбежни пратиоци и најславнијих морских подвига. Тако је обалска стража Сједињених Америчких Држава израчунала да је на сваке две до три морске миље дуж раzуђених обала Северне Каролине остала по једна бродска олупина. Међу њима сигурно је много дубровачких... Ипак, не страда увек сва посада у бродолому, а онај ко се спасе и докопа обале понекад остави траг о свом боравку. Отуда, можда, она тајанствена реч урезана у дебло.

ЧИЈИ СУ ПОСТРАДАЛИ БРОДОВИ

У том писму Јосип Цуцулић каже да је у чикашком музеју нашао на једну књижицу која га је одмах привукла својим насловом **„Кроатски Индијанци"**. У њој је нашао објашњење да су Кроатски Индијанци бродоломници, настрадали 1541. године у близини рта Хетерас, који су нашли уточиште код гостољубивих домородаца. Они су остали заувек на обали новог света, поженили се домородачким девојкама а себе назвали — **Хрватски Индијанци!**

Није никакво чудо што су се наши људи нашли у тим

МАНТЕО КАО МАТЕ

У свом писму Јосип Цуцулић наводи многе речи из књижице о Кроатским Индијанцима за које каже да припадају — Гундулићевом дијалекту, па је, према томе, брод који се 1541. на-

МИНИ КВИЗ

1. **Да ли жабама „лупа" срце?**
2. **Шта је кворум?**
3. **Ко је написао историјске романе „Златарево злато", „Чувај се сењске руке", „Сељачка буна" итд?**
4. **Како се зове море у којем човек не може да се утопи?**
5. **Шта је помолог?**

ОДГОВОРИ:

1) Да. Опити које је вршио један немачки научник код краставе жабе показали су да кад жаба мирује њено срце откуца 26 до 27 пута у минуту. Међутим, ако се таквој жаби покаже млад, тек окоћен миш, број откуцаја њеног срца повећа се на 44 удараца; 2) Кворум је израз који означава законом предвиђен минимални број присутних чланова са правом гласа на некој седници за доношење пуноважних одлука. Израз је дошао из Енглеске; 3) Један од наших највећих књижевника Аугуст Шеноа (1838—1881); 4) На земљи постоје мора, тачније језера у којима човек не може да се утопи. Такво је и Мртво море на граници Израела и Јордана. У његовој води има толико соли, да се сува со у води не раствара. Вода је веома густа и има специфичну тежину 1,16 већу од специфичне тежине човечјег тела; 5) Помолог је стручњак за гајење воћа.

сукао о хриди у близини рта Хетерас морао бити дубровачки!

На језику Хрватских Индијанаца, на пример, јунак се каже јунук, лула за пушење — чибукика, што значи **„чибук кикат"**! Јер, до мороци су онда, вероватно, пушили дуван од којег је посада насуканог брода кијала... И у називима неких места има трагова хрватског језика, тако сам рт **Хетерас** може значити рт „хрватске расе", а залив **Онсалбос** — „он ишао бос". Занимљиво је да су Хрватски Индијанци знали за питу, јело које и данас тако називају.

Постоје и неке реке за које Јосип Цуцулић каже да носе „наша" имена, као **Тар** — Стара, **Наузе** — Наша, **Чован** — Чобан и највећа, **Потомак** која протиче кроз Вашингтон. Сматра се да је та река добила име у част потомка Хрватских Индијанаца и њиховог капетана Ђуре Ловрића, по којем је и један пут у Америци назван **Ловри роуд.**

Име Мантео, каже капетан Шишевић, могло је постати од Матео или Мате, а то је често име у Далмацији!

Током времена потомци Хрватских Индијанаца ра-

селили су се по америчком континенту, тако да их данас има свуда у САД, па чак и у Канади. Прича се да је и бивши председник САД Кулиџ био њихов потомак, а могуће је да је његово презиме раније гласило Кулић или Куцић. Неки други постали су конгресмени и сенатори, а рачуна се да их има можда и 2 милиона!

Све ово, каже капетан Иво Шишевић на крају, требало би још проверити, а пре свега пронаћи књижицу о **Кроатским Индијанцима** о којој је писао Јосип Цуцулић и која би, можда, бацила још светла на ову занимљиву претпоставку.

М. Крстуловић

Побегао с оног света

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

КАД МУ ЈЕ ЛЕКАР ОЧИСТИО РАНУ, МАЛИНОВСКИ ЈЕ ОСТАО ДА ЛЕЖИ НЕПОМИЧАН, БЛЕДОГ ЛИЦА, ИЗГРИЖЕНИХ УСАНА. А КАД СЕ НЕКОЛИКО ЧАСОВА КАСНИЈЕ ОСВЕСТИО, ИМАО ЈЕ ШТА И ДА ВИДИ!

Десетог септембра 1943. године млади пољски пилот Броне Малиновски кренуо је, у саставу 302. бригаде РАФ-а, у напад на немачку фабрику оружја, у непосредној близини француског града Лила. С обзиром на важност напада, а и на то што је требало да се изведе по дану, енглеске авионе су пратиле и америчке „летеће тврђаве".

Међутим, пошто су енглески ловци откривени пре него што су стигли на циљ, развила се жестока битка између „спитфајера" и немачких авиона. Једна од топовских граната погодила је „спитфајер" којим је управљао Малиновски. Авион је захватио пламен и Малиновски, рањен комадом гранате у колено, схватио је да готово нема изгледа да се извуче. Летео је исувише ниско да би покушао да искочи падобраном. Није му преостало ништа друго него да покуша да авион, чија су крила горела, спусти у неки од воћњака изнад којих се налазио.

У тренутку кад су Немци ниско над земљом виделе авион који је очигледно намеравао да се спусти, одред војника пожурио је ка њему. Међутим, кад је авион најзад атерирао у један виноград, Немци од дима и пламена уопште нису могли да му приђу. За сваки случај, оставили су два стражара недалеко од њега и вратили се назад у град.

НЕ МИЧИТЕ СЕ!

Малиновски који је некако успео да се извуче из авиона пре него што је одред војника стигао до њега прележао је међу чокотима целу ноћ дрхтећи од хладноће и готово полуонесвешћен због бола у нози. Тек пред зору успео је да заспи. Пробудио се касно поподне с чудним осећајем да га неко гледа: и заиста само неколико корака од њега стајао је човек и радознало га посматрао.

Малиновски покуша да устане, али га пресече бол у колену и он немоћно клону на земљу. Човек му на лошем енглеском рече да остане миран и да се не миче с места, а онда нестаде као да је у земљу пропао. Вратио се тек у сумрак носећи у малој корпи нешто хране, кафу и две кутије цигарета.

— **Немојте ни да покушате да тражите неко друго место где бисте се сакрили јер вас немачке патроле траже на све стране...**

Како су сазнали да се он жив извукао из авиона, то човек није знао да му објасни.

Малиновски је провео у винограду још један дан и следећу ноћ. Бол у нози постајао је све јачи. Предвече трећег дана појавио се човек, члан белгијског Покрета отпора, и помогао му да се пребаци до усамљене фарме, два километра даље од винограда у којем се дотле скривао. Пошто је појео неколико кашика вреле супе, Малиновски замоли свог домаћина да му превије ногу. Али, када се следећег јутра пробудио, више није могао да је покрене: нога је била натечена и модра. Очигледно гангрена. Знао је да нема ни најмање изгледа да преживи ако му се хитно не укаже лекарска помоћ.

ОПЕРАЦИЈА УЗ СВЕЋУ

Његов домаћин је одлучио да га сакрије у кола натоварена сеном и тако га превезе до болнице у Ипту. Један сат касније Малиновски је напустио кућу и уз помоћ сељака и његових синова попео се у кола. Они су преко њега набацали сено и кренули ка граду. Затрпан сеном, Малиновски је једва дисао. Сваки пут кад су се кола заустављала и кад би чуо кораке, претрнуо би од страха.

Најзад, после дугог дрмусања и клопарања по неравном друму, кола се зауставише и неко поче да скида сено. Малиновски чу глас свог домаћина који је нешто жучно објашњавао. Готов сам, помисли, сигуран да их је открила нека немачка патрола. Али он уместо немачког стражара угледа човека обученог у бели мантил. Био је то лекар.

Следећих 60 минута, док је лекар својим вештим прстима испитивао рањену ногу, били су вероватно најтежи у његовом животу.

Уз помоћ неколико инструмената лекар је тражио по рани комадиће гранате. Малиновски је стезао зубе настојећи да не врисне од ужасног бола. Лекар, на жалост, није могао да му да никакво средство за умирење. Тешкоћу је представљало и то што је радио при слабачком пламену парафинске свеће.

Кад је рана била очишћена и завијена, Малиновски је лежао непомично, бледог лица, изгрижених усана. Ништа више није осећао, нити је могао да се покрене. Видео је како га подижу и стављају на кола. По свежем ваздуху који је у једном тренутку осетио знао је да га возе негде напоље, затим опет унутра. А онда је изгубио свест. **Кад је неколико часова касније дошао к себи и осврнуо се, имао је шта и да види: свуда око њега налазила су се колица с мртвим немачким војницима.** Очигледно, његови пријатељи су пронашли место где ће га сакрити: тешко да ће било коме пасти на памет да га ту потражи.

ДВАДЕСЕТ ДАНА У МРАКУ

Малиновски је изгубио сваки појам о времену. Понекад су се врата мртвачнице са шкрипом отварала и болничари би изгурали или угурали понека колица. Сваки пут он је страховао да га не открију. Ужасно му је сметао смрад тела која су се распадала, тежак мирис антисептичких средстава и студен која му се увлачила у кости. С времена на време појавила би се старија болничарка која му је доносила по мало хране и лекове који су бол у нози чинили подношљивим.

Млади Пољак је већ почео да мисли да се више никад неће извући из мртвачнице кад му је, двадесетог дана, болничарка саопштила да ће га за неколико часова изнети напоље, али да мора бити стрпљив. И заиста, предвече му је донела неко одело које је набрзину обукао. Пошто се уверила да никог нема у близини, одвела га је до мале капије у зиду где га је чекао његов познаник из Покрета отпора који га је отпратио до железничке станице у Лиежу.

Била је то тек прва станица за бекство коју су људи у Покрету отпора припремали последње две недеље. С лажним исправама Малиновски је преко Брисела стигао у Париз, затим у Шпанију и преко Гибралтара успео да се врати у Енглеску. У своју јединицу стигао је у пролеће следеће године, таман на време да узме учешће у искрцавању савезника на обале Француске.

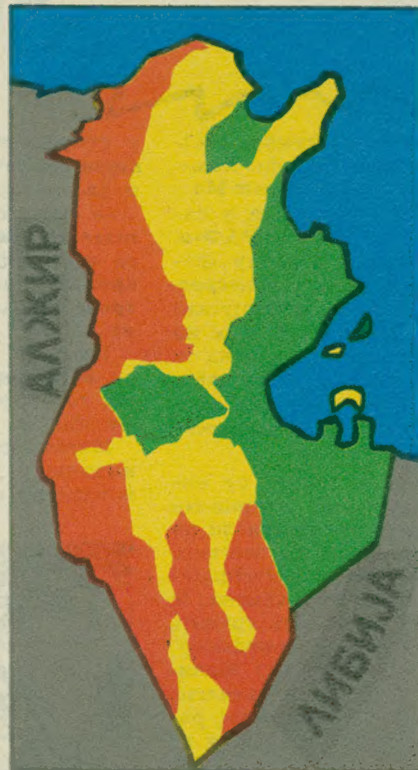
О. В.

ДВАДЕСЕТ ГОДИНА НЕЗАВИСНОГ ТУНИСА

КАКО ЗАРОБИТИ КИШУ

Тунис је најмања северноафричка држава. Због свог положаја кроз 2500 година претурио је много крвавих окршаја. Феничани, Римљани, Вандали и Византинци заузимају десет првих векова његове историје. Сви они долазе преко мора и живе углавном уз море, све до оног дана када се на истоку кроз пустињу зачуо топот арапских коња који је најављивао једну од највећих промена у повести света. Нико није ни слутио да ће моћну и тешку византијску управу пољуљати реч једног арабљанског чобанина и да ће она надјачати глас свих моћних византијских свештеника. Године 670. исламски колонизатори стижу и у земље које називају **Ифрикија** (Африка). Ту, на нетакнутом земљишту, на рубу пустиње, они подижу своју престоницу, тржницу, уточиште опасано тврђавом Керуан. Византинци, а и непокорни староседеоци Бербери супротстављају се тој најезди, али то су њихови последњи трзаји. Арапске колоније се множе брзо и ускоро се рађа један потпуно арапски град, **Тунис**. Његово име значи отприлике „место које је лепо и пријатно". Мада ће будућа држава по њему добити име, он није постао њен главни град: то је и даље био Керуан, који је претрпео све сукобе око власти, све успоне и падове арапске културе и филозофије. У њему су се од 7. до 16. века смењивале династије Аглабида, Зирида, Хафсида, све док нису дошли Турци, па Шпанци, па опет Турци... Онда је, на крају 19. века, Француска одлучила да убудуће „заштити" Тунис од даљих превирања и 12. маја 1881. потписан је уговор о протекторату... Тридесет година касније туниски народ је почео да увиђа да му заштита туђина наноси више штете него користи, али проћи ће још неколико деценија до коначне слободе. Тачно у 17 часова и 20 минута 20. марта 1956, одјекнуле су у француском министарству иностраних послова речи:

„Француска свечано признаје независност Туниса. Одатле произлази да уговор потписан 1881. године више не може управљати француско-туниским односима"! У Паризу је тог дана падала киша. А у Тунису, главном граду Туниса, сунце је доприносило општем слављу. У граду који је до тада као лењиром био подељен на два дела, стари — арапски и нови — француски, све је врвело од одушевљена. Главна туниска авенија добила је име председника Бургибе, а кроз Француску капију на њеном крају која води у најстарији део Туниса, Медину, Тунижани су почели да пролазе у оба смера. Данас је Тунис понос својих житеља: Медина је постала туристичка атракција, а од 5,5 милиона Тунижана, готово милион живи у главном граду.

5 Умивени град на мору, то је оно што човек помисли када после других места види Монастир, родни град председника Бургибе. У њему су чак и древне зидине обновљене „свежим", белим каменом, а унутра, између четвртастих и округлих кула одржава се нека врста туниских летњих игара: у топлим ноћима, звук, боја и покрет стапају се у јединствено шаренило афричко-арапске уметности, док се о подножје зидина разбија море...

4 А од палмине коре и лишћа праве се корпе, асуре, шешири... Ово је Ђерба, острво које због његове лепоте и бујног растиња неки називају „афричком Полинезијом", други, опет, „зачараном земљом". И Одисеј се, кажу, на њему дуго задржао а Ђерба и данас личи на нестварни свет из бајки из „Хиљаду и једне ноћи".

6 Кроз полупустињу, прошарану једино циновским кактусима, нови пут повезује Монастир са Керуаном, али, каква разлика! Чувени француски писац Монтерлан рекао је да се овај град „уздиже на бледом песку као чудо". Ипак, Керуан или „утврђени град" данас више не личи на чудо у пустињи као у Монтерланово време! Пре десетак година путника би изненадио призор око градских зидина: стотине, хиљаде људи вредно је радило на сушној земљи и — никли су цементирани базени широки и дугачки по сто метара. Они су задржавали воду спречавајући да жедна земља прогута сваку кап ретких пљускова. Тако Керуан данас има зеленило око својих зидина од цигле...

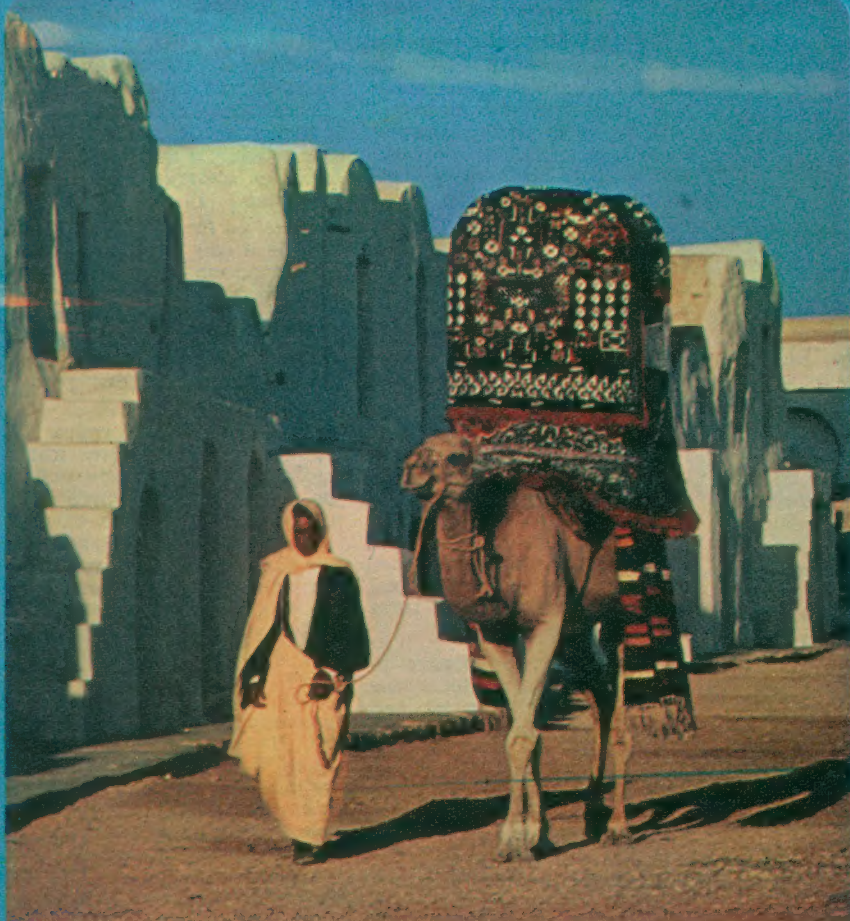
1 Од пустињске земље, палмовог дрвета и вуне камила и оваца, веште руке туниских занатлија уметника праве најлепше сплетове арабески и боја: средиште грнчарства је Набел, место на медитеранској обали. Не праве се само ћупови, него и други предмети, као керамичке плочице које понекад украшавају читаве зидове творећи својеврсне слике!

2 Хитри женски прсти и данас ткају дивне ћилиме, често радећи напамет и најкомпликованије шаре ,онако како су научиле од својих баба и прабаба. А продавац у суку понекад најлепши тепих рашири преко улице: **„Што се више гази, све је бољи!“ — уверава он из свег гласа чак оне који и не помишљају да га купе...**

3 У унутрашњости земље, уметност као да следи вреле боје пустињске земље: куће су украшене „чипкама од цигле“. Такав је **Тозер**, главни град **Ђерида**, палмове оазе усред пустиње...

7 За ове куће у Набелу, на обали мора, тешко би се могло рећи имају ли само двадесет, или две хиљаде година! Али, као и у Керуану и свим осталим градовима и селима, све куће су беле. Блиставо беле на афричком сунцу, са плаво обојеним вратима: бело је боја која означава мир, а плава гостопримство.

8 Из времена пунских ратова и римских освајања потиче и овај разрушени храм у **Тубурбо Мајусу**. Један мраморни Јупитер размрсканe главе лежи у близини, а трава расте између древног камења — тако изгледају археолошка места у којима се шест давних векова римске владавине још задржавају између напуклих стубова. Од Тубурба до главног града пут води кроз богату житницу: у доба жетве, класје се злати унедоглед...

Текст: М. Крстуловић

ОБРАЧУНИ У ПОДЗЕМЉУ

РОСОВО ВАТРЕНО КРШТЕЊЕ

Кад се пред полицајцима појавио снажан човек с ожиљком на лицу, било је јасно да тражи кавгу. Напао је већ следећег тренутка...

Једне априлске вечери, у пролеће 1971, бостонски полицајци Денис Рос и Питер Мјуз кренули су у редовни обилазак своје четврти. Улазећи у патролни „бјуик", Рос, који је имао само 26 година и тек неколико месеци полицијске службе, рече старијем, искусном Мјузу:

— **Нисам се баш наспавао данас, беба је плакала цело пре подне...**

— **Полицајац не зна за умор — поучавао га је Мјуз — ноћно дежурство је исто што и дневно, то увек имај на уму.**

Рос није ни слутио да ће баш те, на изглед мирне вечери доживети ватрено крштење!

ПИШТОЉ НА ГРУДИМА

Првих неколико часова није се догодило ништа значајно. Када је прошла поноћ и кад је чак и Мјуз мислио да ће им ово ноћно дежурство мирно протећи, наишли су, у једној од озлоглашених бостонских уличица, на огроман камион, паркиран тако да је закрчио готово цео коловоз. Возач се, очигледно, налазио у оближњем бару „Келис", омиљеном састајалишту људи из подземља. Када су полицајци крочили унутра, запахнуо их је облак устајалог дима и мирис јевтиног вискија. Сва лица се истовремено окренуше према њима, нека подсмешљиво, нека дрско.

— Чији је камион паркиран испред улаза? — упита Рос.

Нико се и не помери. Рос понови питање нешто строжим гласом. Али, нека се лица само развукоше у осмех. Овде је владала завера ћутања, добро познати закон подземља.

— У реду — рече Рос — онда ћемо морати да позовемо шлеп-службу, а то ће некога коштати лепих пара!

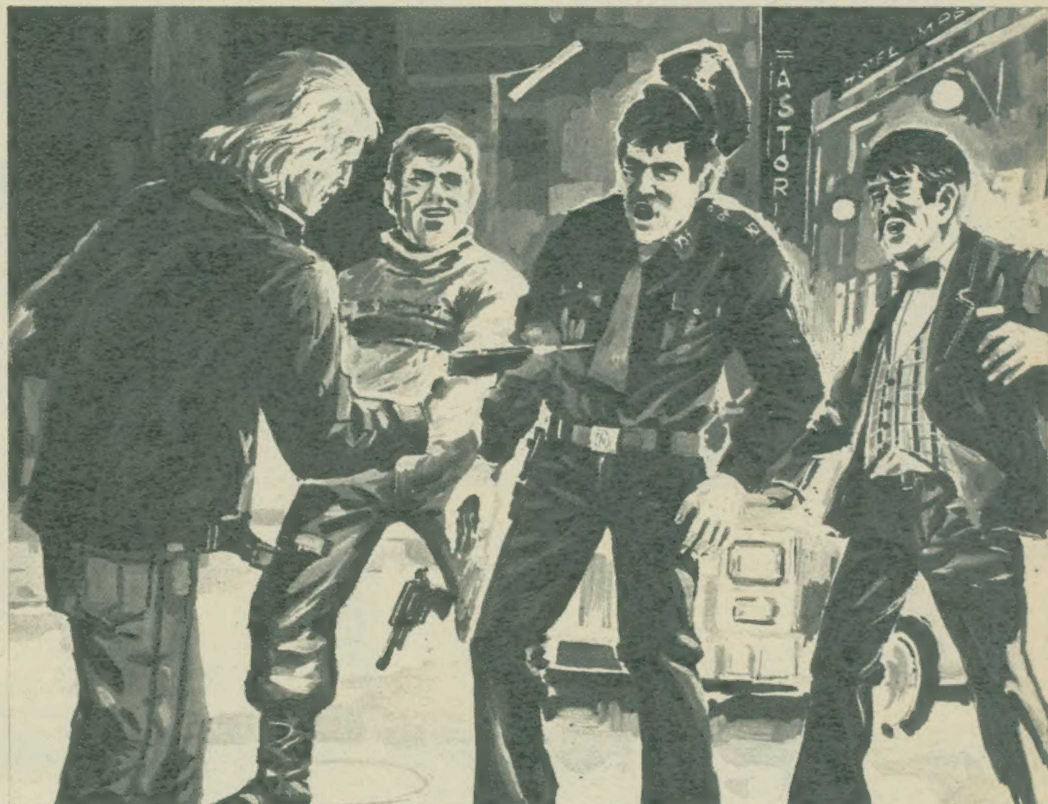
Полицајци се окренуше да изађу. Тек што су крочили напоље, један онизак али снажан човек са ружним ожиљком на лицу појави се на вратима. Мјуз га је запазио још док су били унутра. Седео је за шанком и све време није се ни померио.

— Ја сам возач — процеди он гледајући дрско у полицајце, са рукама на опасачу. Био је припит и смешкао се очито не страхујући од људи у униформи.

— Мораћете да померите камион — рече му Рос одлучно али учтиво. — Овде није дозвољено паркирање.

— Ма немојте! — искези се пијанац и опсова полицајце.

Било је јасно да тражи кавгу. У следећем тренутку већ је покушао да нападне Роса песницама. Али се овај одмах снашао и одбио ударац. У исто време из бара су се појавила још двојица, као по договору. Даље, зна се.

Можда би полицајци и успели да их савладају, да један од нападача неочекивано није извукао пиштољ! Уперио га је Мјузу у груди и без размишљања повукао обарач. Мјуз се срушио на плочник а Рос се осврну и појури колима да позове помоћ. То је било прво што му је пало на памет, јер сам против тројице није могао ништа. Из бара је одмах почео да се скупља свет.

За то време Рос је успео да се докопа микрофона, али није могао ништа да јави: био је то стари тип радија којем је било потребно неко време да се загреје. А нападачи су већ прилазили. Двојица су шчепала Роса за рамена и он, тада, готово инстиктивно, посегну за службеним пиштољем, први пут.

Било је касно! Осетио је како губи свест. Последње чега се сетио било је јако зујање у ушима, а пробудио се на часак у неким колима, па после тога тек у болничкој соби!

НЕОЧЕКИВАНИ ТРАГ

Рос, срећом, није био тешко рањен и ускоро је могао својим колегама да пружи све потребне податке. Описао је цео догађај и нападаче. Мјуз је прошао много горе: метак му је пробио једно плућно крило и једва су му спасли живот.

Али, тек сада су настали проблеми: сва тројица нападача као да су у земљу пропала! У Келисовом бару, разуме се „нико ништа није знао", а камиона и човека са ожиљком нигде ни је било.

Чим се опоравио, Денис Рос је и сам почео да трага за нападачима. Без успеха. Једино што су иследници успели да сазнају име власника камиона, али то им ништа није помогло: камион је оне вечери био украден.

Десет месеци истрага је тапкала у месту, и када су већ сви изгубили наду да ће икада ухватити нападаче, неочекивано се појавио траг. У Њу Орлеансу се догодио готово исти случај! Опет је неки човек са ожиљком дрско изазвао полицајце. Опет је избила туча, па пуцање. Али овог пута полицајци су имали више среће и успели су да савладају и приведу кривце. Чим су сравњени подаци и фотографије, било је јасно да се ради о истим лицима, силеџијама који се свете полицији због ранијих лежања у затвору.

„Возач" се звао Џозеф Рок, а његови помагачи Док Торп и Ники Брукс, све старе „птичице".

Питеру Мјузу извађено је цело плућно крило због чега је морао пре времена да се повуче из службе. Добио је инвалидску пензију.

М. К.

ИЗ ПРОШЛОСТИ НАШИХ НАРОДА

БРЗОНОГА ПОШТА

У Србији за време Милоша Обреновића, у време када нису били познати ни телеграф ни телефон, поштоноше су били **татари**. Изванредни јахачи, физички веома издржљиви, на **араберима**, расним коњима, даноноћно су хитали друмом Београд — Цариград или Крагујевац.

У пратњи татара ишла су и двојица **суруџија** водећи коња за случај да се коњу татарина догоди нека незгода. На путу су се налазиле **мезулане** (путне станице) где би се татару заменио коњ а он мало предахнуо. Међутим, кад су у питању биле хитне поруке одмора није било. Поштоноша би само променио коња и наставио.

На путу татарин није штедио ни себе ни коња. Виком и канџијом сатирао је коња, али често је на удару канџије био и пролазник који би се нашао на путу. Ни суруџије нису биле поштеђене бича.

Најбољи татари добијали су титулу татар-аге. Брзина којом су преношене поруке и данас запањи. Тако је пут од преко 1000 километара од Цариграда до Београда српски татар-ага Инџе преваљивао за четири дана. Јовани Спасићу требало је од Цариграда до Крагујевца само пет дана. Татар Богдан је са копијом фермана појахао из Цариграда 27. августа 1830. године а сјахао пред Милошев конак у Крагујевцу 1. септембра.

Татари су дуго година остали појам брзине и тачности.

Dik Browne ХОГАР СТРАШНИ

ЉУДИ СА ДВА ЖИВОТА

МАКЕДОНАЦ НА „ТИТАНИКУ"

— МИЛОСТ, ГОСПОДО! МИЛОСТ! — МОЛИО ЈЕ 15-ГОДИШЊИ ПАСТИР СТОЈАН ДОДОЛКОВСКИ. АЛИ, НИ У ЈЕДНОМ ЧАМЦУ ЗА СПАСАВАЊЕ ЗА ЊЕГА НИЈЕ БИЛО МЕСТА.

Ноћ се проламала избезумљеним крицима, ледена вода океана гутала је у своју бездану утробу јауке дављеника.

Петнаестогодишњи Стојан Додолковски је већ био обамро. Безуспешно је покушавао да се ослободи воде која му је навирала у уста, нос, уши. Гломазне ципеле су га вукле на дно. Хтео је бар њих да се ослободи, али је био исцрпљен и једва се одржавао на води. А око њега хаос. Дозивање на неком неразумљивом језику. Да ли је то крај? Крај не само нади да ће стићи у „обећану земљу" него и крај животу? Не, има још наде! Недалеко од њега пролазио је чамац. Ово је спас. Само још да викне гласно да га чују. Успео је да се докопа ивице чамца.

— Милост, господо! Милост!

Одједном га неке руке немилосрдно одгурнуше. Био је поново сам, препуштен халапљивој води...

С. О. С. У ПОНОЋ

Посна земља македонског села Чучер, у близини Скопља, није пружала често ни оно најнеопходније за живот. Глад је била стални гост у већини домова. Суочен са суровом стварношћу гладног дома а привучен примамљивом причом о „обећаној земљи" Америци, петнаестогодишњи пастир Стојан Додолковски се једног зимског дана 1912. године отиснуо у потрагу за том „далеком и богатом земљом".

Почетком априла стигао је у енглеску луку Саутемптон. Рекли су му да одатле иде брод за Америку. Радећи као лучки радник успео је да заради новац за карту и 11. априла укрцао се на паробород „Титаник". Био је то до тада највећи паробород на свету, власништво британске компаније Вајт Стар Лајн. Ово му је било прво путовање.

Брод је био пун. Било је ту свих језика и нација, господе и печалбара. У трећој класи Стојан је успео да нађе кут за себе.

„Титаник" је грабио бескрајним океаном већ четврти дан. Стојан се упознао и спријатељио са неким Македонцима тако да му је време брже пролазило. Осећао се и некако сигурнијим у друштву земљака.

Паробород се налазио у близини острва Њуфаундленд кад је одједном, у ноћи без месечине, јеку бродских машина надјачао узвик са јарбола:

— Пред нама је санта леда. Санта ледааа...

Било је 23 часа и 40 минута. Први официр се за тренутак укочио, а одмах затим дрекнуо колико га грло носи:

— Кормило на лево! Нее! Стој, пуном паром назад!

Већ је било касно. Пред бродом није била санта већ читав ледени брег. Удар је био силовит. Осматрач се стрмоглавио са јарбола у море. Први официр је ударио главом у кормило и остао непомичан да лежи. Сви који су спавали у креветима буквално су поиспадали. За тренутак је настала гробна тишина. И машинска постројења као да су стала. А онда се тишином ноћи разлегао јаук. Путници су се растрчали покушавајући да спас нађу изван кабина. Нико није знао шта се догодило. Паника је завладала и међу члановима посаде.

ПРЕКО ПАЛУБЕ

Неколико најприсебнијих официра сишло је са конструктором „Титаника" инжењером Адријусом у потпалубље да провери да ли је ледени брег пробио дно. У дужини од 90 метара леви бок корита био је распорен пробивши при том пет непропусних комора. Било је очигледно да трансатлантском дину нема спаса. Само је питање времена када ће „Титаник" отићи на дно.

Са 42° северне ширине и 50° западне дужине радио телеграфиста Филипс послао је у етар позив за помоћ. Почела је акција спасавања путника. Чамаца и појасева за спасавање није било довољно.

Петнаестогодишњи пастир из Македоније је изгубљено тумарао по пароброду који је тонуо. Као и остали, покушавао је да се докопа неког чамца или појаса за спасавање. Међутим, у чамцима је било места само за путнике прве класе — за бродовласнике, за важне личности и богаташе. Стојан је изгубио везу и са земљацима који су нестали у стравичном метежу. Галама, јурњава, гурање, отимање за појасеве. Чак су и столице износише из кабина јер су и оне представљале неку наду у овој ноћи без наде. У тренутку бујица успаничених гурнула је преко палубе Додолковског. Од додира црне, хладне воде он се укочио и почео да тоне.

Зар овако да завршим — освести га мисао. На срећу, на брзом Вардару је научио да плива и то му је сад помогло. И по троје се грчевито држало за један појас за спасавање. Други су се окачили о полураспаднута врата, столице, бурад.

РУКА СПАСА

Одгурнут од чамца за који се био ухватио, Стојан је изгубио сваку наду. И снага је била на измаку, а вода га је вукла у своју дубину. Кад га је после извесног времена нешто снажно шчепало за косу и раме, помислио је да то је крај. Међутим, тренутак касније осетио је да му тело више није заробљено водом. Лежао је на нечем тврдом. Кроз полуслепљене капке угледао је неколико људи.

Једна рука спустила се на дечаково лице и помиловала га. Речи није разумео али је приметио исцрпљено лице на којем је за тренутак заиграло нешто налик на осмех. Било је то лице његовог спасиоца Лоуа.

Лоу је био официр палубе на путничком броду „Карпатија" који је био најближи „Титанику" у моменту када је телеграфиста послао позив у помоћ. Пуном паром запливао је ка месту несреће, али „Титаник" је потонуо у 2,20 изјутра а „Карпатија" је стигла двадесетак минута касније.

Од 1455 путника и 903 члана посаде Лоу и његови другови успели су да спасу 489 путника и 202 члана посаде. А осталих 1667 — остали су вечити заточеници огромне плаве гробнице.

После неколико дана „Карпатија" је са преживелим бродоломницима уловила у њујоршку луку чије је докове закрчила маса од неколико стотина хиљада људи. Сви су желели да виде и чују преживеле.

Стојан Додолковски је, највише захваљујући томе што је био један од бродоломника са „Титаника", одмах добио посао у једној фабрици конзерви. Тако је почео његов печалбарски живот у „обећаној земљи".

А. П. Јовановски

СТОП ЗА ВАРАЛИЦЕ!

У нашим јавним говорницама притиском на ручицу аутомат избацује убачени новац ако се веза не добије због тога што је линија заузета или саговорник није код куће.

Међутим, у Енглеској је коришћен другачији систем. Наиме, уколико говорник не би добио везу, окачио би слушалицу и на бројчанику изабрао одређени број. Тада би службеник у централи, имајући поверење у говорника, помоћу специјалног уређаја избацивао из аутомата убачени новац.

У последње време број говорника који су тражили повраћај тобоже убаченог новца толико се повећао да је изазвао сумњу код поштанских службеника. И заиста, убрзо је откривена група дечака и девојчица који су на тај начин олако долазили до џепарца. За

то је одлучено да се новац убудуће враћа само онима који службенику у централи дају своје име и тачну адресу. Резултат: већ сутрадан број оних који су тражили повраћени новац умањио се за 70 процената.

ТЕК КАДА ЈЕ НИКОЛА ЗАКОРАЧИО ПРЕКО ОГРАДЕ МОСТА, ЊЕГОВ ПАС ЈЕ СХВАТИО ШТА НАМЕРАВА И КАО ПОБЕСНЕО ПОЧЕО ДА ГА ВУЧЕ ЗА КАПУТ И ПАНТАЛОНЕ.

Сконбиду ће чекати

Док се налазио испред трактора којим је обрађивао земљу, у жаркој области Цулија Крика у Аустралији, млади радник Шандор Марус није приметио када је снажна машина изненада сама кренула иза његових леђа. Трактор га је оборио на земљу, прешао преко њега и зауставио се неколико метара даље. А Шандор је остао непомично да лежи са изломљеним грудним кошем и сав у крви. Није постојала никаква нада да ће га било ко пронаћи јер је његово имање било удаљено десетине километара од најближе куће.

Ипак, све то видео је Бури, пас кога је Шандор неколико месеци раније пронашао изгладнелог и измрцвареног у близини своје куће. Чим је схватио да се нешто необично догодило његовом газди, Бури је одмах дотрчао и почео да му лиже окрвављено лице. А затим је сео поред њега и дуго и жалосно завијао.

Читавих седам дана Шандор је лежао на земљи неспособан да се покрене. **А за све то време Бури је стајао изнад његове главе окрећући се увек тако да сенка пада унесрећеном човеку на лице. Сем тога, кевћући растеривао је орлушине и вране а свог газду је напуштао само да би се на брзину напио сапуњаве воде која се налазила у лавору, испред куће удаљене око 200 метара.**

После дуготрајног мировања Шандору су мало уминули болови па је почео да пузи према својој кући. Али, она је била превише удаљена за његово исцрпљено тело. И већ када је помислио да ће умрети од жеђи, зачуо је необичне звуке: **као да неки метални предмет удара о камење. Тада је угледао Бурија како према њему вуче лавор пун устајале воде.**

То је трајало неколико сати или се бар тако чинило Шандору јер је пас морао да прекида свој посао и растерује птице. Најзад је успео да довуче лавор до свог газде и неколико гутљаја загађене воде спасли су Шандору живот. Сутрадан су га пронашли његови суседи који су се већ били забринули што се дуго не појављује у граду. Одмах су га пребацили у болницу и док је несрећни младић још био на лечењу, аустралијско друштво за заштиту животиња одлучило је да Бурију додели — **медаљу за верност.**

ПУДЛИЦА У ЗАТВОРУ

Одувек су те четвороножне животиње биле највећи пријатељи људи. Пас је остајао поред човека у најтежим ситуацијама захваљујући му, макар им својим присуством за милозање и храну коју је примио. **У многим градовима света због тога су за ове пожртвоване псе и званично утврђене награде — медаље за верност које се сваке године додељују „најпримернијим псима".**

Недавно је у малом месту Базас на југу Француске, на тргу пред зградом општине, одржана необична свечаност. Градоначелник, обучен у тамно одело, пришао је подијуму и свечаним гласом сбјавио:

— Позивам Дика, Леа и Боба да се попну на подијум...

Када су се из гомиле издвојила три дечака која су носила у наручју по једног пса, људи окупљени на тргу почели су да пљескају. Дечаци су пришли градоначелнику који је уз дубок поклон малим псима обесио око врата по једну медаљу од сребра. На њима је писало — примерном псу за верност.

Једног дана, малу белу пудлицу нашао је на улици неки младић и одмах је ставио под свој кожни капут. То дрхтаво створење назвао је Дик, однео га је у своју собицу и стхранио га разводњеним млеком. Две године пас је живео срећно и задовољно, све док једне вечери полиција није ухапсила његовог газду. Младић је обијао продавнице па је најзад морао да испашта за своје грехе.

И док је његов газда био у затвору Дик је 24 часа дневно чучао испред ограде, радосно је лајао и вртео репом кад би и на тренутак угледао свог господара на прозору или у дворишту. Све док овај, после три године није изишао са издржавања казне.

НИКОМЕ ВИШЕ НЕ СМЕТА

Други пас, Лео одувек је живео у предграђу Париза. Имао је осам година када га је мајка његовог господара узела на крило и плачући му саопштила:

— Нашег драгог Пјера прегазио је ауто...

Пас није могао да разуме шта му то уплакана жена говори али је тек следећег дана, када његов газда није дошао кући, схватио да се нешто догодило.

Од тада је прошло више од две године. Све то време Лео је проводио испод Пјеровог кревета, а око 8 часова увече, када је он обично долазио кући, увек је трчао према вратима. Ни данас не напушта кућу, ни када не лаје а једе и пије само кад му неко да.

Бобова историја је нешто друкчија. Њега је неки човек купио на пијаци за кутију цигарета. Једне вечери дуго га је чекао да се врати с посла али узалуд. Зато је Боб изишао на улицу где је испод дрвета одакле је имао најбољи поглед остао данима надајући се да ће се његов газда ипак вратити. **И заиста, после три месеца он је стигао из болнице где је лечио преломе после саобраћајне несреће.**

А мали Сконбиду, кудрави љубимац Никола Фетија из Напуља, био је осам година његов верни пратилац. Ипак, исто је толике године провео с њим, није приметио да се газди дешавају тужне ствари: **изгубио је посао, растао се од своје жене, мајка му је умрла... Све то Никола није могао да поднесе па је једне вечери принео устима чашу напуњену неком мутном течношћу. Мали пас никако није хтео да му дозволи да је испије, толико је лајао да му је чак и пена пошла на уста. Тада је Никола изишао из куће и упутио се према оближњем мосту а Сконбиду је радосно трчао за њим верујући да га води у шетњу.**

Тек кад је закорачио преко ограде, схватио је шта намерава и као побеснео почео је да га вуче за капут и панталоне. Али, то му није помогло...

Прошло је пролеће, дошло је лето, па зима а Сконбиду је упорно седео на гробу свог господара. Тек кад би му неко отворио уста и у њих гурнуо нешто хране, пристајао би да је прогута.

Од тог дана прошло је пет година а он је и даље упорно седео на истом месту и као некада чувао свог господара. А када се у касне вечерње сате почињао дубоко да уздише или у сну да завија, сви су знали да већ остарела животиња у том часу сања свог господара. А недавно, када су редовни посетиоци гробља дошли да га нахране, нашли су Сконбидуа како непомично лежи преко господаревог гроба.

НАША СРЕДЊОВЕКОВНА ПОВЕСТ

СЕЛО БЕОГРАД — УСРЕД ТУРСКЕ!

Турци су заузели Београд 29. августа 1521. године. Одмах по уласку у град Турци су један део православног становништва протерали и населили чак близу Цариграда. Тако је никла Билиград-нахија између Златних и Сливрских врата. Београдски досељеници основали су иза Бујукдера село Београд. Протерани Београђани понели су са собом мошти св. Петке и још неке реликвије. У новој средини бавили су се уобичајеним пословима, а имали су и дужност да обезбеде пијаћу воду за варош и околна насеља. Због тога су били ослобођени пореза.

СМРТ СЕ НАДНЕ...

1 **„РЕЦЕПТ" ЗА МИР. —** Људи су успели да реконструишу Семирамидине висеће вртове, дешифрују хијероглифе, растумаче фисију урановог језгра, израчунају раздаљину од Земље до прве галаксије... Али, још нису успели да пронађу најпоузданији „рецепт" за мир и век без рата! У свету се годишње даје преко 200 милијарди долара за наоружање, само да би се направило оружје које ће на најбржи начин моћи да уништи живот. А оно најубитачније је хидрогенска бомба која се све више усавршава!

2 **ЛЕТЕЋЕ ЦИСТЕРНЕ. —** Сваког сата, било да је дан или ноћ, са војних аеродрома у САД узлећу огромни бомбардери, названи „летеће тврђаве" Б-52, и натоварени хидрогенским бомбама облећу око Земље. На том свом рутинском лету они се ниједном не спуштају на тле већ их високо у ваздуху посебни авиони цистерне снабдевају горивом. Тако се 17. јануара 1966. године једна летећа цистерна приближила тврђави Б-52, хиљадама метара изнад шпанске обале, да би кроз црево дугачко око 15 метара преточила гориво.

5 **ЗЕМЉИШТЕ ЈЕ РАДИОАКТИВНО. —** Следећег дана, око 10 сати пре подне, војници су из хеликоптера на обали угледали две бомбе које су вириле из малих кратера. Пуком случајношћу још истог поподнева пронађена је и трећа, која је само једним крајем вирила из земље. Гајгеровим бројачима је одмах утврђено да је околина око њих веома радиоактивна. Специјално обучене екипе утовариле су бомбе у камионе обложене оловом, јединим металом кроз који не пролазе гама-зраци, и авионима их поново вратили за Америку.

6 **ГДЕ ЈЕ ЧЕТВРТА? —** Али, трагање за највећом, четвртом бомбом чија је снага била шест хиљада пута већа од оне која је 6. августа 1945. године бачена на Хирошиму, остало је без резултата. Ни после три месеца нису успели да је пронађу. Једног дана шпански рибар Франциско Симо изјавио је да зна на којем је месту потонула огромна бомба. Американци нису „поверовали", чак нису желели да провере његову тврдњу иако су до тада за безуспешно трагање утрошили око 100 милиона долара.

...МА НАД ЕВРОПОМ

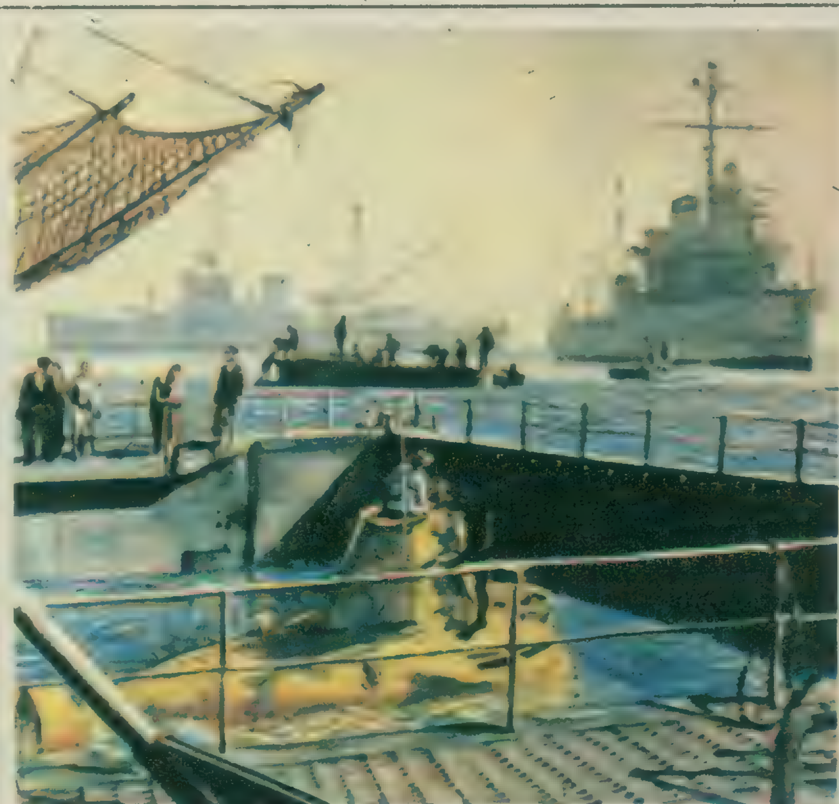

3 **ТО СУ ХИДРОГЕНСКЕ БОМБЕ.** — Становници шпанског града Паломареса изненада су зачули ужасну експлозију. А затим су на небу угледали зажарену лопту — авион цистерна се сударио са бомбардером у којем су се налазиле четири хидрогенске бомбе. На срећу, оне су испале из посебних лежишта и падобранима се спустиле у море и на копно. Тек када су Американци почели да траже „неке предмете" за које су касније ипак признали да су хидрогенске бомбе, свет је сазнао како се велике силе играју њиховом судбином.

4 **ПРЕТРАЖИТЕ СВАКИ КУТАК.** — Тек што су делови авиона са седам погинулих чланова посаде пали на Паломарес, специјалне подморнице, бродови са најсавременијом опремом, посебне ронилачке екипе, људи жабе и војници почели су да претражују сваки део мора и копна. Касније је ангажована и Шеста флота, јер бомбе чији је омотач приликом судара авиона и њиховог спуштања на земљу био оштећен могле су сваког тренутка да експлодирају. То би био крај за милионе невиних људи широм Европе и Африке.

7 **НАРЕЂЕЊЕ ИЗ КАСЕТЕ.** — Франциско је одлучио да сам потражи бомбу. Малим чамцем испловио је на пучину, на одређеном месту бацио је мрежу и — успео њом да ухвати неки чврст предмет... Али, била је то мала касета која је такође испала из авиона а преко које је могло из америчког војног центра да се изда наређење о активирању бомби и почетку атомског рата. Тек после овог открића Американци који су данима деконтаминисали радиоактивно земљиште поверовали су у његову причу.

8 **ШТА ЈЕ МОГЛО ДА СЕ ДЕСИ.** — Тек 7. априла 1966. године бомба тешка око 5 тона извучена је из мора. А о ономе шта је могло да се деси да су атомске бомбе експлодирале на прагу Европе нико није смео ни да размишља. Смрт милиона људи била би ништавна према „убиству у будућности" — осакаћеним генерацијама деце која би се, после озрачења њихових родитеља, рађала са страшним дефектима, неспособна да проживе и своје детињство.

НЕОБИЧНА ЗАНИМАЊА

ПТИЦА БЕЗ КРИЛА

Када је падобранац Аца Станић, после принудног скока прошао кроз крошњу дрвета, старац који је испод дремао помислио је да је привиђење.

Младић који се налазио на предњем седишту малог двоседа По-2 испред искусног инструктора падобранства Александра Станића приметно је дрхтао, знојио се и грчевито стезао ивицу кабине. За који тренутак требало је да искочи са висине од 800 метара али му се никако није мило.

— **Само храбро! Дубоко удахни ваздух** — бодрио га је Аца. — **Није ти први пут. Хајде, сад!**

Блед, са крупним грашкама зноја на лицу, младић је закорачио из авиона и полетео кроз ваздух. Уместо да испод летелице угледа отворену куполу падобрана, Аца је зачуо ужасан тресак. Већ следећег тренутка мали двокрилац, направљен од дрвета и платна, почео је, вртећи се у круг, скоро вертикално да се суновраћује према земљи. Шта ли се то дешава, размишљао је Аца још прибран. Зашто су после скока отказали командни уређаји? Тада се окренуо и угледао младића који је згрчен седео на репу и свакког тренутка могао да изгуби равнотежу. Аци је све било јасно!

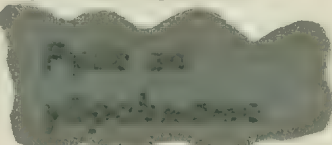
Приликом искакања, пошто се није довољно одбацио од ивице кабине, преплашени падобранац се закачио за командне жице које су са спољашне стране ишле дуж малог авиона. И већ када је мислио да је све изгубљено јер се земља нагло приближавала, на висини од 80 метара резервни падобран се случајно отворио. Младић се одлепио од репа авиона и њишући се полако, полетео кроз ваздух. Ослобођен терета, авион је почео да се пропиње али у

АЛЕКСАНДАР СТАНИЋ

том тренутку — реп му је отпао. Тако „осакаћен" нагло се суновратио према земљи и Аци није ништа преостало него да и сам искочи из кабине.

Још док је отварао падобран, схватио је да лети — кроз грање. Огромна, свилена купола прекрила је крошњу дрвета испод које је мирно спавао неки чича док су овце око њега пасле. Док се горе, у гранама, мучио да откачи везе, изненада пуче главни конопац и Аца паде пред старца. Овај се прену, скочи и погледа га забезекнуто. Је ли то човек или му се само привиђа?

А „привиђење" је одмах скочило на ноге и отрчало да види шта се десило с младићем.

— **Пилоти и падобранци никад не смеју да изгубе присебност** — каже Аца Станић који је 1962. године ради у „Клузу" као пробни падобранац.

Ова фабрика конфекције је једина у Европи која производи и падобране, оне пилотске, десантне, спортске, за спуштање возила или конструкција мостова или оне за кочење спортских аутомобила или авиона. Иако те летелице, како их у последње време називају, у ваздуху увек изгледају тако сићушне, оне имају површину од 50 до 2.000 квм, зависно од намене и терета који треба да спусте на земљу. Падобрани су увек шарени, јер тако изгледају лепше, како кажу њихови креатори, а сви десантни или војни су „боје неба" или терена на који човек треба да се спусти.

И наравно, чим се конструише нека нова врста падобрана, пре него што почне њихова серијска производња, они морају да се испробају. **Аца Станић је први човек у нашој земљи који је почео да се бави тим опасним, узбудљивим али увек занимљивим послом.**

— Пре него што добијем падобран да га испробам, прво са њим „скаче" дрвена лутка, тешка око 80 килограма. Тек када се утврди како се падобран „понаша" у ваздуху, да ли је сигуран, колика му је брзина спуштања или динамички удар — отпор ваздуха, преузимам га и скачем с њим. То радим неколико пута годишње — каже Аца. — **На сваком падобрану постоје рупе помоћу којих се управља. Од њих воде конопци који су закачени за гуртне на раменима, а повлачењем лево или десно падобран се окреће на жељену страну. Једном се догодило да су гуртне приликом паковања биле укрштене. Када сам искочио из авиона, конопци су ми притегли главу а појас који се налазио око струка притиснуо ми је стомак. Нисам могао да дишем и да се ослободим притиска па сам се на неколико метара од земље онесвестио. Чак је и та незгода касније добро послужила — за ту врсту падобрана морало се добро назити да се приликом паковања конопци за управљање не укрсте.**

Од 1947. године Аца Станић се бави падобранством. Учествовао је као члан репрезентације на светским првенствима, а 1950. године постао је светски рекордер по броју скокова у једном дану: 50 пута је искочио из авиона! Читавих седам година, од 1949. до 1956, држао је државни рекорд у скоку са задршком. Са висине од 5.000 метара искочио је из авиона, 52 секунде летео је као птица и тек на 1.000 метара од земље отворио је падобран.

Данас у фабрици у којој ради, Аца примењује

своје стечено знање и искуство.

— Са **једним колегом недавно сам испитивао нову врсту падобрана,** — прича он. — **Заједно смо искочили из авиона и после десетак секунди скоро истовремено смо отворили куполе. Док смо летели кроз ваздух, био сам занесен: гледао сам у инструменте који су често тежи него и сама опрема, мерио сам време окретања, брзину летења... кад одједном осетим јак трзај на раменима. Погледам горе и видим свог колегу како, с ногама унапред, пролази кроз конопце на мом падобрану, потпуно заокупљен послом, не примећујући шта се дешава. Требало нам је двадесетак секунди да се отпетљамо. За нас то није представљало никакву опасност, само смо се нервирали због незгоде јер се могло догодити да необављеног посла слетимо на земљу.**

Данас се падобрани производе и од целофана и то они који служе за спуштање терета, тако да се после употребе одмах бацају.

Најјефтинији падобран кошта 500 хиљада старих динара а најскупљи 10 милиона. И сваки мора да се региструје, добија свој број, а да би га неко купио треба да има посебну дозволу. Она је потребна и за „туристичке" који се такође производе у овој фабрици и служе за разоноду људи јер се привезују за аутомобиле или брзе моторне чамце.

— **Чак сам испробао и те „змајеве" које ветар прво надува на земљи** — каже овај четрдесет деветогодишњи падобранац. — **Затим мора да се потрчи за аутомобилом и тек када се купола потпуно рашири вине се у ваздух. Са њим сам летео на висини од 200 метара читавих 35 минута. Много је лакше летети уз ветар јер ако се иде обрнуто онда брзина возила мора да буде двоструко већа.**

Аца Станић ће ускоро да оде у пензију и тако ће постати први професионални падобранац који је стишао у „мировину". Ипак, искуство које је стекао ни на небу ни на земљи пренеће тројици млађих колега који раде у истој фабрици. О тешким и критичним ситуацијама које је имао у ваздуху ретко прича јер су то за њега обичне ствари, па зато вели:

— Они који никад нису искакали из авиона, могли би да кажу да су то само ловачке приче!

Забележила:
В. Јеремић

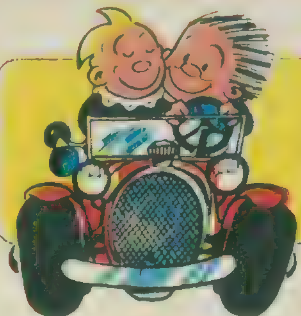
МОЗАИК

ТАРЗАНОВ КРИК

Четири од деветорице глумаца који су на филму играли Тарзана окупили су се недавно у Лос Анђелесу да би прославили стогодишњицу рођења Едгара Рајса Бароуа, Тарзановог духовног оца. Међу овом четворицом бивших Тарзана свакако је најинтересантнији Џони Вајсмилер, који је у своје време био носилац многих рекорда (први је пливао 100 метара слободно испод једног минута) победник на Олимпијским играма 1924. у Паризу и 1928. у Амстердаму. Вајсмилер је 19 пута на филму играо Тарзана и њему се приписује онај чувени крик. Упитан да нешто каже о том крику Вајсмилер је одговорио:

— У ствари, тај „мој" крик је мешавина гласова једне оперске певачице, једног певача тиролских народних песама, струна виолине... и мукања двогрбе камиле.

ЗАБАВНИКОВ
САЛОН
АУТОМОБИЛА

ФЕРАРИ „ТЕСТА РОСА"

Већ у првим послератним годинама Ферaријев главни инжењер и конструктор Коломбо носио се мишљу да сагради модерни тркачни аутомобил који ће бар у Европи бити непобедив. Идеју је успео да оствари тек 1957. године када је Енцо Ферари на Нирбургрингу приказао нови модел тркачког возила своје фабрике. Кола су на овој чувеној писти возили дотле непознати Американац Мастон Грегори и Италијан Морели, али с мало успеха заузевши неславно десето место.

Само неколико месеци касније у трци у Ле Ману појављује се нова верзија »Тесте росе« за коју је израдио каросерију чувени Пининфарина. И од те 1958. године, тркачки аутомобил Енца Ферарија постаје непобедив. На 21. трци за светско првенство однео је 10 победа у периоду 1958—1961. годние, а три пута узастопце је био први на тркама »24 часа Ле Мана« и »12 часова Себринга«.

Технички подаци: мотор од 12 цилиндара постављених у облику слова »V«, запремина 2953 цм³, проврт 73x58,8 мм, 300 КС при 7200 о/мин. Максимална брзина 270 км/час.

десет пута победник

РИЂОКОСА ГУСА

СТРАХ И ТРЕПЕТ КАРИПСКОГ МОРА

БИЛА ЈЕ ЗОРА КАД СУ СТАЛИ ЈЕДНО НАСУПРОТ ДРУГОМ СА УПЕРЕНИМ ПИШТОЉИМА. ЗНАК ЗА ПОЧЕТАК ДВОБОЈА ДАО ЈЕ СЕКУНДАНТ БАЦИВШИ МОРНАРСКО ШИЛО МЕЂУ ЊИХ.

Велики шпански ратни галеон „Санта Марија" пловио је из Санта Круза према Европи тешко натоварен златом и сребром. Капетан је добро знао да су мора која су запљускивала Канарска острва препуна гусарских бродова, али се њиховог напада нимало није плашио. Уздао се у своја 64 велика топа која су могла да избацују велику ђулад на даљину од 1600 метара, и у добро обучену посаду састављену од 300 војника и морнара.

Једног дана, било је то 18. августа 1719. године, стражар са катарке приметио је у даљини обрисе брзе корвете на којој се вијорила застава са мртвачком главом и укрштеним костима. Био је то брод капетана Џона Рекама познатог под надимком Калико Џек, нај бржи у Карипском мору!

Чувени гусар приближавао се шпанском галеону, као да уопште не мари за његове претеће топове. Када су се два брода нашла на удаљености од неких 2000 метара, Калико Џек је извео маневар због кога је зазебло срце самопоузданом шпанском капетану.

ПЛОВЕЋА КЛАНИЦА

Он је зашао за крму галеона на којој се није налазио ниједан топ и кроз неколико минута на пушкомет приближио се шпанском броду. Док су изненађени Шпанци покушавали да што брже могу окрену тешки галеон боком према пиратској корвети и изложе је убитачној ватри својих топова, гусарски капетан је поставио стрелце с мускетама на прамац свог брода и наредио да отворе паљбу. Већ од првог плотуна пало је 12 Шпанаца, а затим се киша ђулади сручила на „Санта Марију". Неколико тренутака касније, када су се два брода сасвим приближила један другом, хорда дивљих гусара, који су урлали као ђаволи скочила је на палубу шпанског галеона. Њихове гласове надјачавао је бојни поклич једне жене.

— Напред, момци! Сеците без милости!

Била је то риђокоса Ана Бони, страх и трепет јужних мора која се увек одевала као мушкарац у традиционалну пиратску одећу — широке панталоне, памучну кошуљу и вратну мараму живих боја. Па ипак, нико је никад није заменио с мушкарцем јер су лепо, женствено лице и пуне усне одавале њен пол, као уосталом и кошуља коју никад није сувише закопчавала.

Први официр шпанског галеона погинуо је од метка испаљеног са даљине од око 30 корака; за њим су као снопље падали мртви и рањени шпански војници и морнари. Једини преживели сведок овог масакра, човек који се скочио у море тражећи спас, и дуго пливао држећи се за једну даску, овако описује тај крвави дан:

„Ана Бони је била прави ђаво од жене. Налазила се увек у највећој гужви, док су око ње севале пиратске сабље а главе се котрљале. Наши војници нису имали времена чак ни да напуне своје мускете. Борили су се пушкама као батинама, све док та ђаволска жена није дохватила буренце барута, запалила фитиљ и бацила га међу њих. Када се дим разишао, палуба се купала у крви, а од наших војника више нико није био жив. Ја сам скочио у море и покушавао да отпливам што даље од те пловеће кланице. Нисам доспео далеко када је страшна експлозија подигла огроман стуб воде. То су гусари који су већ освојили и опљачкали „Санта Марију", бацили у ваздух. Тада сам се докопао једне даске и тако остао жив".

> **ПРЕТЕРАЛИ**
>
> **Да би их сачували од истребљења које им је претило, америчке власти донеле су 1966. године наредбу којом се забрањује убијање алигатора у многобројним каналима Флориде. Забрана је толико**
>
>
>
> строго поштована, да данас сви канали Флориде врве од ових опасних гмизаваца. Понекад, изгледа, није добро ни наредбе извршавати сувише ревносно.

Када су и последњи браниоци »Санта Марије« били савладани, отпочео је гусарски пир ...

СТО ЗЛАТНИКА ЗА ОКО

Корвета је отпловила за Њу Провиденс на Бахамским острвима где се налазило гусарско упориште. Тамо је Ана Бони надгледала деобу плена са златом и сребром крдате шпанске лађе. За себе и свога мужа Џона Рекама одвојила је лавовски део, али је зато остатак морао бити поштено подељен међу гусарима.

Према тарифи коју је сама одредила, за изгубљену десну руку пират би добио 600 златника, а за леву руку или десну ногу само 500. Лева нога вредела је још 100 златника мање, а око или прст, само стотину златника.

Њу Провиденс, заштићен од ратних бродова огрлицом од подводних гребена, представљао је савршено гусарско уточиште. Тамо је Ана владала као и сви други гусари, такмичећи се с мушкарцима у пијанчењу, псовању па и тучи, мако је рођена 8. марта 1700. године у угледној и поштеној ирској породици богатог правника Вилијама Кормака.

Из ирске провинције Корк, Ана је са оцем отпловила у Каролину где је убрзо постала сопственик велике плантаже. Тамо је живела у огромној згради колонијалног стила окружене буљуцима слугу и робова. Имала је своје коње, носила најфиније хаљине и добила за то време најбоље образовање. Отац је у-

РКА

век говорио о њој као о „доброј, марљивој и пуној врлина девојци", али испод ове кротке спољашности крио се прави вулкан. Убрзо је Ана показала своју праву ћуд.

Често се купала нага у лагуни или јахала одевена само у панталоне од баршуна. У наступу беса једном је убила ножем своју собарицу Енглескињу и само су је очево богатство, његов утицај и правничка вештина, спасли омче. И док се он очајнички трудио да јој нађе мужа, Ана Кормак је побегла са Џемсом Бонијем, морнарем из Бристола и тако ускоро постала Ана Бони. А када јој је овај морнар досадио, дохватила је котлић, изударала га а затим напустила. Убрзо је срела Калико Џека, одважног и лепог гусара, који је освојио на први поглед. „Удварао ми се на исти начин као што је водио брод у напад — говорила је она — право напред с топовима који су ригали пламен".

ЗАКЛЕТВА НАД СЕКИРОМ

Прерушена у морнара, Ана Бони је пошла с њим на море и убрзо постала ненадмашни мачевалац. Са Калико Џеком венчала се на гусарски начин, заклевши се на верност једно другом над секиром која је требало да замени Свето писмо. Њих двоје су послали безброј бродова на дно и ускоро је име Ане Бони постало познатије од имена њеног мужа Калико Џека.

Непрекидно праћене својим мезимцима, мајмунчетом и папагајем, постала је најопаснија особа у том крвожедном гусарском друштву. Уживала је у томе да на сваком кораку показује своју моћ. Кажњавала би људе и због најмањег повода: у крчми је једним метком однела уво неком гусару само зато што јој је додијавао нудећи је пићем.

Ана је била веома храбра: борила се у многим двобојима и увек побеђивала. Али, највећу славу међу гусарима донео јој је дуел на који је изазвала неког човека после пијанке у крчми. Била је зора кад су стали једно насупрот другом са упереним пиштољима. Знак за почетак двобоја дао је секундант бацивши морнарско шило између њих на земљу. Пиштољ у руци Ане Бони није задрхтао и њено зрно погодило је јадника у груди. Када су је после двобоја запитали зашто га је убила риђокоса гусарка је нехајно одговорила: „Зато што ме је уштинуо отпозади".

С. К.

ЛЕГЕНДЕ О МЕСТИМА

ЖИВА ВОДА ЗА ПОНОСНУ ЈЕЛЕНУ

— Ако ми саградиш кућу у пољу и у њу доведеш воду из реке, бићу твоја! — мирно рече стасита девојка младом бегу. Прећутала је шта, у ствари, смера.

Прича се да је у давно доба у Граховском пољу, у Црној Гори, живела сирота Јелена, без икога свога. Отхранила ју је и подигла нека самохрана удовица. Кад се задевојчила, Јелена се надалеко прочула лепотом и поносом. Долазили су многи момци и јунаци, али их она и не погледа и не хтеде ниједног.

Глас о њеном стасу, лицу и поносу стиже и до Турака. И једнога дана дојахаше просци и с те стране. На челу им беше млади беговић Омер, девојачки леп, висок и блед, са богатом и свечаном пратњом. Чим их је угледала, Јелена осети да ове просце не може и не сме одбити. Беговић се нашао охоло, нехајем младог господара навикнутог да увек добије оно што жели. Први пут се горда и заносна Јелена морала покорити; знала је да за беговића мора поћи, милом или силом. Али, иако је све то осећала добро и јасно, кад је стала пред њега није задрхтала. Не покренуше јој се ни усне, ни обрве, ни очи. Међутим, задрхтао је Омер и стао готово нем пред лепотом стасите „каурке". Знајући да јој лукавство може да буде једини излаз, ако га уопште има, Јелена рече:

— Турчине, тврду ти веру дајем: ако ми саградиш кућу у пољу и у њу доведеш воду из реке, поћи ћу за тебе и бићу твоја!

На томе остадоше.

Узалуд се Јелена надала да Омер неће испунити услов и да се вода не може с толике даљине довести у суво и безводно поље. Али, Омер је две године предано и упорно укопавао у тврду земљу засмољене борове цеви и вода заиста потече здравим, пуним млазом. Онда је од тесаног камена сазидао лепу, чврсту кућу и у кући бистијерну — резервоар — за доведену воду. Тако је подигнут Џаметовац, и лепа Јелена пође за Турчина, невесела, у тишини и без гласа.

Разигран и насмејан, беговић доведе невесту новој, сјајној кући. Већ сутрадан повео ју је до бистијерне да јој се још једном похвали својим делом и љубављу. Био је занесен сопственом срећом, и у том заносу није приметио кад се Јелена повила, загледала у прозрачну, полутамну дубину и као да се одазива неком, само њој чујном зову — скочила у воду.

Рушевине Џаметовца стоје и данас, а живи и прича о несрећној девојци, њеној лепоти и поносу.

(Хонорар: 150 дин.)

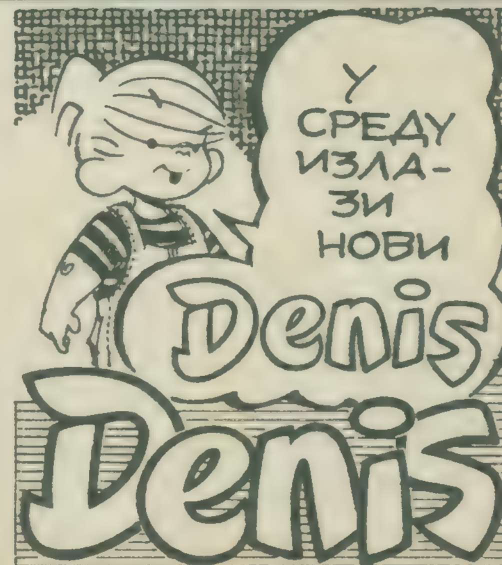
Љиљана Пешикан,
Луја Адамича 1/15,
Нови Београд

САМО СЕ ПОЧЕШИТЕ

Мирисне кошуље и мајице почела је да производи једна холандска фирма специјализована за робу намењену хипицима.

„Кад обучете неки од ових производа наше фирме, недељама се не морате умивати и купати, па ипак нећете изазивати негодовање своје околине чак и кад се налазите на јавним местима — пише у рекламном проспекту. Довољно је да се само почешете и тканина импрегнирана специјалном мирисном материјом окружиће вас мирисом руже, љубичице, јасмина. По поруџбини импрегнирамо мајице и кошуље и разним егзотичним мирисима"

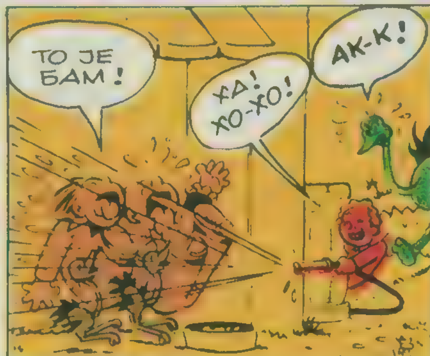

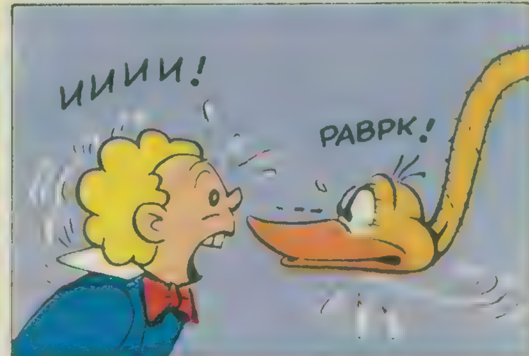

Приправник Пеца

ПОВРАТАК У ПРОШЛОСТ

ДЕЛТА

ДЕЛТА ПОКУШАВА ДА УМАКНЕ ПСИМА И ЉУДИМА ОБУЧЕНИМ У ОДЕЋУ ИЗ 19. ВЕКА...

MANEL

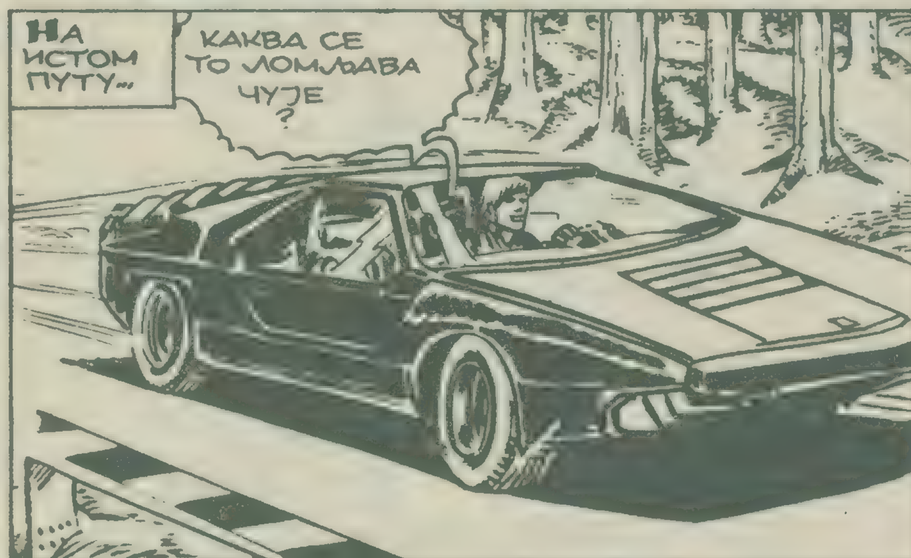
1272/1

ЈЕДНА ЖЕНА ЛЕПА КАО СУНЧЕВ ЗРАК...

...НЕКУД ЛЕТИ...

ДО ВРАГА! КОЊИ СУ ПОДИВЉАЛИ!

АААА!

НА ИСТОМ ПУТУ...
КАКВА СЕ ТО ЛОМЉАВА ЧУЈЕ?

ИЗГЛЕДА САОБРАЋАЈНА НЕСРЕЋА!

ЈЕДНА ЖЕНА ТРАЖИ СРЕЋУ...
ПРОБИЛИ СУ ОГРАДУ И ОДЛЕТЕЛИ У ПРОВАЛИЈУ!

ШКРИИИИИИП!

ИЗГЛЕДА НЕМОГУЋЕ!

...АЛИ, ОНА ЖЕНА ЈЕ ЖИВА! МОРАМ ЈОЈ ПОМОЋИ ДА СЕ ИЗВУЧЕ ОДАТЛЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ЗАИСТА СТЕ ИМАЛИ СРЕЋУ!
НЕМАМ ЧАК НИ ОГРЕБОТИНЕ!

ДА ЛИ БИСТЕ МЕ ОДВЕЗЛИ СВОЈИМ КОЛИ-МА ДО КУЋЕ?
СА ЗАДОВОЉ-СТВОМ!

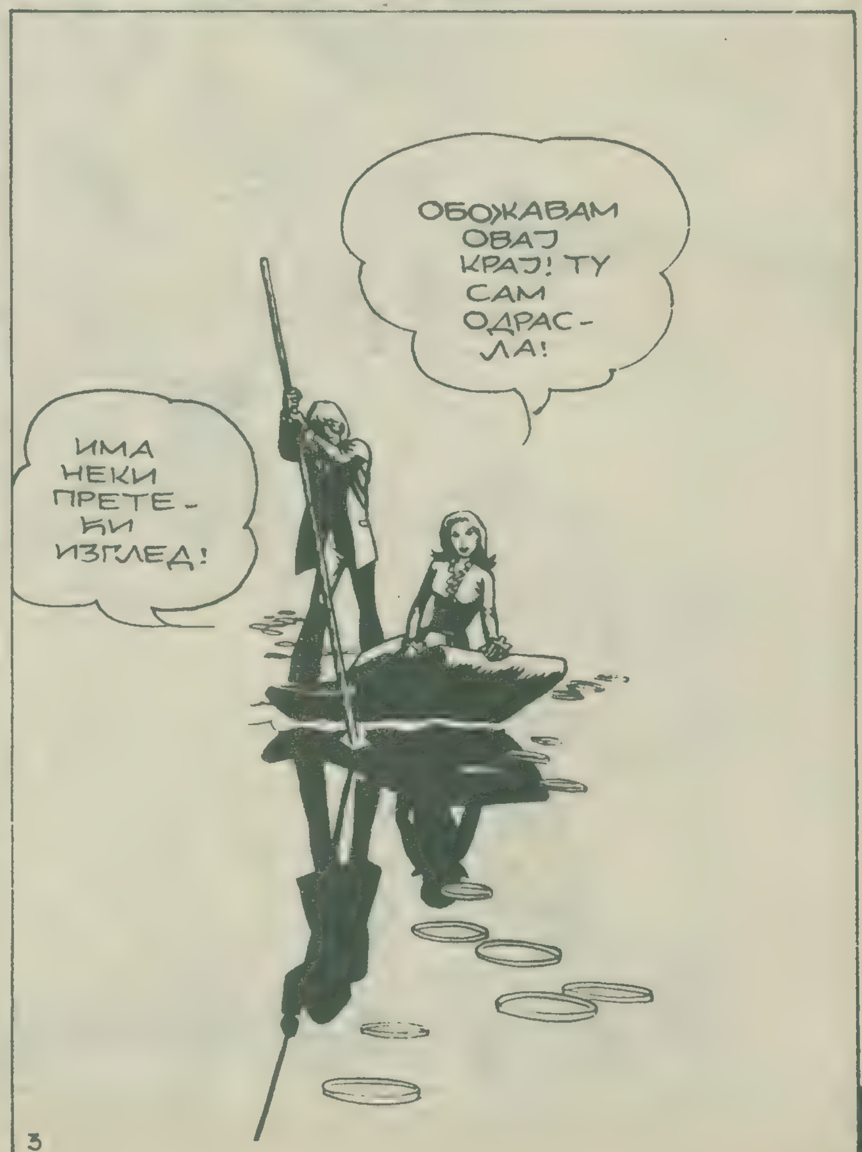

СКРЕНИ-ТЕ САД ЛЕВО!
КАКО ВИ КА-ЖЕТЕ...
ЗО-ВЕМ СЕ БРЕН-ДА!

А ЈА, ДЕЛТА! ДРАГО МИ ЈЕ ШТО САМ СЕ БАШ ЈА ОВДЕ НАШАО ДА ВАМ ПОМОГ-НЕМ!
ВИ МИ ЛАСКА-ТЕ!

НОСИТЕ ХАЉИНУ ИЗ 19. ВЕКА! ДА ЛИ СЕ ВРАЋАТЕ С МАСКЕН-БАЛА!
ПАЗИТЕ, ПУТ ЈЕ БЛАТЊАВ И МОГЛИ БИСМО ДА СКЛИЗ-НЕМО У ЈЕЗЕ-РО!

ХМММ! НЕ-ЋЕ ДА МИ ОДГОВО-РИ!
СТАНИТЕ! ЕНО ЧАМЦА КОЈИМ ЋЕМО СЕ ПРЕ-БАЦИТИ ДО КУЋЕ!

СТИГЛИ СМО! ХВАЛА ВАМ НА СВЕМУ! ЗБО-ГОМ!
ЈА БИХ ВАС ИСПРАТИО ДО САМОГ УЛА-ЗА!
НИЈЕ ПОТРЕБНО, АЛИ АКО БАШ ЖЕ-ЛИТЕ!
3

ОБОЖАВАМ ОВАЈ КРАЈ! ТУ САМ ОДРАС-ЛА!
ИМА НЕКИ ПРЕТЕ-ЋИ ИЗГЛЕД!

„КУЋА СЕ НАЛАЗИ С ДРУГЕ СТРАНЕ ЈЕЗЕРА. ИАКО ЈЕ САГРАЂЕНА ПРЕ НЕКОЛИКО ВЕКОВА, ЈОШ ИЗГЛЕДА МАСИВНА.
ДОК ЈЕ ГЛЕДАТЕ, ИМАТЕ УТИСАК ДА СТЕ ЗАКОРАЧИЛИ У ПРОШЛОСТ И ДА ЋЕ СЕ СВАКОГ ТРЕНУТКА ИЗ ЊЕ РАЗЛЕЋИ СМЕХ И ЧУТИ ОНИ ЗАНОСНИ ВАЛЦЕРИ.“

ХЕЛИ-КОПТЕР! СРУШИО СЕ У ЈЕЗЕ-РО!

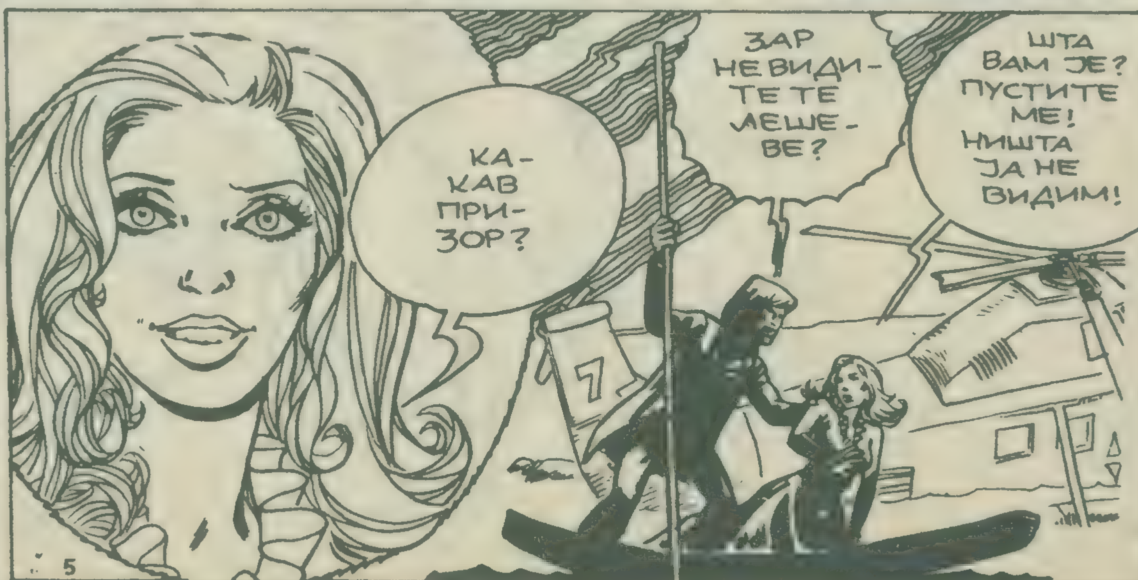

ДА ЛИ ЈЕ НЕКО ПРЕЖИ-ВЕО?

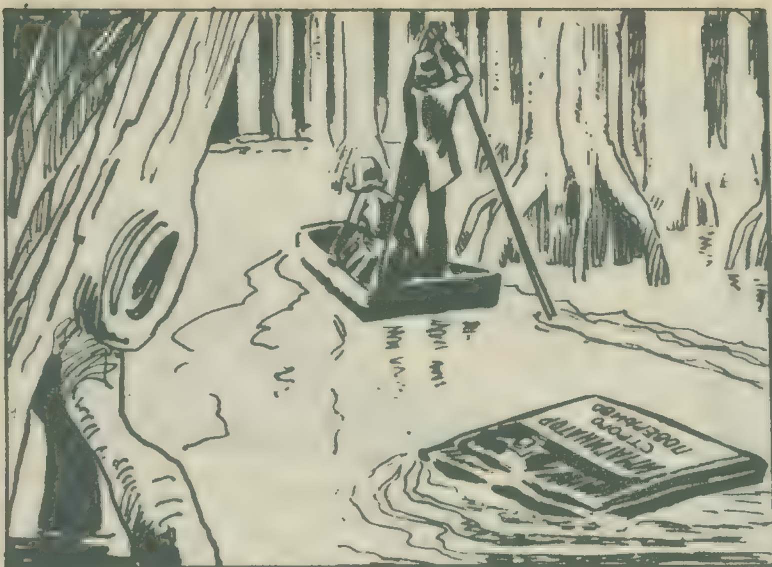

ХЕЈ! ПА ОВО ЈЕ ОРВИЛ ШТАЈНЕР, ЧОВЕК БРОЈ ЈЕДАН У СВЕТУ КИБЕРНЕТИКЕ!

ДЕЛТА ЈЕ УГЛЕДАО ТОРБИЦУ НА КОЈОЈ ЈЕ ПИСАЛО...
ИМАГИНАТОР СТРОГО ПОВЕРЉИВО

ИМАГИНА-ТОР! ШТА ЛИ ЈЕ ТО?
ООХ!

ЈОШ СТЕ ТУ! ХВАЛА ШТО СТЕ МЕ ДОПРАТИЛИ!
НЕ ГЛЕДАЈТЕ ОВАЈ УЖАСАН ПРИЗОР, БРЕНДА!

КАКАВ ПРИЗОР?
ЗАР НЕ ВИДИТЕ ТЕ ЛЕШЕВЕ?
ШТА ВАМ ЈЕ? ПУСТИТЕ МЕ! НИШТА ЈА НЕ ВИДИМ!

УБР-
ЗО
...
ЧУЈЕТЕ ЛИ ТУ ПЕСМУ? ИЛИ ЈЕ И ТО МОЈА УОБРАЗИЉА?
ДА! ТО ЈЕ ОНА ИСТА МЕЛОДИЈА КОЈУ САМ ДАНАС ЧУЛА ПРЕ НЕГО ШТО СУ КОЊИ ПОДИВЉАЛИ!

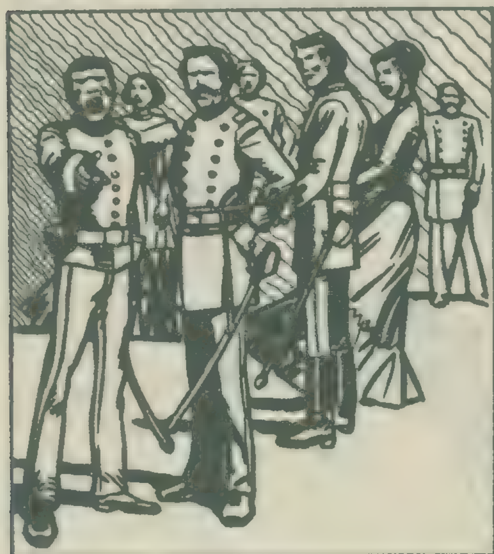

КАКВИ КОЊИ? ХЕЈ, ОДАКЛЕ ДОПИРЕ ТА СВЕТЛОСТ?
ИЗ КУЋЕ!

ДЕЛТА ЈЕ ДОЖИВЕО ЈОШ ЈЕДНО ИЗНЕНАЂЕЊЕ...
БРЕНДА! ЈЕ ЛИ ТО ТА КУЋА О КОЈОЈ СТЕ МИ ГОВОРИЛИ?

ЈЕДНА ЖЕНА, ЛЕПА КАО СУНЧЕВ ЗРАК...

ЗНАЧИ, ИПАК ЈЕ У ПИТАЊУ МАСКЕН-БАЛ!
НЕ! НИЈЕ... ТО ЈЕ... ОООХ!

ЧУДНО! КАД ГОД ТРЕБА ДА МИ ОДГОВОРИ, ОНА СЕ ОНЕСВЕСТИ!

ОВДЕ КАО ДА СУ СВИ ЛУДИ! ИГРАЈУ ВАЛЦЕР УЗ ЗАБАВНУ МУЗИКУ!

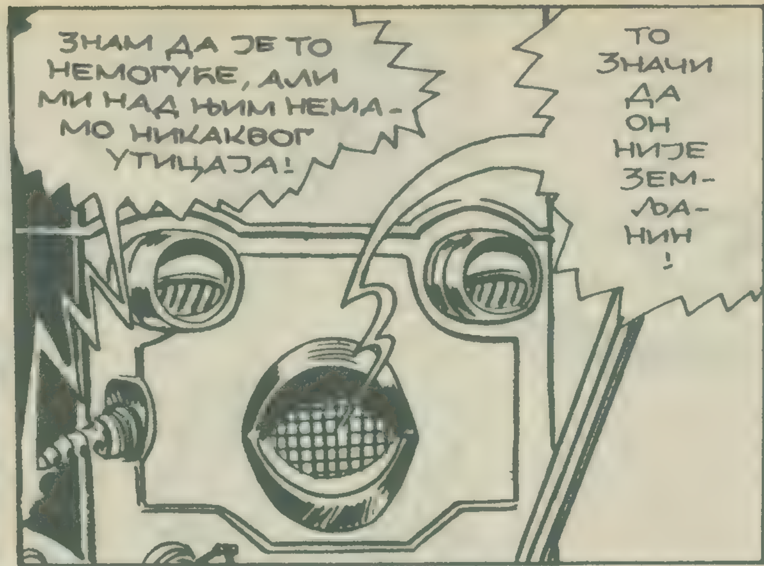
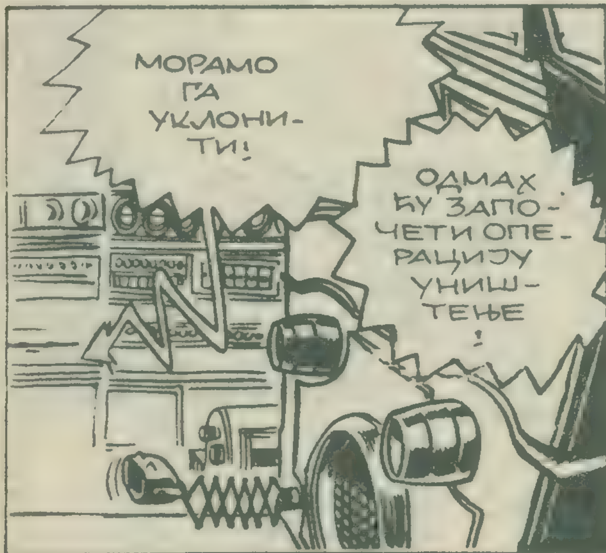
ДОЖИВЕЛА ЈЕ САОБРАЋАЈНУ НЕСРЕЋУ! ПОЗОВИТЕ ЛЕКАРА! НАДАМ СЕ ДА ИМАТЕ ТЕЛЕФОН!
НИШТА ВАС НЕ РАЗУМЕМ!
ШТА ЈЕ ТО ТЕЛЕФОН?

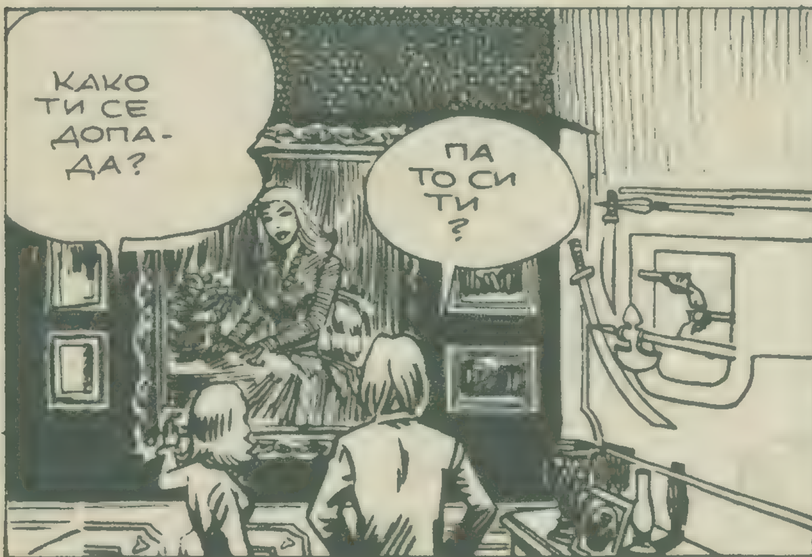
У ТОМ ТРЕНУТКУ ДЕЛТА ЈЕ ОСЕТИО СТРАХОВИТ БОЛ У ГЛАВИ...

ЉУДИ ОКО ЊЕГА ГЛЕДАЛИ СУ ГА НЕЗАИНТЕРЕСОВАНО...

...А КАДА ЈЕ ЈЕ БОЛ ПРЕСТАО...
НЕВЕРОВАТНО! КАО ДА НЕКО УПРАВЉА ЊИХОВИМ ПОКРЕТИМА!
ДЕЛТА! ЈОШ СИ ТУ?

ХОЋЕМО ЛИ ДА ОДИГРАМО ОВАЈ ВАЛЦЕР?
ЈЕДНА ЖЕНА ТРАЖИ СРЕЋУ...

У ТОМ ТРЕНУТКУ НА ЈЕДНОМ СКРИВЕНОМ МЕСТУ...
КОНТРОЛОР ЗОВЕ ИМАГИНАТОРА! ЈЕДАН ЧОВЕК ЈЕ ОДОЛЕО РАДИЈАЦИЈИ!
ШТА?

ЗНАМ ДА ЈЕ ТО НЕМОГУЋЕ, АЛИ МИ НАД ЊИМ НЕМАМО НИКАКВОГ УТИЦАЈА!
ТО ЗНАЧИ ДА ОН НИЈЕ ЗЕМЉАНИН!

МОРАМО ГА УКЛОНИТИ!
ОДМАХ ЋУ ЗАПОЧЕТИ ОПЕРАЦИЈУ УНИШТЕЊЕ!

БРЕНДА, ИЗГЛЕДА ДА ХОЋЕ ДА МЕ УБИЈУ!
НЕ БОЈ СЕ! ПОЂИ СА МНОМ ДА ТИ НЕШТО ПОКАЖЕМ!

КАКО ТИ СЕ ДОПАДА?
ПА ТО СИ ТИ?

НЕВЕРОВАТНО! КАО ДА ЈЕ НАСЛИКАНА ПРЕ НЕКОЛИКО ВЕКОВА!

БРЕНДА, ХОЋЕШ ЛИ ВЕЋ ЈЕДНОМ ДА МИ КАЖЕШ ШТА СЕ ТО ОВДЕ ДОГАЂА?

НЕ! НЕ МОГУ...
ХЕЈ!

ЗАШТО СИ ХТЕЛА ДА МЕ УБИЈЕШ?

ДО ВРАГА! ШТА ХОЋЕ ОД МЕНЕ?

ДУМ!
УНИШТИМО ЈЕНКИЈЕ!

БИЋЕ БОЉЕ ДА БЕЖИМ ОДАВДЕ!

НЕ СМЕ НАМ ПОБЕЋИ!
ШТА ЛИ СЕ КРИЈЕ ИЗА ОВОГА?
ФИЈУУУУ!

ДОЛЕ СЕВЕРЊАЦИ!
ОВО КАО ДА ЈЕ РАТ СЕВЕРА И ЈУГА!

КУДА СТЕ КРЕНУЛИ?
!?

ДАЉЕ НЕ МОЖЕТЕ!
КЛИК!

БАНГ!
?
СПОР СИ, ПРИЈАТЕЉУ!

АААА!

КУДА ЛИ ВОДЕ ОВА ВРАТА !

ПРАВО У ЈЕЗЕ-РО! ДА ЛИ ЈЕ ДОВОЉ-НО...

...ДУБОКО!

ПЉУУУС!

ДЕЛТА ЈЕ ЗАРОНИО И ПОД ВОДОМ ПРИМЕ-ТИО НЕ-ШТО ШТО ЈЕ ЛИ-ЧИЛО НА ПОД-МОРНИ-ЦУ...
?

НИЈЕ ИМАО ВРЕМЕНА ДА ЈЕ РАЗГЛЕДА ЈЕР СУ МУ БИЛИ ЗА ПЕТАМА...
НАОРУЖА-НИ СУ ОРУЖ-ЈЕМ ОД ПРЕ НЕКОЛИ-КО ВЕ-КОВА!

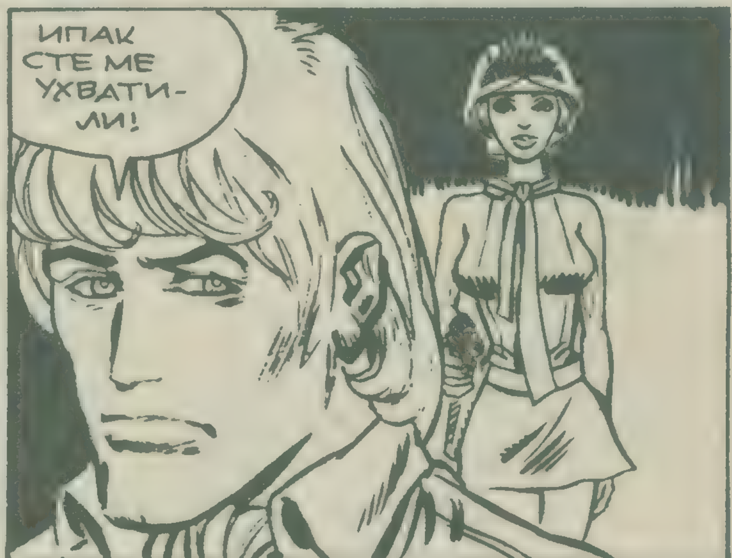

ДЕЛТА ЈЕ ОДЛУЧИО ДА СЕ ВРАТИ У КУЋУ...
ЈАДНИЦИ! НЕКО ИХ ЈЕ НАЧИНИО СВОЈИМ РОБОТИМА!

МОРАМ ОТКРИТИ КО!

РУКЕ УВИС!
!

НЕ МРДАЈ ИЛ' ПУЦАМ!

ИПАК СТЕ МЕ УХВАТИЛИ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ШТА СЕ ДОГОДИЛО? ИЗГУБИЛИ СМО КОНТАКТ С ОНОМ ОСОБОМ!
НАЛАЗИ СЕ ИЗВАН ПОЉА РАДИЈАЦИЈЕ!

НЕКА ОНИ ИЗ КУЋЕ НАСТАВЕ ТРАГАЊЕ!
ВЕЋ САМ ИМ ТО НАРЕДИО!

ШТА ЈЕ ТО ИМАГИНАТОР?

ПСССТ! ЧУЈЕШ ЛИ?

АВ! АВ! АВ! АВ! АВ!

АВ! АВ!

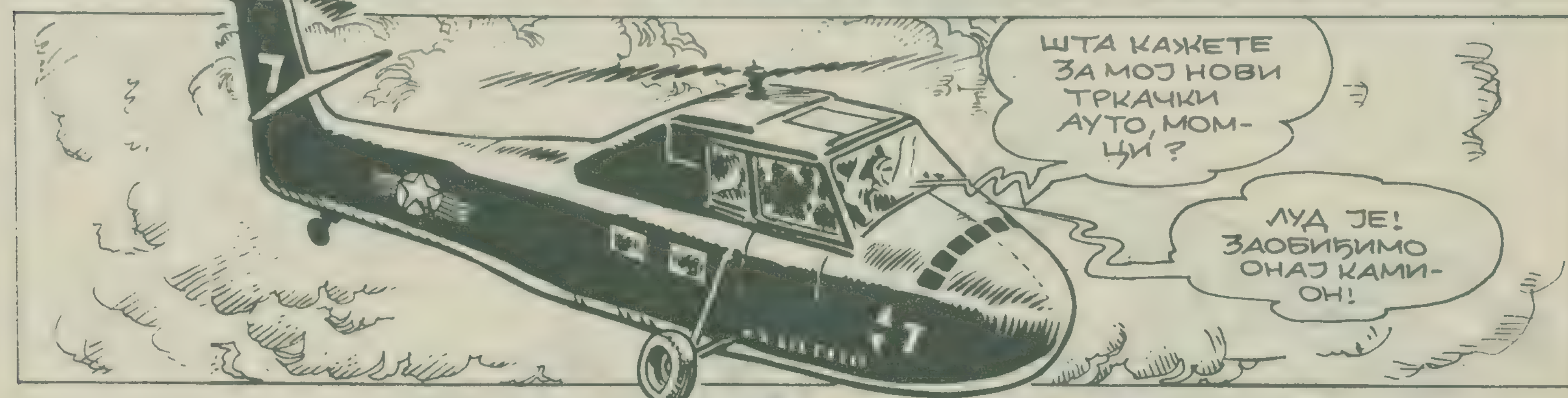

УХВАТИ-
МО
РОБА!
ЗАР
ОН НА-
МА ДА СЕ
ПОДСМЕ-
ВА!
ПУСТИ-
ТЕ
ПСЕ!

УСПЕЛИ СМО
ДА СТВОРИМО
УТИСАК КОД
ЊИХ ДА ПРО-
ГОНЕ РО-
БА!
СЈАЈ-
НО
!

БЕЖИМО!
ТУ ЈЕ МОЈ
ЧАМАЦ
!
ЧАМАЦ.
?

УЛАЗИ ВЕЋ
ЈЕДНОМ
!
ЧАМАЦ
ПРИПАДА
АМЕРИЧКОЈ
ВАЗДУШ-
НОЈ КОМ-
ПАНИЈИ
КАО И
ОНАЈ
ХЕЛИ-
КОПТЕР!

ДА! ЈА САМ ЈЕДИНА
ПРЕЖИВЕЛА НЕСРЕЋУ!
НАШ ЗАДАТАК ЈЕ БИО ДА
УНИШТИМО ИМАГИ-
НАТОР, АЛИ...

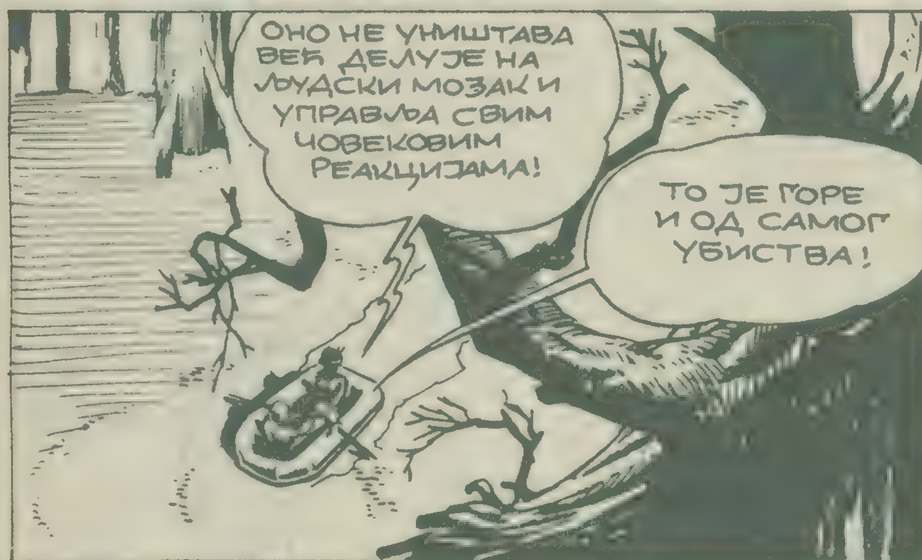

ШТА КАЖЕТЕ
ЗА МОЈ НОВИ
ТРКАЧКИ
АУТО, МОМ-
ЦИ?
ЛУД ЈЕ!
ЗАОБИЂИМО
ОНАЈ КАМИ-
ОН!

А САД?
ДА ПОГУРА-
МО МАЛО ОВА
КОЛИЦА
ИСПРЕД
НАС
!
УЖАС! ИМАГИНАТОР
ЈЕ ПРОБИО НАШ
НЕВИДЉИВИ ЗАШТИТ-
НИ ОМОТАЧ! НА
МЕНЕ НЕ ДЕЛУЈЕ ЈЕР
САМ СТАВИЛА И ЗАШ-
ТИТНУ КАЦИГУ!

„ВИКАЛА САМ ИЗ СВЕГ ГЛА-
СА НЕ БИ ЛИ ИХ ВРАТИ-
ЛА У СТВАРНОСТ, АЛИ
БИЛО ЈЕ УЗАЛУД!
УДАРИЛИ СМО У ДРВО
И САМО САМ ЈА
ОСТАЛА ЖИВА!"
13

ИМАГИНАТОР ЈЕ ТЕЛЕДИРИГОВАНИ ПРОЈЕКТИЛ КОЈИ ИМА НАЈНОВИЈИ ТИП ЕЛЕКТРОНСКОГ МОЗГА!

ТО ЈЕ УЖАСНО ОРУЖЈЕ СА НЕКЕ СУСЕДНЕ ПЛАНЕТЕ КОЈА ЖЕЛИ ДА ЗАВЛАДА ЗЕМЉОМ!

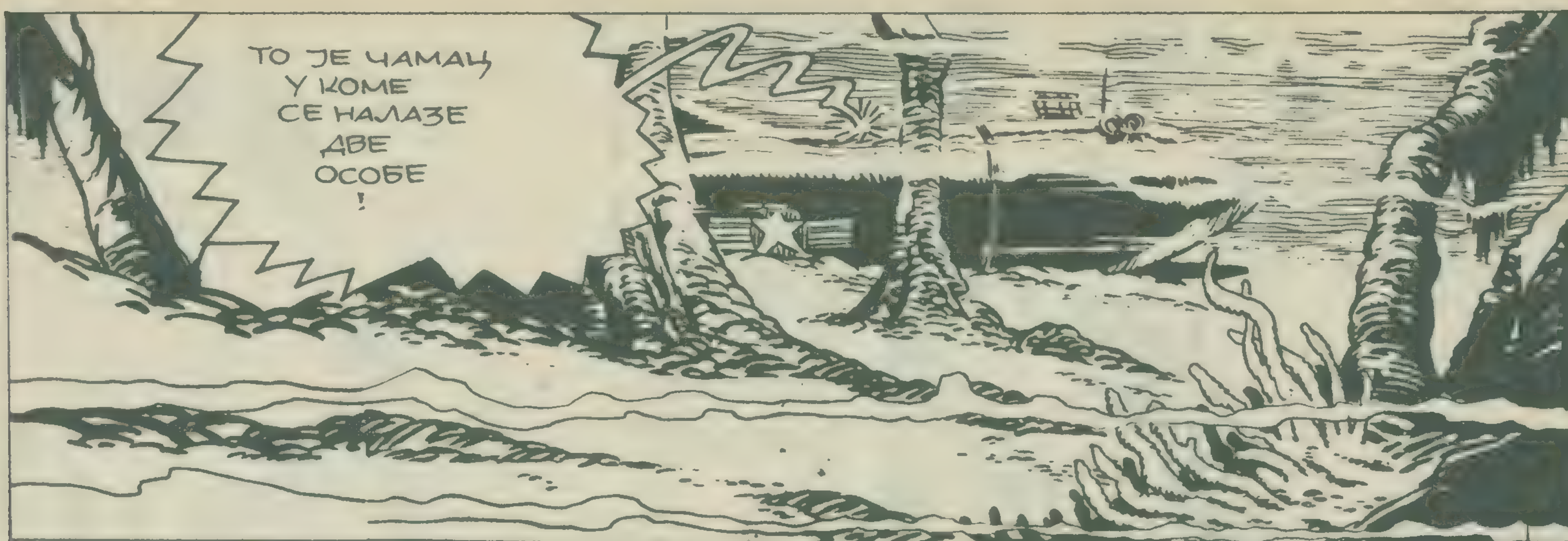

ОНО НЕ УНИШТАВА ВЕЋ ДЕЛУЈЕ НА ЉУДСКИ МОЗАК И УПРАВЉА СВИМ ЧОВЕКОВИМ РЕАКЦИЈАМА!
ТО ЈЕ ГОРЕ И ОД САМОГ УБИСТВА!

ЧОВЕК СЕ НАЛАЗИ У НЕКОМ СТАЊУ ЛУДИЛА И НИЈЕ СВЕСТАН СВОЈИХ ПОСТУПАКА!

ПРОФЕСОР ШТАЈНЕР ЈЕ УСПЕО ДА УТВРДИ ДА СЕ ИМАГИНАТОР НАЛАЗИ У ОВОЈ ОБЛАСТИ, АЛИ НИЈЕ ЗНАО ТАЧНО ГДЕ!
МОЖДА ТИ ЈА МОГУ ПОМОЋИ!

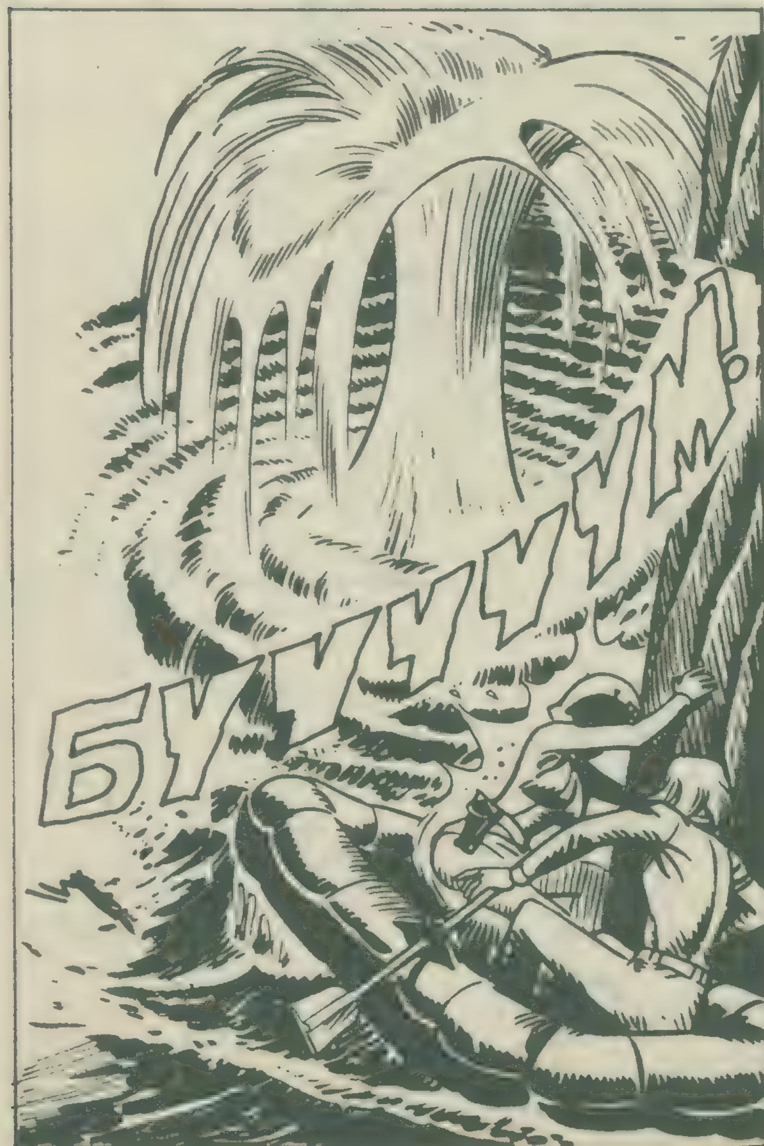

ДЕЛТА ЈЕ ПОВЕО ДЕВОЈКУ ДО МЕСТА ГДЕ ЈЕ УГЛЕДАО НЕШТО НЕОБИЧНО...
14

КОНТРОЛОР ЗОВЕ ИМАГИНАТОРА! НЕШТО ПЛОВИ ИЗНАД НАС!
ОТКРИЈ ОДМАХ О КАКВОМ СЕ ПРЕДМЕТУ РАДИ!

ТО ЈЕ ЧАМАЦ
У КОМЕ
СЕ НАЛАЗЕ
ДВЕ
ОСОБЕ
!

ШТА
ЈЕ ТО
?
БОМБА КОЈА ЕКСПЛОДИРА САМО АКО СЕ БАЦИ НА ИМА-ГИНА-ТОР!

А САД БЕЖИМО ОДАВ-ДЕ!

БУУУУУМ

КОНТРОЛОР ЗОВЕ ИМАГИНАТОРА! БОМБА! ОВО ЈЕ КРАЈ!
НЕМОГУЋЕ! ПРОВЕ-РИ!

ИМАГИНАТОР НЕ МОЖЕ ДА НЕСТАНЕ! ОН ЈЕ НЕУНИШ-ТИВ
!

НОЋНА МОРА ЈЕ ПРОШЛА!
БУМ!

МАЛО КАСНИЈЕ У КУЋИ...
СЕЋАМ СЕ ДА САМ СЕ У НЕКИМ ТРЕНУЦИМА СВИМ СИЛАМА БОРИЛА ПРОТИВ НАРЕЂЕЊА!
ЗБОГ ТОГА СИ ГУБИЛА СВЕСТ! ИМАГИНАТОР ТИ НИЈЕ ДОЗВОЉАВАО ДА ГОВОРИШ!

НАЈВИШЕ МИ ЈЕ ЖАО СВОЈИХ ПРИЈАТЕЉА! НАСЛЕДИЛА САМ ОВУ КУЋУ И ПОЗВАЛА ИХ ДА ТО ПРОСЛАВИМО!

КУЋА ПОТИЧЕ ИЗ 19. ВЕКА ПА СМО ОДЛУЧИЛИ ДА СЕ ОБУЧЕМО КАО НАШИ СТАРИ! ИМАГИНАТОР НАС ЈЕ ПРИСИЛИО ДА ПОВЕРУЈЕМО ДА ЈЕ СВЕ ТО СТВАРНОСТ!
НА СРЕЋУ, СВЕ СЕ ДОБРО СВРШИЛО, БРЕНДА!

ЈЕДНА ЖЕНА ЛЕПА КАО СУНЧЕВ ЗРАК...
СМЕШНО, АЛИ ЈА САД ОСЕЋАМ ЧЕЖЊУ ЗА ТИМ ПРОШЛИМ ВЕКОВИМА! ТАКО МИ ИЗГЛЕДА ГЛУПА ОВА НАША ПЕСМА У ПОРЕЂЕЊУ СА ШТРАУСОВИМ ВАЛЦЕРОМ!
КРАЈ

ЛУТКЕ БЕЗ ГЛАВА

ЛОНДОН; РЕСТОРАН У ЦЕНТРУ БЛИЗУ ВЕЛИКЕ РОБНЕ КУЋЕ „МЕРИВЕЈЛ" ...

ТО САМ И ОЧЕКИВАЛА! СЕЛИ СТЕ ЗА МОЈ СТО, ПРАВИТЕ СЕ ДА ЧИТАТЕ НОВИНЕ, А УБРЗО ЋЕТЕ МЕ ПИТАТИ И ЗА ИМЕ!

ХОЋЕТЕ ЛИ МИ ДОДАТИ, СО?

АЛИ, НИЈЕ ВАЖНО! ЗОВЕМ СЕ МОД ЛИНДИ И РАДИМ НА ОДЕЉЕЊУ МУШКЕ КОНФЕКЦИЈЕ

ЗАНИМЉИВО! АЛИ, ПОГРЕШИЛИ СТЕ: НИСАМ ИМАО НАМЕРУ...

О КЕЈ... РЕЦИТЕ МИ ОНДА ШТА СТЕ ЧИТАЛИ.

ГЛЕДАО САМ РУБРИКУ ЏИМА КОЛИНСА У „МОРНИНГ МИРОРУ" КОЛИКО ШТАМПАРСКИХ ГРЕШАКА! СТРАШНО!

ЗАШТО ВАС ТО ТОЛИКО СЕКИРА?

ЗАТО ШТО САМ ЈА ЏИМ КОЛИНС. СВАКОГ ДАНА НЕКО КВАРИ МОЈУ РУБРИКУ.

ЗНАЧИ ВИ ПИШЕТЕ „ШЕТЊУ КРОЗ ГРАД"! ТО НИКАД НЕ ЧИТАМ!

БАШ СТЕ СВАДЉИВИ! НАЈПРЕ САМ ПОМИСЛИО НЕШТО ЈОШ ГОРЕ: ДА ЛОВИТЕ МУ ШКАРЦЕ!

ЈА? И ТО БАШ ВАС? ИМА ИХ МНОГО СИМПАТИЧНИЈИХ!

ДА ЗНАТЕ ОКО МЕНЕ СЕ ВРТЕ СВЕ САМИ ЛАФОВИ: ЈЕДАН ГЛУМАЦ, ЈЕДАН ГЕНЕРАЛ, ЈЕДАН ЛОРД...

ШАЛИТЕ СЕ? ТАКО МЛАДА И ЛЕПА...

...ЈЕДАН АМБАСАДОР! НАРАВНО ОНИ СУ ЗА МЕНЕ САМО ЏОН, МАРКУС, ТОМАС, ЛАНСЕЛОТ...

НЕ ВЕРУЈЕМ ДА СТЕ ТАКВИ!

ЧЕТИРИ ЧАСА ПОСЛЕ ПОДНЕ РОБНА КУЋА „МЕРИВЕЈЛ" ЈЕ ОТВОРЕНА.

ДАНАС САМ СРЕЛА ЈЕДНОГ ГЕНИЈАЛЦА! ПЛАШЉИВ ЈЕ ДА ПОБЕСНИШ! ПОЈЕО ЈЕ ТОРТУ И ОДМАГЛИО!

ПЛАШЉИВЦИ СУ УЖАСНИ... МОЖЕШ ДА СЕ УТЕШИШ ЏОНОМ, МАРКУСОМ, ТОМАСОМ, ЛАНСЕЛОТОМ!

ТО ЋУ И УЧИНИТИ!

ДОБРО! ИДЕМ НА СВОЈЕ ОДЕЉЕЊЕ. КУПЦИ ВЕЋ СТИЖУ...

НИСАМ БИО СИГУРАН ЗА СПРАТ! ЈЕДВА САМ ВАС НАШАО, МОД...

ВИ! УСУДИЛИ СТЕ СЕ ДА МЕ ПОТРАЖИТЕ НА ПОСЛУ?

ГОВОРИМ ОЗБИЉНО! ЈЕ ЛИ ИСТИНА ДА ИДЕТЕ СА ОНОЛИКО МОМАКА?

ЏИМЕ! СИМПАТИЧАН СИ МИ ПА ЋУ ТИ ИХ ПРЕДСТАВИТИ!

ФАНТАСТИЧНО! ИЗГЛЕДАЈУ КАО ЖИВИ! НЕМОЈ МИ САМО РЕЋИ ДА СУ ТО ЏОН, МАРКУС, ТОМАС, ЛАНСЕЛОТ...

ГЕНЕРАЛ ИМА ПОВЕЗ ПРЕКО ОКА, ГЛУМАЦ ЈЕ ОНАЈ ШТО ЛИЧИ НА РИЧАРДА БАРТОНА...

ХВАЛА НА УПОЗНАВАЊУ... АЛИ САД БИХ ТЕ ПИТАО МОД: ЈЕСИ ЛИ ВЕРЕНА?
ЈА ВЕРЕНА? НИ У СНУ!

РЕДАКЦИЈА „МОРНИНГ МИРОРА" ЏИМ КОЛИНС ЈЕ ПРЕДАО СВОЈ ЧЛАНАК...
ПРЕСУШИЛЕ СУ ТИ ИДЕЈЕ ЏИМЕ! КОГА ИНТЕРЕСУЈЕ ПРОДАВАЧИЦА КОЈА ФЛЕРТУЈЕ С ЛУТКАМА?
ЗАР НИЈЕ ОРИГИНАЛНО?

ТУ ИМА ПОЕЗИЈЕ ЦЕО ДАН ЈОЈ ПРОЂЕ ПОРЕД ЊИХ! ВЕЋ ИХ ЗОВЕ ПО ИМЕНУ! ДИРЉИВО!
У РЕДУ МОЖДА СИ У ПРАВУ АЛИ ДРУГИ ПУТ НАЂИ НЕШТО БОЉЕ!

КОКЕТИРАЈТЕ С ЛУТКАМА КОЛИКО ХОЋЕТЕ, АЛИ ДА О ТОМЕ СВИ ЧИТАЈУ И СМЕЈУ СЕ... ТО ЈЕ СУВИШЕ!
У НОВИНАМА? ДА ПОГЛЕДАМ!

САМО САМ СЕ ШАЛИЛА СА ЈЕДНИМ НОВИНАРОМ А СВЕ ОСТАЛО ЈЕ ОН УРАДИО!
НАДАЈМО СЕ ДА ВАС НЕЋЕ ОТПУСТИТИ ЗБОГ ОВОГА!

МНОГО СИ ЉУТА!
КАКО СИ МОГАО ДА МЕ ОВАКО ИЗВРГНЕШ ПОДСМЕХУ?

ТО МИ НИЈЕ БИЛО НИ НА КРАЈ ПАМЕТИ НИСИ РАЗУМЕЛА...
ЈЕСТЕ ЛИ ВИ ЏИМ КОЛИНС? ТЕЛЕФОН...

УВЕК ОСТАВЉАМ ПОРУКУ У РЕДАКЦИЈИ, ГДЕ МЕ МОГУ НАЋИ МИНУТ САМО...
НЕ ВРАЋАЈ СЕ! НЕ ЖЕЛИМ ДА ТЕ ВИДИМ!

ВИ СТЕ КОЛИНС ИЗ „МИРОРА"?
ДА, А КО СТЕ ВИ? ЈЕСТЕ ЛИ ПРОМУКЛИ ИЛИ СТЕ ИЗМЕНИЛИ ГЛАС?

ЏИМ СЕ ВРАТИО ЗБУЊЕН...
ШТА ЈЕ, ЗОВУ ТЕ У РЕДАКЦИЈУ?
НИЈЕ РЕДАКЦИЈА! ЗВАО ЈЕ НЕКО ОД ТВОЈИХ ОБОЖАВАЛАЦА!

МОЈИХ ОБОЖАВАЛАЦА!
НИЈЕ ХТЕО ДА КАЖЕ КАКО СЕ ЗОВЕ! ИНТЕРЕСОВАО СЕ ДА ЛИ СТЕ ВИ ДЕВОЈКА О КОЈОЈ САМ ПИСАО!

ШТА СЕ ТО КОГА ТИЧЕ! НАДАМ СЕ ДА МУ НИСИ РЕКАО...
НИСАМ! ПИТАМ СЕ САМО КО ЈЕ ТО БИО!

НЕ МИСЛИМО О ТОМЕ! ХОЋЕМО ЛИ МАЛО ДА ПРОШЕТАМО НА МЕСЕЧИНИ?
НЕ ЗНАМ ДА ЛИ САМ ТИ ОПРОСТИЛА... АЛИ ВЕЧЕ ЈЕ ЗАИСТА ДИВНО!

И ПРОЗОРИ РОБНЕ КУЋЕ „МЕРИВЕЈЛ" СВЕТЛУЦАЈУ НА МЕСЕЧИНИ...

ГРАД СПАВА. ТИХО ЈЕ И У РОБНОЈ КУЋИ. ПОЛИЦЕ СУ ПОКРИВЕНЕ ПЛАТНОМ. ПОКРЕТНЕ СТЕПЕНИЦЕ ЗАКОЧЕНЕ.
НЕПРАВДА! ЦЕЛОГ ДАНА РАДЕ, А ЈА НОЋУ МОРАМ ДА СЕ ПЕЊЕМ ПЕШКЕ.

КОРАЦИ СА ГОРЊЕГ СПРАТА ПРИВУКЛИ СУ ПАЖЊУ НОЋНОГ ЧУВАРА.
ИЗ ОДЕЉЕЊА МУШКЕ КОНФЕКЦИЈЕ... ДА ПОГЛЕДАМ!

ДОК СЕ ПЕЊАО ИЗВАДИО ЈЕ ПИШТОЉ. А ТАДА ЈЕ НАЗРЕО НЕКУ СЕНКУ...
ВИШЕ НАМ НЕЋЕ СМЕТАТИ!

ШТА ЋЕМО САД?
СПАВАЋЕ! САД МОЖЕМО МИРНО ДА РАДИМО!

ТАЈАНСТВЕНИ НОЋНИ ПОСЕТИОЦИ КРЕЋУ СЕ ИЗМЕЂУ ЛУТАКА ОД ПЛАСТИКЕ.
РЕЦИ НАЈЗАД КАКАВ ТИ ЈЕ ПЛАН?
САМО МИРНО! У ОВОМ КОФЕРЧЕТУ ИМАМО СВЕ ШТО ЈЕ ПОТРЕБНО!

КОГ ЋЕ ТИ ЂАВОЛА ТА КРУЖНА ТЕСТЕРА?
ГЛЕДАЈТЕ И СХВАТИЋЕТЕ!

ЧУВАР ПОЛАКО ДОЛАЗИ К СВЕСТИ. ПРЕД ЊЕГОВИМ ОЧИМА ПРУЖА СЕ НЕВЕРОВАТАН ПРИЗОР.
ШТА СЕ ДЕСИЛО С ЛУТКАМА? ОХ, БОЖЕ, НЕМАЈУ ГЛАВЕ!

ЦИМЕ, МОГУ ЛИ ДА ТЕ ВИДИМ? ЈУТРОС СЕ ДЕСИЛО НЕШТО УЖАСНО!
УЗМИ ТАКСИ ДО БЕРКЛИ СКВЕРА БРОЈ 4!

ЈОШ СЕ СВА ТРЕСЕМ! ОДСЕКЛИ СУ ИМ ГЛАВЕ!
УЂИ! НИШТА НЕ РАЗУМЕМ!

ЛУТКЕ СА МОГ ОДЕЉЕЊА! НЕКО ЈЕ НОЋАС НАПАО ЧУВАРА И ОДНЕО СВЕ ГЛАВЕ!
МОД, СМИРИ СЕ! НЕКО СЕ СВАКАКО ШАЛИО!

САМО ДА СЕ ОБРИЈЕМ... И ИЗВИНИ ЗА НЕРЕД!
ЧАК САМ ПЛАКАЛА! ЗАШТО СУ МОРАЛИ ТО ДА ИМ УЧИНЕ?

СВЕ ТО ИЗГЛЕДА ВЕСМИСЛЕНО МОЖЕШ ЛИ МИ РЕЋИ КО ПРАВИ ТЕ ЛУТКЕ?
НА ЊИМА ПИШЕ „БРАЋА МИЛТОН" ИМА И АДРЕСА!

ЗАШТО ИДЕМО У ФАБРИКУ ЛУТАКА?
НЕМАМ ПОЈМА МОЖДА ИЗ РАДОЗНАЛОСТИ! МОРА ДА СУ ТА БРАЋА МИЛТОН НЕКИ ПОСЕБНИ ТИПОВИ!

ЈА САМ СТИВЕН МИЛТОН А ОВО ЈЕ МОЈ БРАТ БРУС... ДА ДУГО СМО РАДИЛИ У ТРГОВИНИ, А ОНДА СМО ДОШЛИ НА ИДЕЈУ ДА ПРАВИМО ЛУТКЕ, ЗАР НИСУ ЛЕПЕ?
ДИВНЕ СУ! КО ИХ ОБЛИКУЈЕ!

ЗА ЛИЦА ИМАМО ЈЕДНОГ УМЕТНИКА ТОМИЈА ВОЛСОНА! ХОЋЕТЕ ЛИ ДА ГА ИНТЕРВИЈУИШЕТЕ, ГОСПОДИНЕ КОЛИНС?
ТО ЈЕ ДОБРА ИДЕЈА! РЕКОСТЕ ДА НЕ СТАНУЈЕ ДАЛЕКО?

ЈЕСИ ЛИ ШТА ОТКРИО?
ОВА ДВОЈИЦА УПРАВЉАЈУ ФАБРИКОМ, А ТОМИ ВОЛСОН ПРАВИ ГЛАВЕ! ДА ЧУЈЕМО ЊЕГА!

ПОЛА ЧАСА КАСНИЈЕ...
ЗВОНИ ЈОШ МАЛО, ЦИМЕ
МОГАО БИХ ОВАКО ДО СУТРА!
Т. ВОЛСОН ВАЈАР
ЗВРРР...

ШТА ЋЕМО САД?
ИДЕМО МОД! ПОКУШАЋЕМО ДРУГИ ПУТ
МОРНИНГ МИРОР
ТАЈАНСТВЕНА ПРОВАЛА ОБЕЗГЛАВЉЕНЕ ЛУТКЕ

ДОК СУ СИЛАЗИЛИ, НЕКО ЈЕ ЗА ТРЕНУТАК ОДШКРИНУО ВРАТА...
ВОЛСОН? МОРА ДА ЈЕ ТУ! ВИДЕЛА САМ КАД ЈЕ УШАО У СТАН...
НЕ ЈАВЉА СЕ?

НАСТОЈНИЦА ЈЕ УБЕЂЕНА ДА ЈЕ КОД КУЋЕ!
НАРАВНО! ЧУО САМ ДИСАЊЕ ИЗА ВРАТА! АЛИ, ШТА МОЖЕМО...

ШТА ДА РАДИМО?
МОЖЕМО ДА БИРАМО: ШЕТЊА ПОРЕД ТЕМЗЕ ИЛИ БИОСКОП! ЈА САМ ЗА БИОСКОП А ОНДА ВЕЧЕРА!

СТАЛНО МИСЛИМ НА ОНО! СКИНУТЕ ГЛАВЕ ЛУТКАМА! ТОМИ ВОЛСОН СЕ КРИЈЕ! ЗАШТО? ИМАМ ИДЕЈУ...

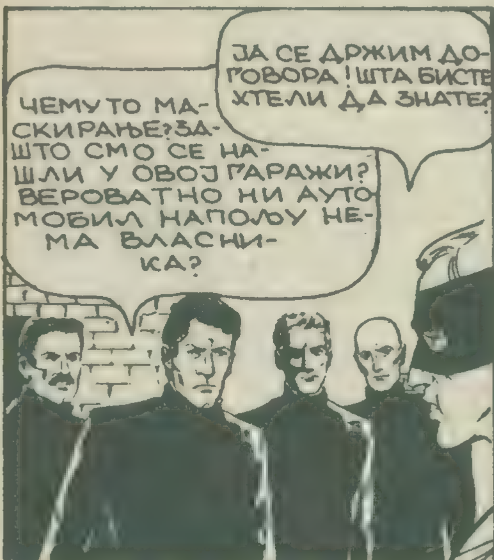

ЈА ЖЕЛИМ САМО ДА СВЕ ТО ЗАБОРАВИМ...
БОЉЕ ПОКУШАЈ ДА СЕ СЕТИШ: ЗАШТО СИ СВОЈЕ ЛУТКЕ ПОИСТОВЕТИЛА СА ОДРЕЂЕНИМ ЛИЧНОСТИМА?

ЗА ГЕНЕРАЛА СА ПОВЕЗОМ ПРЕКО ОКА И ЗА БАРТОНА ПРИЛИЧНО ЈЕ ЈАСНО! КОД ОСТАЛИХ...
ШТА? ЊИХОВА ЛИЦА СУ ТЕ ПОДСЕТИЛА НА ОСОБЕ КОЈЕ ЗНАШ?

НЕ! МОЖДА САМО ЈЕДНА... ЛУТКА КОЈУ САМ НАЗВАЛА ЛАНСЕЛОТ! ЛИЧИ МИ НА ЛОРДА ЛЕВЕЛАНДА!
ЛОРДА ЛАНСЕЛОТА ЛЕВЕЛАНДА?

ПЕТ ЉУДИ ЈЕ ОКУПЉЕНО ОКО СТОЛА У ЈЕДНОЈ НАПУШТЕНОЈ ГАРАЖИ! ЈЕДАН ЈЕ ОДВЕЗАО ВРЕЋУ...
СВЕ ЈЕ ИШЛО ДОБРО?
РАЗУМЕ СЕ ПЛЕН ЈЕ ТУ!

ЕВО УГОВОРЕНИХ 10000 ФУНТИ! ОДНЕСИТЕ ОВЕ ГЛАВЕ У КОЛА! ТУ СУ ИСПРЕД ЗГРАДЕ!
ТРЕНУТАК! ОВА ПЉАЧКА ЈЕ ИЗАЗВАЛА МНОГО ИНТЕРЕСОВАЊА! МОЖДА 10000 НИЈЕ ДОВОЉНО!

ЈА СЕ ДРЖИМ ДОГОВОРА! ШТА БИСТЕ ХТЕЛИ ДА ЗНАТЕ?
ЧЕМУ ТО МАСКИРАЊЕ? ЗАШТО СМО СЕ НАШЛИ У ОВОЈ ГАРАЖИ? ВЕРОВАТНО НИ АУТОМОБИЛ НАПОЉУ НЕМА ВЛАСНИКА?

ЗАШТО НУДИТЕ ТОЛИКИ НОВАЦ ЗА НЕКОЛИКО ПЛАСТИЧНИХ ГЛАВА? ТУ НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ.
СВЕ СТЕ ПРЕГЛЕДАЛИ! ЈЕСТЕ ЛИ НАШЛИ ДИЈАМАНТЕ? ИЛИ ДРОГУ?

НИЈЕ НАМ ДО ШАЛЕ! АКО ХОЋЕШ ГЛАВЕ, МОРАШ ДОДАТИ ЈОШ РЕЦИМО ПЕДЕСЕТ ХИЉАДА ФУНТИ!
САД СТЕ БАШ ПРЕТЕРАЛИ...
ОВАЈ МИ СЕ ТИП НЕ СВИЂА! ДА МУ СКИНЕМО МАСКУ?

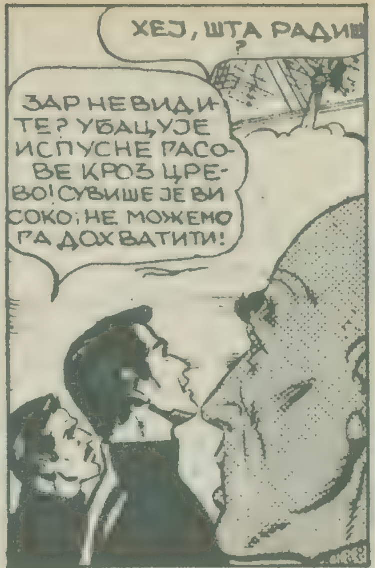

АКО ТО УЧИНИТЕ ДОГОВОР НЕ ВАЖИ! БОЉЕ ДА ДОБИЈЕТЕ ЈОШ 50000!
У РЕДУ!

СУТРА ОВДЕ У ИСТО ВРЕМЕ! АЛИ, НЕ ШАЛИТЕ СЕ: НАС ЈЕ ЧЕТВОРИЦА!
УПАМТИЋУ!

И ЧОВЕК С МАСКОМ ЈЕ НЕСТАО.
КО ЗНА ДА ЛИ ЋЕ ДОЋИ?
НЕ БРИНИТЕ, СТАЛО МУ ЈЕ ДО ГЛАВА! СУТРА ЋЕМО ТРАЖИТИ ЈОШ СТО ХИЉАДА!

ПРЕКИНУО ГА ЈЕ ТРЕСАК ТЕШКА ВРАТА СУ СЕ ЗАТВОРИЛА...
ДО ЂАВОЛА, ШТА ЈЕ ОВО?
ЗАТВОРИО НАС ЈЕ! САД СМО КАО У МИШОЛОВЦИ!

ЧОВЕК С МАСКОМ НЕ ГУБИ ВРЕМЕ. ЗАКЉУЧАО ЈЕ ГАРАЖУ ОНДА ЈЕ ИЗВУКАО ГУМЕНО ЦРЕВО...
ШТА ЛИ ТО РАДИ?
ПОГУШИЋЕМО СЕ ОВДЕ!

НЕ ОБАЗИРУЋИ СЕ НА БЕСНЕ УДАРЦЕ У ВРАТА, ЧОВЕК ЈЕ ЗАВРШИО СВОЈ ПОСАО.
ДОБРО ЈЕ! РЕЗЕРВОАР ЈЕ ПУН, А МОТОР ЋЕ РАДИТИ ШЕСТ-СЕДАМ САТИ!

ХЕЈ, ШТА РАДИШ?
ЗАР НЕ ВИДИТЕ? УБАЦУЈЕ ИСПУСНЕ ГАСОВЕ КРОЗ ЦРЕВО! СУВИШЕ ЈЕ ВИСОКО; НЕ МОЖЕМО ГА ДОХВАТИТИ!

У „МОРНИНГ МИРОРУ" ЏИМ КОЛИНС ТРАЖИ ИДЕЈУ ЗА СВОЈУ РУБРИКУ.
ПОЖУРИ С ТИМ ЧЛАНКОМ! СПРЕМАМО ВАНРЕДНО ИЗДАЊЕ!
ЗАШТО? НЕШТО СЕ ДЕСИЛО?

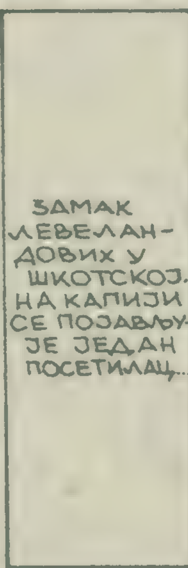
ПРОНАЂЕНА СУ ЧЕТИРИ ЧОВЕКА УГУШЕНА ГАСОМ У НЕКОЈ ГАРАЖИ НА ОБАЛИ ТЕМЗЕ!
МРТВИ!

НАРАВНО! СИТНИ ЛОПОВИ; СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИ ЗА КРАЂЕ ПО РОБНИМ КУЋАМА
ШТА!

ИЗГЛЕДА ДА СУ ОНИ ИЗВРШИЛИ ОНАЈ УПАД У „МЕРИВЕЈЛ" ЧУВАР ИХ ЈЕ ПРЕПОЗНАО!
КО ЋЕ ТО СХВАТИТИ?

СИГУРНО ДОБРО ЗАРАЂУЈЕШ ЏИМЕ? СВАКО ВЕЧЕ У РЕСТОРАН!
ВЕЧЕРАС ЛОШЕ ИЗГЛЕДАШ! ДА НИСИ БОЛЕСНА?

ГЛУПОСТИ! НИКАД СЕ НИСАМ БОЉЕ ОСЕЋАЛА!
ИПАК ПРИЧУВАЈ СЕ! СЕДИ КОД КУЋЕ... БАР ДОК СЕ ЈА НЕ ВРАТИМ ИЗ ШКОТСКЕ!

ШТА ЋЕШ ТАМО?
ИДЕМ ДА СЕ УПОЗНАМ С ЛОРДОМ ЛЕВЕЛАНДОМ! КАЖУ ДА ЈЕ ЗАНИМЉИВ ТИП!

ЗАМАК ЛЕВЕЛАНДОВИХ У ШКОТСКОЈ. НА КАПИЈИ СЕ ПОЈАВЉУЈЕ ЈЕДАН ПОСЕТИЛАЦ...

НОВИ СОБАР?
МОЛИМ? АХ, ДА МОЖДА...

ТАЧНО! МОЖДА! БИЋЕТЕ ПРИМЉЕНИ САМО АКО ИСПУЊАВАТЕ СВЕ УСЛОВЕ! УЂИТЕ!
ХВАЛА! НАДАМ СЕ ДА ЋУ УСПЕТИ!

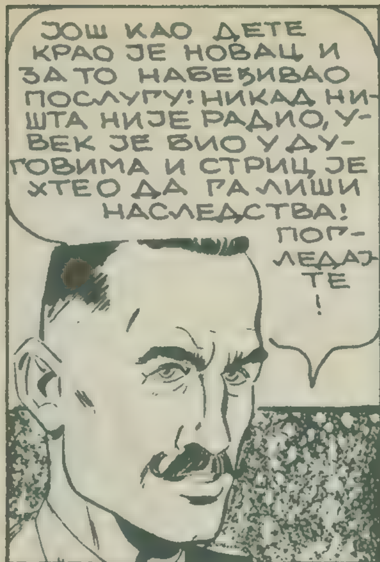
НЕМА СВРХЕ ДА РАЗГОВАРАТЕ СА ЛОРДОМ! О ПРИМАЊУ ПОСЛУГЕ ЈА ОДЛУЧУЈЕМ. ШАЉЕ ВАС АГЕНЦИЈА?
ОХ... ДА! БИЛА БИ МИ ЧАСТ ДА СЛУЖИМ КОД ЛОРДА!

ТРЕБА ОДМАХ ДА ВАМ КАЖЕМ: ОН ЈЕ НАЈОБИЧНИЈА БАРАБА! СВИ ОВДЕ ЛОШЕ МИСЛЕ О ЊЕМУ!
ХВАЛА НА УПОЗОРЕЊУ...

СТРИЦ МУ ЈЕ БИО ДРУКЧИЈИ! ФИНИ ЧОВЕК! УМРО ЈЕ ПРЕ ГОДИНУ ДАНА! ЗА ВРЕМЕ РАТА БИО САМ ЊЕГОВ ПОСИЛНИ...
ВИДИ СЕ ДА СТЕ БИЛИ ВОЈНИК!

ЈЕСАМ И ТО САМ У ДУШИ И ОСТАО! НИ ДАНАС МИ НИЈЕ ЈАСНО КАКО ЈЕ УСПЕО ДА ГА УБИЈЕ...
КОГА?

МЛАДИ ЛОРД ЈЕ УБИО СВОГ СТРИЦА! УБЕЂЕН САМ У ТО! АЛИ, КАКО? СТАРИ ЈЕ БИО У ЛОНДОНУ, ОВАЈ У ШКОТСКОЈ...
ТО ЈЕ ТЕШКА ОПТУЖБА! ИМАТЕ ЛИ ДОКАЗ?

ЈОШ КАО ДЕТЕ КРАО ЈЕ НОВАЦ И ЗАТО НАБЕЂИВАО ПОСЛУГУ! НИКАД НИШТА НИЈЕ РАДИО, УВЕК ЈЕ БИО У ДУГОВИМА И СТРИЦ ЈЕ ХТЕО ДА ГА ЛИШИ НАСЛЕДСТВА! ПОГЛЕДАЈТЕ!

ЦЕЛО ПОПОДНЕ МУ ОВАКО ПРОЂЕ. ОТКАКО ЈЕ СТАРИ УМРО, САМО ПЕЦА!

СУТРАДАН, ЦИМ КОЛИНС ЈЕ ПОНОВО У ЛОНДОНУ, ПОНОВО С МОД.
БАРМИ РЕЦИ ЗАШТО СЕ ПАКУЈЕМ!
РАДИ КАКО ТИ КАЖЕМ! ДО ТВОГ ЖИВОТА ЈЕ МЕНИ МНОГО СТАЛО, АЛИ НЕ И ЧОВЕКУ КОЈИ ЖЕЛИ ДА СПАСИ 50 МИЛИОНА ФУНТИ.

О КОМЕ ТО ГОВОРИШ ЦИМЕ? О ЛОРДУ ЛЕВЕЛАНДУ?
НАРАВНО. О ОНОМЕ ИЗ ТВОЈЕ ГАЛЕРИЈЕ ЛУТАКА. ТИ СИ ЈЕДНА ОД ДВЕ ОСОБЕ КОЈЕ МОГУ ДА ГА ОДВЕДУ У ЗАТВОР.

ЦИМЕ, УМРЕЋУ ОД СТРАХА! МОРАШ МИ РЕЋИ ШТА СЕ ДЕШАВА...
ТИМЕ БИХ ТЕ ЈОШ ВИШЕ УПЛАШИО. САД ИДЕМО ПО СВЕДОКА БРОЈ ДВА!

СНАЖНИ УДАРЦИ НА ВРАТИМА ЈЕДНЕ КУЋЕ НЕДАЛЕКО ОД ЧЕЛЗИЈА.
КО ЈЕ? ШТА ХОЋЕТЕ? НЕ ОТВАРАМ!
НЕКО КО МОЖЕ ДА ВАМ СПАСЕ ЖИВОТ. ЕВО ВАМ ИСПОД ВРАТА МОЈА НОВИНАРСКА ЛЕГИТИМАЦИЈА!

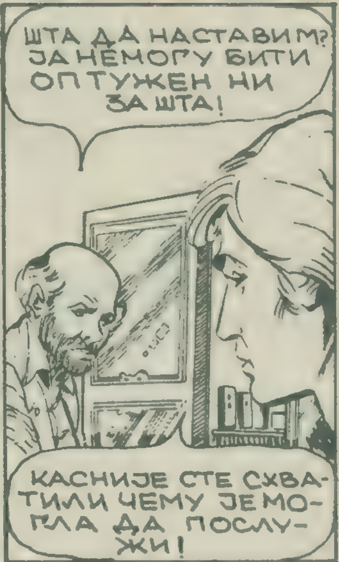

ХТЕО БИХ ДА ВАМ КАЖЕМ НЕШТО О ЛОРДУ ЛЕВЕЛАНДУ!
НЕ ЗНАМ ЈА КО ЈЕ ТАЈ ЛЕВЕЛАНД.

БОЉЕ ИСПРИЧАЈТЕ ШТА ЗНАТЕ. ЧЕТИРИ ЧОВЕКА СУ ВЕЋ МРТВА И САД СТЕ И ВИ НА РЕДУ! У ОПАСНОСТИ ЈЕ И ОВА ДЕВОЈКА, ПРОДАВАЧИЦА У „МЕРИВЕЈЛУ."

ВИДИМ ДА СТЕ ЧИТАЛИ О ТОМЕ! ОНА ЧЕТВОРИЦА СУ УБИЈЕНА ЗБОГ ГЛАВЕ ЈЕДНЕ ЛУТКЕ ДО КОЈЕ ЈЕ НЕКОМЕ МНОГО СТАЛО!
НЕМОГУЋЕ! НЕ МОГУ ДА ВЕРУЈЕМ!
ВЕРУЈТЕ ЦИМУ, ГОСПОДИНЕ!

ДУГО ЋУТАЊЕ, ЗАТИМ УЗДАХ...
КАД ЈЕ ДОШАО КОД МЕНЕ, НИСАМ ЗНАО КО ЈЕ. НАРУЧИО ЈЕ ЛУТКУ КОЈА ЋЕ МУ ЛИЧИТИ. ЗАХТЕВАО ЈЕ ДА НИКОМ НЕ ПРИЧАМ О ТОМЕ!

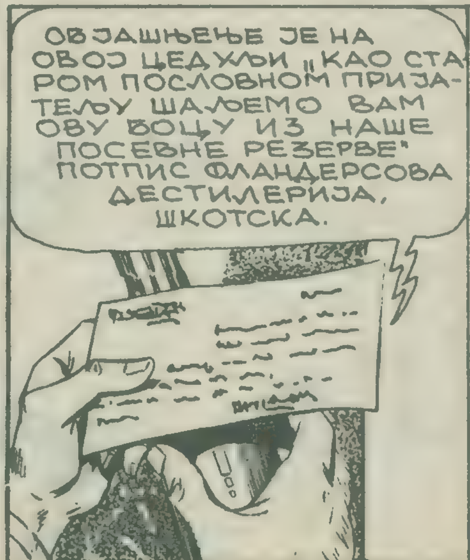

ЛУТКА ЈЕ УСПЕЛА И, НА НЕСРЕЋУ НАПРАВИО САМ КОПИЈУ И ПРОДАО ЈЕ БРАЋИ НИЛТОН...
И ТАКО СЕ НАШЛА У РОБНОЈ КУЋИ.
ЋУТИ, МОД! ПУСТИ ГА ДА НАСТАВИ!

ШТА ДА НАСТАВИМ? ЈА НЕ МОГУ БИТИ ОПТУЖЕН НИ ЗА ШТА!
КАСНИЈЕ СТЕ СХВАТИЛИ ЧЕМУ ЈЕ МОГЛА ДА ПОСЛУЖИ!

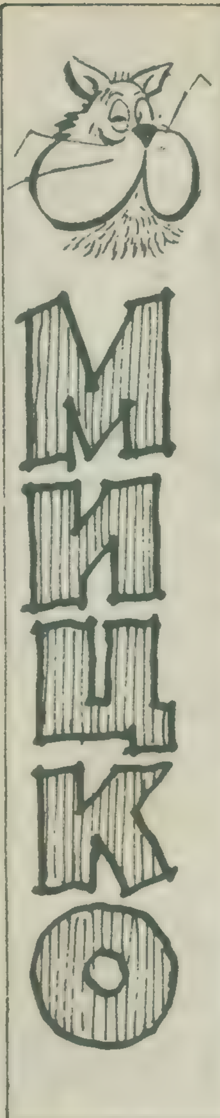

НИШТА ЈА НИСАМ СХВАТИО! НИСАМ НА САСЛУШАЊУ... МОРАМ НЕШТО ДА ПОПИЈЕМ!
ПИЋЕ ВАМ НЕЋЕ ПОМОЋИ.

ПОШТО ЈЕ ПОПИО ГУТЉАЈ ВОЛСОН СЕ СКЉОКАО...
УВЕК ЈЕ ПИЈАН... МОЖДА ЈЕ ТАЈАНСТВЕНА МУШТЕРИЈА И НА ТО РАЧУНАО!
ЦИМЕ КАО ДА ВИШЕ НЕ ДИШЕ!

ОН ЈЕ... МРТАВ!
ОТРОВ ЈЕ СВАКАКО У ВИСКИЈУ ПОЗВАЋУ ПОЛИЦИЈУ!

ОБЈАШЊЕЊЕ ЈЕ НА ОВОЈ ЦЕДУЉИ „КАО СТАРОМ ПОСЛОВНОМ ПРИЈАТЕЉУ ШАЉЕМО ВАМ ОВУ БОЦУ ИЗ НАШЕ ПОСЕБНЕ РЕЗЕРВЕ" ПОТПИС ФЛАНДЕРСОВА ДЕСТИЛЕРИЈА, ШКОТСКА.

НА ОБАЛИ ЈЕЗЕРЦЕТА ЛОРД ЛЕВЕЛАНД СЕ НЕРВОЗНО ОКРЕЋЕ НА ШУМ КОРАКА...
ПЛАШИТЕ МИ РИБЕ! НЕ ЖЕЛИМ ДА МЕ УЗНЕМИРАВАТЕ! ЈЕ ЛИ ВАС ЕВАНС ЗАПОСЛИО?
ДА, МИЛОРДЕ! ХТЕО САМ ДА ВАС ВИДИМ ИЗБЛИЗА!
ПАЗИТЕ КАКО РУКУЈЕТЕ ТОМ УДИЦОМ! МОЖДА ЈЕ ЗАТРОВАНА, А ЈА НЕ ЖЕЛИМ ДА ПРОБЕМ КАО ОНА ЧЕТВОРИЦА! УОСТАЛОМ ПОЛИЦИЈА ЈЕ ВЕЋ ОБАВЕШТЕНА!
ПОЛИЦИЈА?
НАЈЗАД ЋЕ СЕ САЗНАТИ КАКО ЈЕ ВАШ СТРИЦ ПРЕГАЗИО АУТОМОБИЛ КОЈИ НИКАД НИЈЕ ПРОНАЂЕН, ЈЕДНЕ СУБОТЕ У ЛОНДОНУ, ДОК СТЕ ВИ ОВДЕ ПЕЦАЛИ!
ПОЛИЦИЈА ЈЕ ПРОВЕРИЛА МОЈ АЛИБИ! БИО САМ ОВДЕ ПРЕД ОЧИМА ПОСЛУГЕ!
ТАДА ЈЕ ОВДЕ БИЛА САМО ЈЕДНА ЛУТКА СА ВАШИМ ЛИКОМ, ЗБОГ КОЈЕ ЈАДНИ ВОЛСОН УМАЛО НИЈЕ НАСТРАДАО!
КАКО?... ВОЛСОН ЈЕ ЖИВ?
ДА, ЖИВ ЈЕ! УКУС ВИСКИЈА МУ СЕ УЧИНИО ЧУДАН И ИСПЉУНУО ГА ЈЕ!
НЕ ЗНАМ О ЧЕМУ ГОВОРИТЕ! АКО СТЕ ПОЛИЦАЈАЦ...
ЈА САМ НОВИНАР И ХТЕО БИХ ДА НАПИШЕМ ЧЛАНАК О ВАМА!
КАКО СТЕ ДОШЛИ НА ТУ ИДЕЈУ? КАКО СТЕ УСПЕЛИ ДА ОДЕТЕ У ЛОНДОН И ВАТИТЕ СЕ НА ВРЕМЕ? КАКО?...
ОСТАВИТЕ МЕ НА МИРУ!
НАЈГОРЕ МИ ЈЕ ШТО ВЕЋ ГОДИНУ ДАНА СЕДИМ ОВДЕ И ПЕЦАМ, КАКО БИХ ЗБУНИО ПОСЛУГУ И СВЕДОКЕ... А ПЕЦАЊЕ НЕ ПОДНОСИМ!
А КАКО САМ САМО МОГАО ДА СЕ ПРОВЕДЕМ С ПАРАМА КОЈЕ САМ НАСЛЕДИО!... ТО ЈЕ ДА ПОЛУДИШ!
ТО ЋУ ЗАПИСАТИ! И ЈА МИСЛИМ ДА СТЕ ЛУДИ!
ОХ! ЛОРД ЛЕВЕЛАНД СЕ УТОПИО У ЈЕЗЕРУ! А АКО ЈЕ ИПАК; НЕВИН?
ЧИТАЈ ДАЉЕ! У ЈЕЗЕРУ СУ НАЂЕНЕ И ГЛАВЕ ТВОЈИХ ЛУТАКА!
КАКО СИ ГА УБЕДИО ДА МУ ЈЕ ПОЛИЦИЈА ЗА ПЕТАМА И ДА ЈЕ ВОЛСОН ЖИВ?
БЛЕФИРАО САМ! ПОЛИЦИЈА НИЈЕ ХТЕЛА ДА МРДНЕ...
СЛУШАЈ, МОД... НАЈВАЖНИЈЕ ЈЕ ДА ТЕБИ ВИШЕ НЕ ПРЕТИ НИКАКВА ОПАСНОСТ!
ЗНАЧИ, САД МОГУ ДА ПЛАНИРАМ ДА СЕ УДАМ, ДА ИМАМ ДЕЦУ...
ХМ... ХМ...
ЗАШТО МУШКАРЦИ УВЕК ГОВОРЕ „ХМ, ХМ" КАД СЕ ПОМЕНЕ БРАК? НЕМАШ НИШТА ЛЕПШЕ ДА МИ КАЖЕШ?
ХАЈДЕ ДА МАЛО ПРОШЕТАМО ПО МЕСЕЧИНИ И ТАКО ЋЕМО О СВЕМУ НА МИРУ ДА РАЗГОВАРАМО...
КРАЈ

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: ЛУТАЛИЦА

ПОПАЈ
By BUD SAGENDORF

КАД ПОСТАНЕМ РОДИТЕЉ НИКАД НЕЋУ ИМАТИ ДЕЦЕ!

РОДИТЕЉИМА НЕ БИ ТРЕБАЛО ДОЗВОЛИТИ ДА ИМАЈУ ДЕЦУ! НЕ ЗНАЈУ КАКО ДА С ЊИМА ПОСТУПАЈУ!

ПРУЖИЋУ ПОПАЈУ ЈОШ ЈЕДНУ ПРИЛИКУ ДА МИ КУПИ ПСА!

АКО НЕЋЕ... НЕЋУ ДИСАТИ ДОК НЕ ПОСТАНЕМ МОДАР К'О ЧИВИТ!

ИЛИ ЋУ МУ РЕЋИ ДА СТО ГОДИНА НЕЋУ ЈЕСТИ СПАНАЋ!

НЕ... ИМАМ БОЉУ ИДЕЈУ!
ПОБЕЋИ ЋУ ОД КУЋЕ И ПОСТАТИ МИЛИЈАРДЕР... ОНДА ЋУ КУПИТИ СЕБИ МИЛИОН ПАСА!

ИМАЋУ И ВЕЛИКЕ И МАЛЕ, И КУДРАВЕ И ЧУПАВЕ, И ЦРНЕ И БЕЛЕ!
БИЋУ НАЈСРЕЋНИЈЕ ДЕТЕ НА СВЕТУ!
© King Features Syndicate, Inc., 1974. World rights reserved.

Ш... ШТА...?
?
?

РОДИТЕЉИ УВЕК НАЂУ НАЧИН ДА ТЕ ПРЕВАРЕ!
АВ!
КИЋИ ОД ПОПАЈА
BUD SAGENDORF

ДВА ПЛОТУНА

БИТКА ЗА КАНАДУ

Било је то равно самоубиству. Два реда британских војника стајала су непомично насупрот Французима који су напредовали брзим кораком засипајући их ураганском паљбом. Раздаљина између две војске била је све мања, али Британци нису узвраћали ватром.

Французи су се налазили још само стотинак метара далеко од својих противника чије су се црвене униформе већ сасвим јасно виделе на топлом сунчаном дану. Тутњава стотина њихових добоша слила се у грмљавину и измешала с пушчаном паљбом којом су обасипали непријатеља. Земља је одзвањала од корака, а ветар разносио густи барутни дим.

Па ипак, Британци су и даље непомично стајали. Када би понеки од њих пао погођен француским куршумом, одмах би га замењивао војник из позадине. Мирно, као на вежби, Британци су попуњавали своје редове не обазирући се на рањене и мртве. Французи, одевени у плаво-сиво-беле униформе, већ су стигли на педесетак метара од противника који још није испалио ниједан метак.

Генерал-мајор Џемс Вулф, командант британских трупа, био је двапут лакше рањен већ у првим тренуцима битке. Крв се сливала низ његов мундир, док је чекао да непријатељ пријђе још ближе и да тек тада изда наређење за паљбу.

Овај туберкулозом измучен војник, који је једва преживео десет недеља путовања морем, знао је да је то последња битка у његовом животу. Четрнаестог фебруара 1759. године запловио је са својим трупама пут Канаде с чврстом намером да ову непрегледну земљу преотме од Француза. Измучен морском болешћу током пловидбе, његово иначе лоше здравствено ста

»Знам да ме не можете излечити, али ме бар закрпите да бих следећих неколико дана могао да вршим своју дужност!« — рекао је британски генерал Џемс Вулф.

ње још више се погоршало. На ногама га је држала једино жеља да победи Французе и докаже снагу британског оружја које је последњих година много изгубило од старе славе.

Средином 18. века британска армија преживљавала је тешке дане. Предвођена неуким, неспособним и у рату невичним официрима, претворила се у руљу пијанаца, разбојника и недисциплинованих авантуриста. За то је Џемс Вулф многе месеце провео тренирајући трупе да би их припремио за овај поход на Канаду. Знао је да кључ ове велике земље представља добро утврђени град Квибек и да се до њега може доћи само реком пуном брзака и подводних стена. Зато је запловио пут Њуфаундленда и залива Св. Лоренса.

ТОПОВИ БРАНЕ ГРАД

Французи су били мирни и сигурни у себе: без искусних пилота који добро познају реку, како су веровали, Британци неће моћи да доплове до Квибека. Они нису знали да се у рукама непријатеља налази карта на којој су означена најопаснија места на реци. Тако су британски капетани успели да проведу своје бродове кроз узани стеновити канал назван „Траверса" и да доплове под сами Квибек.

Али поглед на добро утврђен град охладио је њихово одушевљење што су безбедно стигли под зидине тврђаве. Квибек се налазио на високом стеновитом платоу који је дубоко залазио у реку Св. Лоренс. Једини прилаз граду Французи су зналачки утврдили и заштитили батеријама топова, тако да о искрцавању није могло бити ни говора.

Џемс Вулф је бацио поглед на град и већ знао да би сваки напад са те стране био узалудан. Преостало му је само да продужи реком и да покуша да искрца трупе негде у залеђу града, тамо где су се налазиле литице високе готово сто мета ра уз које ни коза не би могла да се узвере. Зато Французи с те стране нису ни очекивали напад нити су утврђењима обезбедили прилазе граду. Британски генерал је знао да не може да бира. Послао је патроле да детаљно, педаљ по педаљ, прегледају литицу и по сваку цену пронађу начин да се трупе попну на Абрахамову висораван како се звао плато на коме је лежао Квибек. После дугог трагања, војници су открили дубоку и узану пукотину у стени, а изнад ње нешто налик на врло уску и врлетну стазу. Уз опасност по живот и могућност пада са литице, рапортирали су, војска би могла да се попне на плато и зађе за леђа Французима.

ТРЕНУТАК ОДЛУКЕ

Али, све до последњег тренутка генерал Вулф је одлагао доношење одлуке. Са својим штабом разматрао је туце планова, одбацивао један за другим па се поново враћао на почетак. Официри су почели да губе поверење у свог команданта, сматрајући да због неодлучности и несигурности непрекидно мења мишљење. Он је то, међутим, чинио само да би непријатеља до последњег тренутка држао у неизвесности.

Наиме, већи број његових војника у тих неколико дана прешао је на страну Француза и пренео им податке о снази британских трупа, распореду, па и могућим плановима за напад. Само 24 часа пре него што је Вулф повео своје људе на Абрахамову висораван, пребегао је и последњи дезертер на страну Француза!

То је био разлог што генерал није хтео да својим официрима саопшти план за напад до кога је дошао већ првог дана. Знао је да ће га Французи свуда чекати спремни осим на врху платоа и зато никоме није одавао тајну стазе коју су пронашли британски извиђачи.

Све је било спремно за напад али је генерал још оклевао. Болест је узимала маха и Вулф је последње дане проводио у кревету тресући се од туберкулозне грознице. Крај њега се стално налазио лекар коме је говорио:

— Слушајте ме пажљиво, докторе! Знам да ме не можете излечити, али ме бар закрпите тако да следећих неколико дана могу да вршим своју дужност.

Чак ни последње вечери

наука

УКУСАН БЕТОН

Утврђено је да и најбоље справљен бетон који се прави по тачно одређеним хемијским формулама, током времена почиње да страда, то јест да корозира. На њему се јављају рупе или шупљине и то нарочито на деловима који се налазе испод земље. Проучавања микробиолога открила су да су за то криве — бактерије звање тиобацили. Оне оксидацијом сумпора производе сумпорну киселину која разара бетон. Ове бактерије спадају у аеробне јер им је за животни опстанак потребан кисеоник.

Под земљом, у наслагама муља има разних органских отпадака који садрже беланчевине а оне, пак, сумпор који се из њих ослобађа у облику сумпорводоника. После компликованог природног процеса огромна количина разних тиобацилних бактерија ствара сумпорну киселину која почиње да нагриза бетон.

СТАРОСТ МЛЕЧНОГ ПУТА

Астрономска истраживања показала су да је галаксија Млечни пут или Кумова слама која садржи милијарде небеских тела међу којима је и наша Земља, стара око 10 милијарди година.

уочи битке, 12. септембра 1759. године, генерал није изнео план за напад окупљеним официрима. Уместо наређења за борбу, читао им је елегије чувеног енглеског песника Греја. Чак им је том приликом и рекао:

— Више бих волео да сам аутор ових стихова, него освајач Квибека!

Следеће вечери, чим је сунце зашло, Џемс Вулф је покренуо своју војску. По мрклој ноћи, шибани ветром и јаком кишом, војници су се пели уз стене не видећи ништа осим чизама својих претходника. Најзад су пред јутро избили на плато и брзо савладали малену француску стражу која је тек реда ради била постављена у овом делу Абрахамове висоравни. А када је зора сванула и сунце се појавило, стрељачки строј Британаца налазио се само 1200 метара далеко од града.

Ту су сачекали Французе који су на брзину пребацили све своје снаге под командом маркиза де Монтекалма у залеђе града. Нестрпљив да започне битку, зачуђен што Британци оклевају, маркиз је повео војнике у напад. Кренули су без реда, пуцајући у ходу, тако да су куршуми из њихових мускета ретко погађали циљ.

ПОСЛЕДЊА БИТКА

На удаљености од само 50 метара генерал Вулф је наредио да клекне први ред стрељачког строја, а када су Французи стигли на 40 метара издао је заповест за паљбу. Плотун од око 2000 мускета просто је збрисао прве редове Француза. Мирно, као на вежбалишту, Британци су напунили пушке, кренули су у сусрет непријатељу око двадесетак корака, поново клекли и кроз густи барутни дим који се разилазио по бојишту испалили нов плотун.

Све је било готово за неколико тренутака. Поље испред Британаца било је посејано лешевима и телима умирућих. Више се ниједна француска пушка није чула. Преживели су окренули леђа и безглаво појурили према граду, док су се пешеви њихових мундира вијорили за њима.

Битка која је запечатила судбину Канаде, трајала је само 15 минута, од тренутка када су Французи испалили први, а Британци последњи метак. Био је то Вулфов велики тријумф, али и последњи. С трећим метком, овог пута у грудима, живео је још толико да види повлачење Француза.

С. Ж.

ЧУДНО ПЛЕМЕ МБЕНГА

ИГРА ПО ЖЕРАВИЦИ

Пре него што почну да плешу по усијаном камењу, домороци цело тело, сем табана, мажу машћу која затвара све поре и тако спречава знојење и испаравање течности!

Људи из племена Мбанга на острву Фиџи сваке године организују ритуалне свечаности на којима играју — по ужареном камењу а да пре те „витешке игре" уопште не наквасе табане.

Обичај потиче још из давних времена. По легенди, тој вештини научио их је водени дух који је играјући по жеравици толико одушевио једног домороца да га је овај, пошто га је био заробио, после тога пустио на слободу. Од тог дана на свом острву игра се сматра испитом храбрости и одважности.

Млади енглески истраживач јужних мора и обичаја разних племена Дејвид Етенбор присуствовао је пре неколико година приликом једног путовања на острву Фиџи не само том „слављу", већ и свим припремама за игру по жеравици. Тада је и записао у свој дневник:

„... Увече, уочи дана прославе сви становници племена Мбанга одлазе на једну ливаду у близини села и ту копају јаму дубоку око један метар а широку четири. Затим стране и дно јаме облажу вулканским камењем а потом је до врха пуне цепаницама. Њих прекривају каменим плочама које су глатке и равне распоређујући их тако да између њих може ваздух да продире до суве траве и дрвета ..."

Ми смо несагориви!

Чим гране сунце, пре почетка церемоније, у јами се запали ватра па од огромне топлоте ускоро почиње камење да пуца и да се круни. Пре него што играчи изиђу на подијум, на њега бацају комадиће коже који се одмах спаруше. То је најсигурнији доказ да се „позорница" добро загрејала. Али, без обзира на то, сваки мушкарац из племена који је прошао доба пубертета излази на тај ужарени плато, преко њега прелази кораком а затим на супротној страни силази. После тога на њиховим табанима не остаје ниједна опекотина, па чак ни кожа није црвена.

Затим се наредна група играча пење на плато и на њему остаје око пет минута играјући све време у такту музике. За то време посматрачи под њихове ноге бацају земљу, лишће и зрна воћа које подсећа на грожђе. И управо кад оно већ почиње да гори, играчи ногама гасе пламене језике да се воће не би угљенисало јер ће га касније послужити на трпези.

Ако их неки странац запита одакле потиче та њихова „несагоривост", играчи из племена Мбанга ће лаконски одговорити:

— Ми смо несагориви јер у то — верујемо! И то од оног дана када је тој вештини дух Тио научио наше претке.

Ипак, у цивилизованом свету постоји објашњење за ту њихову „обдареност":

Пре него што почну да плешу по усијаном камењу домороци цело своје тело мажу неком машћу која затвара све поре и на тај начин спречава знојење и испаравање течности. Али, табани остају непремазани! Један сат пре „представе" они пију и по 2 литра воде а затим поседају поред јаме из које избија јара. Због топлоте почињу да се зноје, али пошто маст спречава испаравање, сва течност им излази — на табане. Тек тада се пењу на подијум, влага са табана почиње да испарава и ствара се заштитни слој, као када се прст овлажи пре него што се додирне врела пегла или рингла. Сем тога, да би „дозволили" табанима да стално испаравају и хладе се, играчи никада не стоје у једном месту, већ скакућу, наравно у ритму музике.

Б. Ј.

ИЗ ЕТНОЛОГИЈЕ НАШИХ НАРОДА

ЋИЋИ — ПЛЕМЕ КОЈЕГ НЕМА

Ћићи су били малобројна група, пореклом Власи, боље рећи потомци пороматњених па пословењених Илира и разних других племена планинских подручја Балканског полуострва.

Као и сродни им Цинцари, Каракачани, Власи из динарских области и североисточне Србије, и Ћићи су, неко време, заједно са традиционалним сточарством, задржали и неке друге специфичности живота и културе.

Каткад су, истина, помињали да су „Романи", али од римске културе они су, заправо, баштинили само основе свог језика **(у науци познатог као истро-романски)**.

И само њихово име изгледа да је дошло до заменице **ћи** која потиче од латинског **квид** — **што**. Глас **ћ** слог **ћи** су били карактеристични за њихов говор (слично као у цинцарском **ц** и **ци**). Ћићки говор се одржао и до данас, али га не говоре ни „данашњи Ћићи", како називају житеље ћићарских села, већ га употребљава само још неколико стотина особа укупно, из села у општинама Пломин и Бољун.

Од **Ћића** је још остао назив једног планинског масива у Истри, назван **Ћићарија**.

ПРЕПОТОПКО

УФ! ОДВРАТНОГ ЛИ ДАНА! БАШ ЈЕ ДОСАДНО БЕЗ ТЕЛЕВИЗИЈЕ!

МОРАЋУ ДА ИЗМИСЛИМ НЕКУ ЗАБАВУ!
ГРЕБ-ГРЕБ

ХЕ! ХЕ! ИМАМ ФАМОЗНУ ИДЕЈУ! ЗОВЕ СЕ „СЛОБОДНО ПАДАЊЕ“!

ХЕЈ, ДРУГАР! 'ОЋЕШ ЛИ ДА ПОСТАНЕШ НАЈПОЗНАТИЈИ ЧОВЕК ПРАИСТОРИЈЕ?!
ЊАМ-ЊАМ

БИЋЕШ ПРВИ ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ПОЛЕТЕО...

...ОВАКО, К'О ПТИЧИЦА! ЋИЈУ-ЋИ!

САМО ЈЕ ПОЧЕТАК ТЕЖАК... ТРЕБА СЕ ПЕНТРАТИ!
БАХ!

ЗА МЕНЕ ТО НИЈЕ...

... НИКАКАВ ПРОБЛЕМ!
КАД СЕ ИСПЕНТРАШ, ЈАВИ СЕ! И БРОЈ ДО ТРИ ПРЕ НО ШТО СКОЧИШ!

БАШ ЈЕ ШАШАВ! ОН СТВАРНО МИСЛИ ДА ЋЕ ПОЛЕТЕТИ! ХА! ХА! ХА!

ЈОШ МАЛО ПА ... ОПА!

КРАК!
?

НЕ ЛЕТИМ...

ПЛОФ!

ХВАЛА ТИ, ПРЕПОТОПКО, ШТО СИ МЕ ПРИДРЖАО! АЛ' ДА ЗНАШ... ЗА ЛЕТЕЊЕ БИ БИЛО БОЉЕ ДА ИЗМИСЛИШ АВИОН!
ГРРР! СКОЧИО ЈЕ А НИЈЕ БРОЈАО ДО ТРИ! ОСВЕТИЋУ МУ СЕ... ЈЕДНОГ ДАНА! ГРРР!

РЕЗЕРВИСАНО ЗА ЧУДАКЕ

БАЦИО ГА НИЗ СТЕПЕНИЦЕ

У НЕКИМ ЕНГЛЕСКИМ КЛУБОВИМА КЕЛНЕРИ УВЕК ПЕРУ СИТНИШ ПРЕ НО ШТО ГОСТИМА ВРАТЕ КУСУР, ДОК У ДРУГИМА ЧЛАНОВИ НЕ СМЕЈУ ДА РАЗГОВАРАЈУ.

У улици Ирвинг у Лондону налазио се почетком овог века неупадљив клуб, који је по старом енглеском обичају био резервисан само за мушкарце. Ко зна зашто, полицији се учинио сумњив и једне вечери упала је унутра претпостављајући да се под маском угледног клуба крије легло неморала.

У сали су полицајци затекли четири лепо обучена постарија господина како седе за столом и ћаскају. Нигде није било ни трага од жена, нити ичег другог сумњивог, али полиција, да би до краја извршила дужност, почела је да проверава сваког понаособ.

Први је рекао да је лорд-канцелар, наша је инспектор подигао обрву у знак чуђења и неверице. Други се представио као кентерберијски архиепископ, а трећи је изјавио да је гувернер Енглеске банке.

НАЈСКУПЉА ВЕЧЕРА

Изнервиран очигледно лажним представљањем, што није очекивао од људи у годинама и на изглед угледних, инспектор је запитао четвртог с подсмехом у гласу:

— Претпостављам да сте ви нико други до британски премијер?

Човек је подигао главу и мирно одговорио:

— У ствари и јесам!

То је заиста био Артур Џемс Балфур, вођа британске конзервативне странке и премијер Империје у периоду од 1902. до 1905. године, а „сумњиво место" у које су полицајци упали, чувени угледни „Бифтек-клуб" основан у Ковент Гардену у Лондону још 1730 године.

Међу његовим члановима током векова налазили су се увек многи уметници и политичари као књижевник Томас Харди, композитор Артур Саливен, диригент Малколм Сарџент а данас је његов стални гост Харолд Макмилан, бивши британски премијер. „Бифтек" је један од великог броја ексклузивних клубова који су Лондон начинили јединственим градом у свету. Ипак, најстарији лондонски клуб је „Вајт" у улици Сент Џемс. Основао га је још 1693. године Италијан Франческо Бјанко, који је касније своје презиме само превео на енглески језик и зато назвао клуб „Вајт", што значи „бео".

У овом стецишту енглеског високог друштва чувени лондонски денди 19. века Бо Брамел зарадио је за карташким столом током само једне вечери за оно време заиста огромну своту новца — преко 20 хиљада фунти стерлинга. Међу његовим члановима налазили су се најексцентричнији људи који су чак и међу пословично хладним Енглезима изазивали чуђење. Лорд Алванли, на пример, био је велики гурман и није марио што плаћа огромне своте само да би задовољио свој необични гастрономски укус. Једне ноћи припремио је у „Вајту" вечеру на коју је позвао све чланове клуба, али под условом да смисле за себе најнеобичније и најскупље јело на свету. Ко на овом необичном такмичењу буде победио, рекао је, стиче право да бесплатно поједе све што је наручио. Не треба рећи да је победник био главом лорд Алванли: његова вечера састојала се од малих комада меса са тртице 300 птица! Да би била разноврснија, изабрао је 13 врсти птица, међу којима 20 фазана, 100 барских и 40 шумских шљука.

ИЗРАВНАО ЈЕ РАЧУНЕ

У енглеским клубовима као што је овај догађају се и разне неправилне ствари, које њихови чланови, да не би пукла брука, иначе нерадо чине пред јавношћу. Тако је јануара 1951. године вођа лабуриста Анојрин Беван слетео низ степениште и при том се добро угрувао — само зато што је у једном говору своје политичке противнике конзервативце назвао гадима!

Наравно, није то учинио својевољно, већ га је гурнуо разбеснели конзерватавац, пречасни Џон Фокс-Странгвејз, који је чекао прилику да се са Беваном нађе у клубу да би на миру, далеко од очију јавности могли да „изравнају рачуне".

У 18. и 19. веку енглески џентлмени су своје клубове врло редовно посећивали само зато што су тамо могли на миру да се коцкају. Један од највећих лондонских коцкара свих времена био је угледни политичар, иначе виговац, Чарлс Џемс Фокс. У клубу „Брукс" он је једном бацао коцкице пуна 24 часа без прекида. На почетку игре зарадио је 12 хиљада фунти стерлинга, али је зато, кад се дигао од стола, остао дужан 11 хиљада фунти. Да би повратио губитак истог дана је у другом клубу који се звао „Алмак" на картама добио 6 хиљада фунти стерлинга, а потом се право упутио у Њумаркит крај Лондона да се клади на коњским тркама.

Други чудак, поменути лорд Алванли, никад ништа није плаћао готовим новцем. Једном, кад су га запитали колико кошта онај коњ кога је управо купио, он је одговорио: **— Ништа!** — а потом је додао као узгред **— остао сам дужан за тог коња 220 фунти!**

ЧЕКАЈУ ДА НЕКО УМРЕ

Неки лондонски клубови имају исто тако ексцентрична правила као што су и њихови чланови. У клубовима „Артур", „Будл, „Вајт" и „Брукс" келнери су увек сапуном и водом прали ситан кусур пре него што би га враћали гостима. После испирања у врућој води, они су новчиће стављали у рупичасту врећицу на дугачком канапу, коју су затим окретали у ваздуху великом брзином, све док се новац не осуши.

У клубу „Бифтек" и данас влада правило да његови чланови не смеју да разговарају међу собом ако их претходно неко трећи није упознао. У клубу „Тревелерс" на снази је још чуднији пропис: његови чланови уопште не смеју да говоре међу собом!

У 18. веку постојало је у Лондону око 2000 клубова а пре неколико година Чарлс Грејвс у својој књизи „Кожне фотеље" набројао је само 63 чувена клуба. Разлог је томе што је у Енглеској „високо друштво" на издисају, али и на удару инфлације. Пре кратког времена, на пример, затворен је и познати клуб „Гардс", основан још 1810. године, а његови чланови постали су хонорарни посетиоци коњичког клуба на Пикадилију.

У теорији, сваки Енглез би могао да постане члан неког ексклузивног лондонског клуба, под условом да може да плати високу чланарину, али у пракси поред богатства потребно је и много других веза. У Лондону, наиме, све је мање оваквих клубова, а и број њихових чланова је строго ограничен.

Уписнина за клуб „Вајт" на пример, износи 100, а годишња чланарина 80 фунти. То није велики новац чак и за сиромашније Енглезе, јер овај износ могу временом и да уштеде, пошто не могу одмах да се учлане. У клубу „Вајт" постоји на пример, листа чекања у коју мора да се упише сваки кандидат за будућег члана. Чека се, обично, и по 12 година да се у овом клубу упразни неко чланско место, а то се обично дешава тек кад неко — умре.

М. Ш.

СТАРИ ОБИЧАЈИ

ПРСТЕН ЗА МОРЕ

Када се после победе у једној бици враћао својим бродовима у Венецију, Зијани, дужд овог древног града, срео је папу Александра III. Одушевљен снагом венецијанске морнарице, папа је, предајући дужду скупоцену златну бурму, рекао:

— Сине мој, дужде од Венеције, прими ову бурму којом те венчавам с морем! Желим да се ти и твоји следбеници венчавате с њим сваке године. Нека ти море буде покорно и драго као супруга. Ти си му чувар и први заштитник јер си га ослободио од непријатеља.

Касније се догодило нешто неочекивано и необично: венецијански сенат исувише је озбиљно схватио узвишене и свечане речи папе Александра III па је чудна церемонија венчања дужда и мора заиста извођена сваке године на дан Вазнесења у великом сјају и раскоши.

Необични церемонијал редовно је приређиван на огромној галији „Бикентауру" која је саграђена само за ту намену. Овај позлаћени и изрезбарени брод покретала су 42 весла. На свакоме су била по четворица веслача, који су уједначено подизали и спуштали тешка, велика весла стојећи у потпалубљу.

Окружен својом властелом, у пратњи папиног изасланика и амбасадора других земаља, дужд би на „Бикентауру" испловио до пролаза за Лидо и ту у морску дубину бацио посвећену бурму, свечано изговарајући: **„Море, венчавам се с тобом у знак истинске и велике љубави и поштовања . . ."**

Обичај овог симболичног венчања одржавао се све до Наполеоновог заузимања Венеције. У почетку је велики освајач мислио да „Бикентаура" пошаље у Француску као изузетан ратни трофеј, богатство и реткост ,али се предомислио плашећи се да ће брод отети Енглези. Због тога је више волео да спали лепу галију што је и учинио.

(Слика „Бикентаура" је на странама 24. и 25.)

ЗЛАТО НА ТАЛАСИМА

А) ВЕНЕЦИЈА у време кад је још била одвојена од копна. (С њим ће се повезати тек 1933, а железницом 1946. године).

1. Звоник базилике Св. Марка, 2. туждева палата, 3. библиотека са лођом, 4. мали трг на коме су два гранитна стуба. На врху једног од њих налази се чувени лав Св. Марка (9 и 10), 5. улаз у Велики канал, који је и главни улаз у Венецију, 6. базилика Св. Марка, 7. острвце Сан-секундо, 8. копно, удаљено од града преко 3.600 метара, 9. и 10. лав Св. Марка, званични амблем Републике Венеције, 11. и 12. венецијанске галије, 13. знак венецијанске флоте, 14. бродска заставица, 15. гондола, која се од данашњих разликовала богатим украсима и јарким бојама, с много фигура у дуборезу (16. и 17) и 18. унутрашњост гондоле, прекривена скупоценим ћилимима.

В) БИКЕНТАУР, свечана галија, дугачка 33, а широка 7 метара, сва изрезбарена и позлаћена. Исплovљавала је само на дан Вазнесења у част туждевог мистичног венчања с морем.

19. и 20. кљун брода, 21. лав Св. Марка, 22. кип Правде у туждевој одори, наткривен сунцобраном, 23. ратни знаци, 24. сфинга, 25. каријатиде, 26. морска бића, 27. алегорије, 28. туждев грб, 29, 30, 31. каријатиде које носе шатор од гримизног велура (32), 33. јарбол за велику заставу, једини јарбол на галији, 34. лични туждев грб, 35. барјачићи.

C) ЗАДЊА ПАЛУБА, на којој су се налазили дужд, папин посланик и амбасадори, 36. амбасадор краља Пољске, 37. амбасадор краља Шпаније, 38. папин посланик, 39. амбасадор Француске, 40. дужд, 41. амбасадор краља Енглеске, 42. амбасадор немачког цара, 43. амбасадор руског цара, 44. амбасадор шведског краља.

D) ЦЕНТРАЛНА ПАЛУБА, само за властелу: 45. дуждев штитоноша, 46. дуждева жена, 47. сенатор, 48. дворска дама, 49. заповедник копнене војске, 50. жена високог државног службеника, 51. бродовласник, 52. племић, 53. високи државни службеник, 54. шеф полиције.

E) ПРЕДЊА ПАЛУБА, 55. велики адмирал Венеције, 56. адмирал флоте, 57. адмирал галије, 58. надзорник радова на „Букентауру“, 59. пресек „Букентаура“ који приказује централну палубу с шатор над њом и 60. међупалубни простор у којем су веслачи, четворица на једном веслу, веслали стојећи. 61. уздужни пресек „Букентаура“.

ХИТ ☆☆☆ СТРАНА

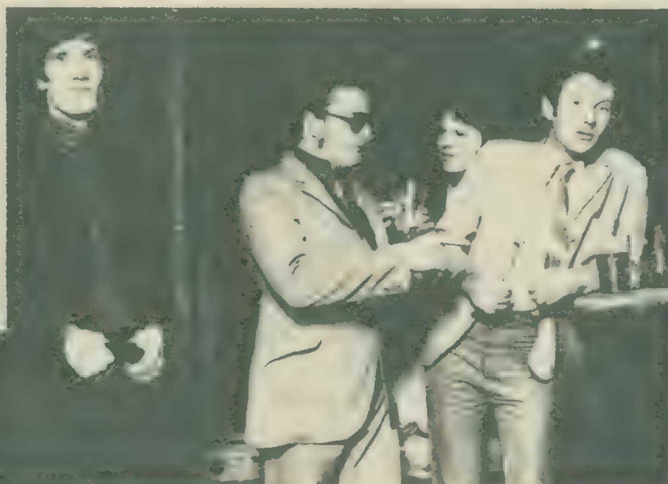

У последње време све чешће смо сведоци појаве да се нове групе представљају публици музиком у прилагођеној новој средини и медијуму. Реч је о музици која се слуша истим интензитетом од почетка до краја, названој „тотални рок". Ова муаичка врста данас има већ приличан број представника од којих су најсвежији чланови групе др Филгуд. У Канвеј Ајленду, градићу на Темзи, основана је још 1971. године група Др Филгуд која две године касније, у потрази за славом и успехом, одлази у Лондон. Мада многи сматрају да је „провинцијалцима" далеко теже доћи до успеха него такозваним „велеградским мезимцима", момци из Канвеј Ајленда су својом свежином опо вргли ове тврдње.

Састав су основали Вилко Џонсон (Wilko Johnsonly) и Ли Брајо (Lee Brilleaux) који и данас чине окосницу групе. Свој први сингл Роксете (Roxete) издали су крајем 1974. године, али је ова плоча, као и следећа издата неколико месеци касније, прошла потпуно незапажено. У међувремену чланови састава стичу концертну репутацију и тако постају много ближи публици. Први албум Низ реку Џети (Down by the Jetty), издат крајем марта прошле године, најавио је излазак групе из анонимности. Међутим, права експанзија на диско-тржиште наступила је издавањем мале плоче Повратак у ноћ (Back in the Night), и нарочито албумом Лоша навика (Malpractice) који доспева високо на топ-листе и постиже запажен комерцијални успех. О својој музици чланови групе Др Филгуд кажу: „Ми свирамо оно што воли публика. Критичари нас не воле много, али они и не морају да купе наше плоче. Док свирамо желимо да се људи с нама пријатно осећају." То је најбољи лек и зато послушајте савет Др Филгуда (што у преводу значи: Доктор Добро расположен).

ДОКТОР ФИЛГУД

Dr. FEELGOOD

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

НАТРАГ У НОЋ (BACK IN THE NIGHT)

Музика и текст: Вилко Џонсон (Wilko Johnson)
Изводи: Група Др Филгуд (Dr Feelgood)

Back in the night
Lay down by my side.
Back in the night
Shoke me like a lakeslike.
I really missed the early shoot,
Dreaming in the morning
like a thing we did.
Back in the night
Back in the night
Back in the night
Back in the night
We need your love like ....
I woke up down the floor,
I asked you tays and
breakfast,
Shoke me out of door
I jumped out to the lailfest
I've got to smile, I like your
style

Put me out this morning.
To know that I'll be ...
Back in the night ...
Back in the night ...
Back in the night ...
Back in the night ...
We need your love like ...
The day break batles and slow
I feel just like I'm dying
Stop work, wish ad low
Than I start reviving.
Cross your yard
We need a stars
I made it to another day
That we are ...
Back in the night
Back in the night
Back in the night
Back in the night
We need your love like ...

НОВЕ ПЛОЧЕ У ПРОДУКЦИЈИ

ПГП

ЗЛАТКО ПЕЈАКОВИЋ

„Лице" је назив првог солистичког албума Златка Пејаковића, бившег певача „Корни групе". После хита „Ове ноћи једна жена" Златко нам се на великој плочи још једном представља као већ изграђена музичка личност.

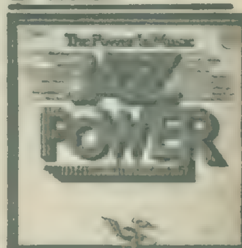
После недавно изашлог сингла супергрупа СЕПТЕМБЕР објавила је своју ЛП-плочу. Албум под називом „Задња авантура" садржи композиције вокалног солисте Јанеза Бончине и његових сарадника, иначе најпознатијих имена у домаћој поп-музици: Тихомира Поп-Асановића, Пере Угрина, Чарли Новака и Бране Доблекара.

СЕПТЕМБЕР

Љубитељи џеза могу бити задовољни лонгплеј плочом „Снага музике". Према првим оценама критичара ово је најбоља ЛП плоча џеза снимљена код нас, на којој нам се представљају све сами великани ове музичке врсте: Ела Фицџералд, Каунт Бејзи, Џими Смит, Били Холидеј, Луис Армстронг, Оскар Питерсон, Чарли Паркер и други.

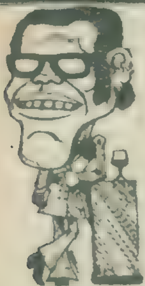
THE POWER IN MUSIC

ДОМАЋА ЛИСТА

— СИНГЛОВИ

1. ЛАКУ НОЋ, ДРАГИ, ЛАКУ НОЋ, ДРАГА — Лео Мартин — ПГП РТБ

2. ЕЈ, ДА МИ ЈЕ НАЋИ — Неда Украден — РТБ Љубљана

3. НЕ МОГУ СКРИТИ СВОЈУ БОЛ — Амбасадори — Дискотон

4. ДАЈ МИ, ДАЈ — Посебно пановање — ПГП РТБ

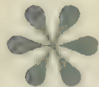
5. ВАГАБУНД — Здравко Чолић — Југотон

6. САТЕЛИТ — Сман РТБ Љубљана — Дискотон

7. ХАНА — Indexi — Дискотон

8. РАЊЕНО ЈЕ СРЦЕ МОЈЕ — Мишо Ковач — Суху

9. НЕ ГЛЕДАЈ МЕ ТАКО И НЕ ЉУБИ ВИШЕ — Бијело дугме — Југотон

10. ВЈЕТРИ ШУМЕ, РИЈЕЧИ НОСЕ — Душко Локин — Суху

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1) BOHEMIAN RHAPSODY — Qeen — ЈУГОТОН
2) IN FOR A PENY — Slade — ПГП РТБ
3) ISLAND GIRL — Elton John — ЈУГОТОН
4) FLY, ROBIN, FLY — Silver Convention — ПГП РТБ
5) THE TRAIL OF THE LONESOME PINE — Laurel and Hardy — РТБ ЉУБЉАНА
6) ART FOR ARTS SAKE — 10 CC — ПГП РТБ
7) SAVE YOUR KISSES FOR ME — Brotherhood of man — СТУДИО Б
8) NO REGRETS — Walker Brothers — ПГП РТБ
9) MONEY HONEY — Bay City Rollers — ЈУГОТОН
10) DARLIN' — David Cassidy — ЈУГОТОН

СВАКА ПЛОЧА ИМА СВОЈУ ПРИЧУ

БИТЛСИ — Хеј, Џуд

(THE BEATLES — HEY JUDE)

Данас ћемо вам испричати како је настала некад веома популарна композиција ХЕЈ, ЏУД, ненадмашних Битлса.

Члановм групе Битлса, који не свирају заједно већ шест година, дуго су размишљали да ли да издају сингл са нумером Хеј, Џуд. Разлог је био прилично једноставан: страх да се песма која траје дуже него обично неће добро продавати. Али када је композиција Ричарда Хариса „Мек Артур Парк" која траје седам минута и 30 секунди постигла изванредан комерцијални успех, популарни чупавци из Ливерпула одлучили су да се опробају са једним „маратонским синглом". Композиција Хеј, Џуд која траје такође 7 минута и 30 секунди требало је да буде и последњи сингл ове групе јер се тада већ говорило о њиховом распаду. Промоција плоче била је заказана и то је био њихов последњи заједнички наступ на телевизији. Дуго се после тога нагађало зашто се композиција баш тако зове. Пол Мак Картни, који је и написао ову композицију, најзад је изјавио да му је то име пало случајно на памет. Касније се дознало да је име Џуд узето из наслова романа Томаса Хардија „Незнани Џуд" који је Мак Картни једном приликом случајно пронашао међу књигама своје бивше веренице Џејн Ејшер. Тада још сентиментално везан за Џејн, Пол никако није желео да јавност сазна праву истину о настанку једне песме која га је подсећала на нешто веома значајно у његовом животу.

ПОП ЗАНИМЉИВОСТИ

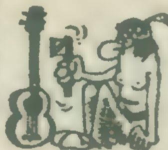
Бил Вајман, бас-гитариста ансамбла Ролинг стоунси, који је до сада већ имао успеха као композитор, боравио је пре месец дана у Лондону како би промовисао своју солистичку плочу Усамљени камен (STONE ALONE) коју је издала компанија »Rolling Stones Records«. За време краткотрајног боравка у главном граду Енглеске, Вајман је имао неколико наступа у радио и ТВ-емисијама у којима се појављује као композитор, басиста, аранжер, пијаниста и на перкашн инструментима. У реализацији ове плоче учествовао је велики број познатих музичара и певача: Ван Морисон, Др Џон, Рони Вуд и други.

Естер Филипс одржала је 1. априла веома успео концерт у лондонском Паладијуму. О овом наступу пред препуним гледалиштем критичари су се веома повољно изразили.

Стиви Вондер је издао још један добар албум. ЛП носи назив „Песме на обали живота" који ће се, како сазнајемо ускоро моћи да набави и у нашим продавницама.

Рој Вуд са својом групом ВИЗАРД (Wizzard) издао је нови сингл под називом „Индијанска дуга". Истовремено је одржана и промоција двоструког албума „Прича Рој Вуда", за који је све музичке нумере написао сам Рој.

ОСИБИСА

Већ дуже време у самом врху светске музичке продукције налази се састав ОСИБИСА. Ова група, која је недавно била гост и у нашој земљи, својим последњим албумом Добро дошли кући (Welcome Home) и хит-нумером са те плоче (Sunshine Day) Сунчани дан, још не силази са листе најтраженијих у Енглеској и САД. Седмочлани састав се својевремено прочуо карактеристичним звуком такозваним — „афро-роком" и за све оне који их гледају наживо представља незабораван доживљај. Сцена изгледа изузетно о чему може посведочити и податак да се сценска опрема транспортује петотонским камионом. Чланови састава су све време у покрету, својственом само тамнопутим музичарима надареним истанчаним осећајем за ритам. Постава у којој састав тренутно наступа је следећа:

Вођа и оснивач групе је Теди Осеи (Teddy Osei) који свира флауту, саксофон и инструменте са удараљкама. Једно од највећих имена музичке поп-сцене своје домовине Гане и западне Африке. Поклоник је афричке народне музике и америчког џеза.

Сол Амарфио (Sol Amarfio) у саставу свира удараљке. Музиком се бави од своје 12. године, а професионално од 16. када се упознао са Теди Осеием. Аутор је свих композиција другог албума групе Војаја (Woyaya).

Мек Тонтох (Mac Tontoh), трубач и вехлофониста, је млађи Тедијев брат. Некада је наступао са мање познатим саставима. Његово музичко усмерење је између џеза и традиционалне афричке музике.

Дел Ричардсон (Del Ričardson) родом са острва Антигва члан је састава од првог дана. Свира гитару, а до сада је успео да сними и један самостални албум под називом Лудкасти комадићи (Pieces of a Jigsaw).

Кики Гијан (Kiki Gyan), родом из Гане, свира клавир још од пете године. Пре доласка у ОСИБИСУ 1973. године, у којој свира и мут, наступао је са многим познатим групама као што су Блу Манкс (Blue Monks), Ел Бољос (El Bollos) и другим.

Вокални солиста групе је Кофи Ајивор (Kofi Ayivor) који је пре доласка у ОСИБИСУ сарађивао са многим поп-музичарима.

Мајк Одомусу (Mike Odomosu) басиста групе, рођен је у Лагосу. Пре него што је дошао у Лондон и постао члан ОСИБИСА наступао је са разним афричким групама.

Вокално-инструментални састав ОСИБИСА заблистао је на енглеској музичкој поп-сцени још 1971. године. Својом музиком донели су свежину у тамошњу рок-музику. Касније су овај рок почели да копирају и други саставни, али са далеко мање успеха, пре свега због неоригиналности.

ТОНИ И ДЕНИ

Симпатични словеначки дуо Тони и Дени представља нам се у продукцији ПГП РТБ-а синглом на коме се налазе композиције „Ти ћеш проклети море" и „Још си ту". Иначе, овај дуо је веома популаран у Чехословачкој где често гостује на телевизији.

1 ЧОРБИЦА ОД МЛАДИХ КРОМПИРИЋА

СТАВИТЕ У ДУБОК ЛОНАЦ (1,5 ДО 2 ЛИТРА) 2 ВЕЛИКЕ КАШИКЕ УЉА, 2 ШАРГАРЕПЕ И 1 ПАШКАНАТ ИСЕЧЕНЕ НА КОЦКИЦЕ И ГЛАВИЦУ СИТНО ИСЕЦКАНОГ ЦРНОГ ЛУКА. СВЕ ТО ПРЖИТЕ ДОК ЛУК НЕ ПОЖУТИ.

ПРИ КРАЈУ ПРЖЕЊА ДОДАЈТЕ ПОЛА КАШИКЕ БРАШНА, ПА И ТО ПРОПРЖИТЕ ДОК БРАШНО НЕ ПОЖУТИ (ВАРЈАЧОМ МЕШАЈТЕ СВЕ ВРЕМЕ) А ЗАТИМ СИПАЈТЕ У ЛОНАЦ ЛИТАР ВОДЕ. КАД ВОДА ПРОКЉУЧА УБАЦИТЕ ПОЛА ВЕЛИКЕ ШОЉЕ МЛАДИХ ОЉУШТЕНИХ КРОМПИРИЋА.

КАД СУ КРОМПИРИЋИ КУВАНИ, СИПАЈТЕ У ЧОРБУ ЈЕДНО ЦЕЛО УМУЋЕНО ЈАЈЕ И КАШИКУ КАЈМАКА. НА КРАЈУ ДОДАЈТЕ СИТНО ИСЕЦКАН ПЕРШУН И ЦЕЛЕР.

2 КАКО СЕ ПРИПРЕМА ЈАГЊЕЋИ БУТ

МЕСО ДОБРО ОПЕРИТЕ, ПОСОЛИТЕ ТАКО ДА СО БУДЕ УТРЉАНА У МЕСО.

У ВЕЋУ ШЕРПУ СТАВИТЕ ДВЕ ШОЉИЦЕ УЉА, ПА КАД УЉЕ БУДЕ ВРУЋЕ УБАЦИТЕ БУТ И ПРОПРЖИТЕ МАЛО СА ОБЕ СТРАНЕ. КАД МЕСО ПОРУМЕНИ УСПИТЕ ШОЉИЦУ ВОДЕ И ПОКЛОПИТЕ. ВОДУ ДОЛИВАЈТЕ СТАЛНО ТАКО ДА БУДЕ ИСТИ НИВО. КАД МЕСО ТОЛИКО ОМЕКША ДА ВИЉУШКОМ МОЖЕ ЛАКО ДА СЕ ПРОБОДЕ, ОНДА ЈЕ ПЕЧЕНО.

3 ПИТА ОД ТРЕШАЊА

УЗМИТЕ ПОЛА КИЛОГРАМА ТАНКИХ КОРА, ПОЛА КИЛОГРАМА ТРЕШАЊА КОЈЕ ТРЕБА ДА ОЧИСТИТЕ ОД КОШТИЦА И ПРЕСЕЦИТЕ НАПОЛА, ПОЛА ВЕЛИКЕ ШОЉЕ УЉА И 1/4 КГ ШЕЋЕРА.

ПЛЕХ ПОДМАЖИТЕ УЉЕМ, СТАВИТЕ ЈЕДНУ КОРУ, ПОПРСКАЈТЕ ЈЕ УЉЕМ, СТАВИТЕ ДРУГУ КОРУ ИЅУ ПОСПИТЕ УЉЕМ, А ЗАТИМ ПО ЊОЈ РЕЂАЈТЕ ТРЕШЊЕ...

... И ПОСПИТЕ КАШИКОМ ШЕЋЕРА, ЗАТИМ ПОКРИЈТЕ КОРОМ.

И ТУ КОРУ ПОПРСКАЈТЕ УЉЕМ, СТАВИТЕ ТРЕШЊЕ И ШЕЋЕР, ПА ОДОЗГО КОРУ. ОВУ ОПЕТ ПОПРСКАЈТЕ УЉЕМ И СТАВИТЕ ТРЕШЊЕ И ТАКО РАДИТЕ ДОК СВЕ КОРЕ И ТРЕШЊЕ НЕ ПОТРОШИТЕ. ОСТАВИТЕ САМО ЗА КРАЈ ДВЕ КОРЕ. ПИТУ ИСПЕЦИТЕ, ИСЕЦИТЕ НА КВАДРАТЕ И ДОК ЈЕ ЈОШ ТОПЛА ПОСПИТЕ ЈЕ ПРАХ-ШЕЋЕРОМ.

Жене су ‚јачи пол‘

У МАГЛИ НА ДРУМУ ВОЛАН ТРЕБА ПРЕПУСТИТИ ЖЕНИ ЈЕР ОНА БОЉЕ ВИДИ ОД МУШКАРЦА.

Жене су у много чему испред мушкараца! — то је закључак групе истраживача из Европе и Северне Америке који су више година посветили изучавању психо-физичких разлика између мушкараца и жена. Њихов циљ био је да одреде занимања која више одговарају једном или другом полу како би наставници и професори већ у школској клупи почели да припремају дечаке и девојчице за њихове будуће позиве.

Жене су, како је закључила психолог др Дајана Мек Гинис, осетљивије на буку од мушкараца. Њих, на пример, модерни хи-фи стерео уређаји велике јачине више узнемиравају чак и када слушају музику коју воле, па стога не би требало да раде у просторијама где влада јака бука. Женско ухо, међутим, може да чује високе тонове које мушкарци „не примећују“, а такође и да лакше одреди извор и положај звукова што долазе са разних страна.

ВИДЕ КАО МАЧКЕ

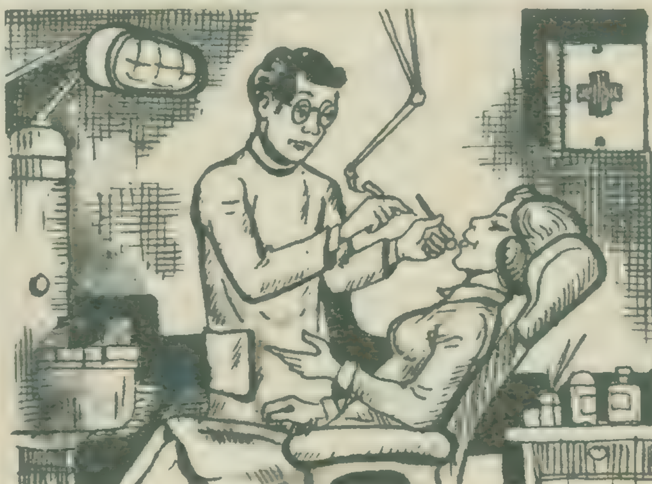
И вид у жене бољи је него у мушкарца, нарочито када су извори светлости веома слаби. Зато оне у мрачној соби лакше разазнају предмете, а у густој магли могу да опазе светиљке аутомобила који долазе чак неколико секунди пре мушкараца. И боје оне боље распознају, тврди др Мек Гинис. Жене боље разликују нијансе и ређе су „слепе за боје“ него мушкарци.

Меморија је такође женска „јача страна“. Њихово вербално и визуелно памћење је брже, дуготрајније и боље. То не значи само да, на пример, лакше уче поезију или да као глумице брже уче текстове, већ и да боље памте лица и звуке, што им омогућава да правилно отпевају ноту коју су само једном чуле неколико тренутака раније.

За разлику од мушкараца, реакције жена су у просеку спорије па су зато у области спорта мушкарци супериорнији јер имају бољу кондицију ока и телесних покрета. Али после дужег периода вежбања, координација се и код жена усавршава, па су због тога оне боље у ручном раду, свирању на музичким инструментима, куцању на писаћој машини, као и у свим финијим и лакшим пословима који захтевају прецизност, пажњу и концентрацију.

Истраживачи су, такође утврдили да су жене сујеверније од мушкараца, да више читају, чешће похађају вечерње школе, радије одлазе у биоскопе и у већем броју имају своје типичне женске хобије.

ХРАБРЕ КОД ЗУБАРА

Одавно је познато да су жене уздржљивије и да лакше подносе бол. Оне могу дуже да издрже хладноћу зато што имају дебљи масни поткожни слој него мушкарци. Научници тврде да жене с мање страха одлазе код зубара или у болницу, између осталог и зато што их мања осетљивост на бол чини „храбријим“.

Уопште узев, кад је реч о болести, мушкарци су веће кукавице од жена. Оне се врло реално односе према болести супротстављајући јој се с намером да је победе, док мушкарци често покушавају да не мисле на болест плашећи се суочавања с њом.

— Жене су бољи пацијенти и често су саме себи довољне, док се болестан мушкарац потпуно изгуби од страха и захтева да цела породица трчка око њега и сваког дана позива другог лекара. То је мишљење једног од лекара који је радио у овом тиму истраживача.

У свакодневном животу жене су послушнији чланови друштва од мушкараца. Оне поштују законе, радије се друже са суседима и педантније су у обављању својих грађанских дужности. Најзад, закључили су истраживачи, женски пол је јачи од мушког и у погледу дужине живота. Специјалиста за геријатрију је закључио, на основу својих истраживања, да се за последњих 130 година животни век жене повећао од 42 на 74 године у просеку, а за мушкарце само од 40 на 68 година.

М. Ш.

ПСЕЋИ ЖИВОТ

Недавно је пред енглеским Парламентом подсекретар за унутрашње послове доктор Ширли Самерскил изнео необичан податак: храна једног затвореника недељно стаје 2.66 фунти (око девет хиљада динара) док храна једног затворског пса стаје 3,45 фунти (четрнаест хиљада динара). Коментар заиста није био потребан.

ВЕЛИКИ АТОМ

Да би што сликовитије показали величину димензија бескрајно малог атома поједини научници су извршили одговарајуће прорачуне:

— У једном кубном сантиметру чврсте материје има толико атома да би једном човеку било потребно, када би то било могуће, милион године да их преброји. И то да броји тако, да сваке године „одвоји“ милион атома.

— Док читате овај текст, свако слово у њему, односно материја од које је састављена боја за отисак овог слова, садржи више атома него што је људи на свету.

Атом је састављен од атомског језгра око кога круже електрони, а између њих је празан простор. Скоро сва маса једног атома сконцентрисана је у атомском језгру:

— Пречник атомског језгра је у поређењу са пречником атома незнатан — ове две величине се односе међу собом као пречник једне обичне шљиве према висини Ајфелове куле у Паризу.

РУСИЈА ОД ИВАНА ГРОЗНОГ ДО ПЕТРА ВЕЛИКОГ

СТО ГОДИНА НЕМИРА

Борис Годунов је удао своју сестру Ирену за болешљивог Фјодора и кад је овај умро 1598. године, наговорио је Московљане да изиђу на улице и захтевају од царице Ирене да Бориса крунише за цара.

У то доба појавио се у Русији лажни син Ивана Грозног, Димитрије, који је сакупио велику војску и кренуо на Москву да Борису отме престо. До сукоба није дошло јер се Борис Годунов нагло разболео и умро.

Тако је Димитрије постао 1605. године цар, али немири у земљи, који нису престајали после смрти Ивана IV Грозног, проширили су се и на саму престоницу, Москву.

Бојари, вековни противници царске власти, сковали су заверу против Димитрија и једне ноћи 1606. године с козацима упали у одаје Кремља. Цара су убили, али у Москви терор није престао. На улицама града догађала су се честа убиства, као крвави епилог сукоба Руса, козака и Пољака.

Јачање руске државе започело је под царем Иваном IV, названим „Грозним" зато што је чврстом руком заводио централну власт, не жалећи главе руских племића — бојара који су се огорчено борили да би задржали своју феудалну самосталност. Када је умро 1584. године, наследио га је на престолу син Фјодор, умно заостали дечак, за чијег је регента наименован Борис Годунов.

Неколико година после убиства цара Димитрија Москва је стално била поприште ужасних нереда и безвлашћа. Пољски војници су окупирали Кремљ и из утврђења излазили само да пљачкају радње и нападају грађане. Разбојничке банде су харале градом, а фанатични калуђери и разуздани козаци злостављали пролазнике. Најзад су, 1611. године, гневне Московљанке дигле устанак и са секирама и кухињским ножевима навалиле на пољске војнике у Кремљу.

Побуна жена прерасла је у прави устанак. Сукоби с Пољацима трајали су 19 месеци док најзад нису истерани из Кремља, више глађу него оружјем. После неколико месеци крвопролића и нереда у Москви и целој Русији, 1613. године изабран је нови цар, Михајло Романов.

Цар Михајло је био болешљив и слабачак младић који је једва успевао да држи скиптар у руци и круну на глави, а камоли да влада Русијом. Када му је шведски краљ послао на поклон неколико часовника, Михајло Романов је постао страстан сакупљач. Осим сатова ништа више га није занимало.

Још у доба цара Михајла стање у земљи се већ прилично средило, тако да за време његовог наследника Фјодора (1678 — 1682) у Русију пристижу први страни дипломати, а на данашњем Црвеном тргу се одржавају прве војне параде.

Једног дана 1689. године у Москву је тријумфално ушао млад човек праћен клицањем 18.000 војника и великог броја грађана. Био је то Петар I, који ће понети надимак Велики јер ће од раздорима разједане Русије створити велику европску силу. Он је у Кремљу приредио огромну гозбу и позвао народ за свој сто. Био је то крај стогодишњих нереда у Русији.

БИО САМ ПОТПУНО САМ, ИАКО ОКРУЖЕН МАСОМ СВЕТА. ВИКАО САМ, ПЕВАО, ТРЧАО СРЕДИНОМ УЛИЦЕ — НИКО МЕ НИЈЕ ВИДЕО.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ЧУЈЕТЕ

ХАРЛАН ЕЛИСОН

Тог мартовског јутра прошле године — био је уторак — осећао сам се исто као стотину јутара пре тога. Тако сам мислио. Ипак, није било баш исто...

На брзину сам се умио и обукао и сишао у трпезарију, где су ме већ чекале новине и воћни сок. Алма, моја жена, припремала је доручак у кухињи. По обичају, нешто је гунђала. Алма је иначе била пријатна жена, моја верна сапутница већ 27 година, и све док је њено гунђање било тихо у кући је владао мир.

Међутим, Алма је постајала све гласнија.

— Где је тај човек? — беснела је. — Зна да не волим да га чекам. Ево, јаја су се већ охладила!

— Овде сам, Алма, одмах долазим — довикнуо сам.

Љутити шеф

Ништа није вредело. Глас само што јој није достигао ону ноту од које целог дана имам вртоглавицу.

— Долазим! — Оставио сам новине и кренуо у кухињу.

У том тренутку Алма је бесно пројурила поред мене и почела да ме дозива са дна степеница:

— Алберте, доста је било излежавања!

Ухватио сам је за руку и покушао да је уразумим.

— Драга, овде сам...

Као да ништа нисам рекао, Алма је наставила да виче по кући.

„А, нећу те ја више слушати", помислио сам. Обукао сам мантил, натукао шешир и, онако необријан и без доручка, излетео из куће, залупивши врата за собом.

Као и обично, већ сам био у закашњењу. Морао сам да зауставим неки такси, иако нисам био сигуран да ли у џепу имам довољно новца. Први је прошао не приметивши ме. Махао сам очајно рукама, а таксисти су пролазили поред мене један за другим, не осврћући се. Претио сам, викао, јурио за њима... ништа.

У последњем тренутку ухватио сам аутобус и стигао пред зграду у којој сам радио.

Опрезно сам отворио врата и — претрнуо. Мој шеф, Фриц Клаус, са црвеним, подбулим лицем викао је:

— Винзоки, глупане, колико пута ћеш још закаснити? Нећу ја тебе више трпети, па се сналази како знаш!

Али, Клаус ме није видео, као што ме ни Алма није видела!

Одједном ми је било мука. Изашао сам у ходник и наслонио се на зид. Поред мене су пролазиле моје колеге не примећујући ме. Дакле, ја сам невидљив!

Био је то шок за мене. Ноге су ми клецале и вртело ми се у глави. Пожурио сам ка лифту, да се што пре нађем на ваздуху. Притиснуо сам дугме, али сијалица се није упалила. Још дуго сам стајао у ходнику, док није наишао неко и позвао лифт.

Целог живота сам био тих. Тихо сам се венчао, тихо живео, а сада нисам могао да направим ни ону буку за коју сам сматрао да ми припада: нисам могао да завршим свој живот пуцњем из револвера, јер ниједан обарач се не би покренуо под мојим прстом. Био сам сенка, дух у стварном свету, приморан да тако живим ко зна још колико дуго.

Возио сам се лифтом са људима који ме нису примећивали; гурали су ме не извињавајући се. Нерви су ме издали. Једног момка сам из све снаге треснуо по носу кад ми је стао на ногу. Није ни трепнуо. Од муке сам почео да плачем.

Најдуже две недеље

Лифт је играо горе-доле, ја сам грцао у сузама, али нико ме није примећивао. Најзад сам изишао на улицу и шетао без циља све док се није смркло.

Две недеље могу да вам пролете кад сте заљубљени, кад имате пуно пара и забављате се без икаквих брига, кад сте здрави и осећате се живи.

Следеће две недеље биле су најдуже у мом животу. Као пакао. Био сам потпуно сам, окружен масом света. Увече сам стајао у центру осветљеног града, викао, певао, трчао средином улице — нико ме није видео.

Неколико пута сам свратио до куће и видео да се Алма одлично сналази без мене. Ништа јој нису сметали они силни килограми које је добила последњих година. Поред ње је сада био Џорџ Рејнс, мој бивши колега.

Више нисам одлазио кући. Ходао сам улицама као клошар. Појављивао сам се, неуредан и необријан, на најотменијим местима, али као да нисам. Био сам сам у целом граду, у целом свету. Тешио сам се тиме што сам сад могао да шамарам кога сам хтео; они то једноставно нису примећивали.

Јео сам где сам стигао, узимао са туђих тањира, са тезги. Спавао сам по парковима, али и у најскупљим хотелима.

У последње време сам најчешће свраћао у хотел „Сент Мориц". Допадао ми се један старински удобни кауч у салону.

Једне вечери сам се, уморан, испружио на кауч кад је неко почео да ме гура и прави места за себе. Подигао сам шешир и видео да ме тај неко гледа право у очи, као да хоће да ме натера да се уљудим. Није ми био симпатичан, па сам га одгурнуо ногом.

— Охо, друшкане! — повикао је човек, упирући прст у мене.

Убеђен да ме не види, окренуо сам се на другу страну, али то код њега није палило. Ухватио ме је за оковратник и за трен сам се нашао на другом крају салона. Нисам осећао бол, само сам био запрепашћен.

Човек је стајао изнад мене и грохотом се смејао.

— Ви... ви ме видите? — промуцао сам.

Човек се нагло уозбиљио.

— Наравно да те видим — рекао је и брзо се удаљио.

Ја сам остао на поду, отворених уста. То ми никад није пало на памет. Мислио сам да сам сам на

ЛИ МЕ?

свету, а, ето, има их још невидљивих.

Ипак, тај човек није изгледао ни слично мени. Био је уредан, обријан, понашао се као да се нимало не разликује од осталих људи.

Пошао сам за њим. Сад кад сам случајно наишао на себи сличног, нисам смео да га изгубим из вида. Више нисам сам, то је било најважније, а можда ће он моћи и да ми објасни шта се ово дешава с нама.

Човек је отишао до десетог спрата и ушао у једну собу. Неко време сам оклевао пред вратима, а онда сам закуцао. Покушаћу лепо с њим, помислио сам.

Човек се изненадио кад ме је угледао. Нисам баш сигуран да је желео поново да ме види. Шта је могао: склонио се и пустио ме да уђем у собу.

— Седите — рекао је и сео преко пута мене. Прекрстио је руке и мирно чекао да кажем шта имам.

— Већ две недеље сам као луд, нико ме не примећује...

Човек ме је сажаљиво гледао док сам причао своју причу, свакако истоветну с његовом.

Зовем се Томпсон...

— Морам да знам шта се дешава са мном — рекао сам на крају. — Можете ли ми помоћи, господине...

— Зовем се Томпсон — рекао је. — Видите, господине Винзоки, у свету данас људи се све више отуђују једни од других. Идете улицом и не видите ничије лице. Кад пазарите у самоуслузи, уопште се не сећате како је изгледала девојка за касом. Ни вас нико не примећује. Свако мисли на своје ствари. Затим одете својој кући, седнете испред телевизора и тако губите контакт са светом.

— То је заиста тачно — потврдио сам.

— Код неких од нас то је посебно изражено, зато што смо слабе личности... Без љутње, господине Винзоки, уверићете се да сам у праву. Са модернизацијом, механизацијом и брзим темпом живота, други људи постају безлични, док код нас тај процес иде још даље и — пуф! — једноставно постајемо невидљиви за све око нас. Схватате ли?

Ја сам га само гледао. Потпуно сам схватао о чему говори.

— Има ли их још оваквих? — питао сам.

— На десетине. Ускоро ће их бити стотине, па хиљаде... Како се ствари развијају, можемо очекивати лепо друштво. Људи се све више удаљују и повлаче у себе.

Нисам као они

Отресао је пепео цигарете у пепељару, док сам ја нестрпљиво чекао да настави.

Човек је презриво одмахнуо руком.

— Али, мене то друштво не интересује.

— Како то? — зачудио сам се.

— Тако, господине Винзоки. И ја сам једино време лутао, очајан и изгубљен као ви сада, али убрзо сам схватио да је баш ово прави живот. Нема одговорности, нема обавеза, нема борбе за самопотврђивање. Био сам професор у гимназији. Ученици су долазили на часове, одлазили, а никад ме нису стварно видели. Часове сам држао са успехом, никад ме нико није опоменуо, али ни похвалио. Тако сам после извесног времена — избледео. Овакав живот ми се свиђа: зато и нисам желео да вас упознам. Нећу ни с ким да се зближавам, јер сам алергичан на такве типове.

Тада ми је постало јасно да разговарам с лудаком. Оне силе које су нас начиниле невидљивим потпуно су успеле у његовом случају: био је изгубљен, задовољан животом невидљивог, нечујног, непознатог.

Није он био једини. За ову протеклу годину нашао сам још доста таквих. Сви су резоновали на исти начин.

Али, ја нисам као они. Ја желим да побегнем из оваквог стања. Желим да ме поново сви видите. То се из све снаге трудим да постигнем... на једини могући начин.

Закључио сам да људи могу на тренутак да ме виде кад им се приспава преко дана, или кад су замишљени. Стално нешто певушим и мислим да и то можете да чујете.

Молим вас, присетите се: да ли вам се понекад учини да сте ме видели, негде у углу ока, па сте помислили да вам се само причињава? Можда ћете се сетити да сте некад чули песму, а радио вам није био укључен.

То сам био ја! Да, ја постојим! Чујете ме, зар не?

ЈЕДНА ЛАЖ ВРЕДНА

Кад магарац поједе на пут не враћа се као коњ.

(Италијанска пословица)

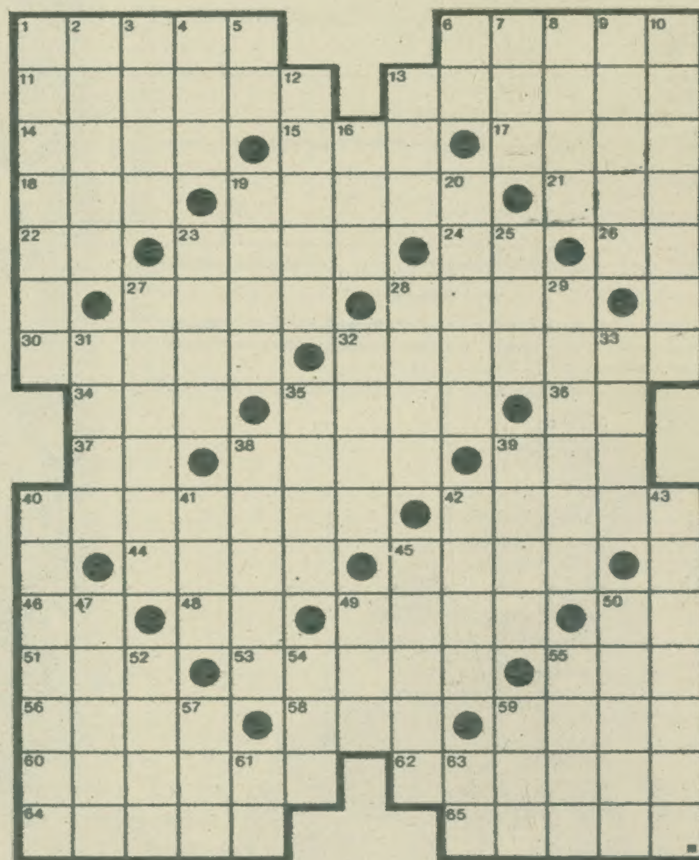
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Бојазан, 6) запаљење слузокоже, 11) припадник северноамеричког индијанског племена, 13) становници једног града у Србији, 14) вера, 15) телефонски позив, 17) напад, 18) стара мера за тежину, 19) посољени, 21) шумска креда, 22) предлог, 23) еп, 24) ауто-ознака за Мостар, 26) хемијска ознака за иридијум, 27) амерички књижевник (Фицџералд), 28) весељак у далматинским градовима, 30) машина, 32) тужно, 34) поклон, 35) француски књижевник („Три мускетара“), 36) показна заменица, 37) рукометни клуб (скр.), 38) агрегатно стање воде, 39) земљишна мера, 40) трупци, 42) непошумљена висораван, 44) јединични вектори, 45) водоземац, 46) својеручно (скр.), 48) сугласник и самогласник, 49) део чизме, 50) лична заменица, 51) исход у шаху, 53) цитат, 55) врста коњског хода, 56) блага казна, 58) средство за лакирање, 59) престанак живота, 60) домаће пернате животиње, 62) део радио-апарата, 64) муслиманско женско име, 65) света књига ислама.

УСПРАВНО:

1) Реч истог значења, 2) врпца, пантљика, 3) птица селица, 4) лука и Израелу, 5) два самогласника, 6) упитна реч, 7) врста папагаја, 8) француски глумац (Жак), 9) Тацитово дело, 10) шпански голман (Замора), 12) замах, 13) град у СР Немачкој, 16) цар животиња, 19) тром, 20) полупаразитска биљка, 23) однос датих и примљених голова, 25) народно коло, 27) део прозора, 28) јужноамеричка животиња, 29) није отишла, 31) река у Европи, 32) оцењивачки скуп, 33) број који означава одсуство било какве количине (мн), 35) делови недеље, 38) амерички генерал из другог светског рата, 39) производ намењен тржишту, 40) дивљина, 41) дрвена посуда, 42) боксерски израз, 43) Изолдин љубавник, 45) трн, бодља, 47) северноамеричка животиња скупоценог крзна, 49) целокупна, 50) град у Бугарској, 52) наш филмски режисер (Јанковић), 54) везник, 55) припадник једног индокинеског народа, 57) стара српска престоница, 59) троцифрен број, 61) хемијски знак натријума, 63) кошаркашки клуб (скр.).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Лак, 4) Микис, 7) хор, 10) амини, а, 11) торта, 12) коц, 13) радар, 16) тил, р, 17) баритон, с, 18) сам, 20) налог, 21) кап, 23) Олиб, 25) кас, 26) лука, л, 27) над, к. 29) так, р, 30) обарач, 31) норука, н, 32) Рур, с, 34) Мур, ђ, 35) осет, 37) Бел, 39) седи, 41) нит, 42) венац, 44) Кац, р, 43) колерик, љ, 46) Кил, 48) Саган, 49) мир, 51) Ајова, а, 52) Ивона, 53) тас. 54) кулук, 55) Лаб.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живорад Стојановић. Уредници: Крунко Виторовић, телефон 324-191/525, Нурудинка Ђокић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишње 220,00 дин, полугодишње 110,00 дин, тромесечно 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишње 440,00 дин, полугодишње 220,00 дин, тромесечно 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 100.—, Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПОЂИТЕ НА ИСТРАЖИВАЧКО ПУТОВАЊЕ У ПОЗНАТИ СВЕТ НЕПОЗНАТОГ

ПРИРОДА-ПОЗНАТА И НЕПОЗНАТА

— хиљаду чуда природе —

ЧУДЕСНЕ ТАЈНЕ ПРИРОДЕ ОПИСАНЕ У ОВОЈ КЊИЗИ ЧЕКАЈУ ДА ИХ ОТКРИЈЕТЕ

Ова изванредно опремљена књига, са 600 илустрација у боји, од којих су многе бисери уметничке фотографије, мирне душе могла би се назвати ИЛУСТРОВАНОМ ЕНЦИКЛОПЕДИЈОМ ПРИРОДЕ.

Разумљивим и занимљиво писаним текстовима, заснованим на најновијим сазнањима биологије, ова је књига јединствени водич кроз живописни и шаролики живот у природи у различитим његовим облицима и у његовом неизмерном богатству.

Ова несвакидашња књига увешће вас у тајне природе и сазнаћете шта се све догађа:

- у тишини морских дубина
- у пустињи
- у прашуми
- у тундри
- у поларним областима
- у четири годишња доба — пролеће, јесен, лето и зиму
- шта значи вода као основни услов и покретач живота
- како џиновски прашумски цветови опојног мириса служе као замке
- како су велике природне грађевине изграђене од ситних корала
- како говоре пчеле
- да је гепард најбржа животиња — достиже брзину 100 км на час
- да је плави кит највећа животиња свих времена, са срцем од 600 кг

Сазнаћете и низ других занимљивости које је могло да открије само електронско око фото-апарата.

КЊИГА ЋЕ КОРИСНО ПОСЛУЖИТИ И СВИМ УЧЕНИЦИМА јер ће им умногоме олакшати учење и побудити интересовање за проширивањем знања, а НАСТАВНИЦИМА и ПРОФЕСОРИМА као користан приручник за припремање наставе или у току саме наставе.

Књига је штампана ћирилицом на 480 страна, великог енциклопедијског формата, богато технички опремљена, у тврдом повезу с пластифицираним заштитним омотом, са 600 илустрација у боји, схема, цртежа и индексом на крају књиге.

ЦЕНА КЊИГЕ ЈЕ 400.— ДИНАРА. Може се купити за готово или на отплату.

ЧИТАОЦИ ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА УЖИВАЈУ ПОПУСТ ОД 20%, тако да књигу добијају за 320.— динара. Износ ће платити поштару када приме књигу — поузећем.

КУПЦИ НА ОТПЛАТУ ДОБИЋЕ КЊИГУ ЗА 400.— ДИНАРА, с тим што ће наведени износ отплаћивати у 8 редовних месечних рата по 50.— динара, после пријема књиге, рачуна и уплатница. **ПРВУ РАТУ ПЛАТИЋЕТЕ ПОШТАРУ.**
КУПЦИ ИЗ БЕОГРАДА МОГУ ПОДИЋИ КЊИГУ СВАКОГ РАДНОГ ДАНА ДО 15 ЧАСОВА у предузећу „ВУК КАРАЏИЋ", Краљевића Марка 9.

— — — — — — — исећи, попунити и послати — — — — — — — —

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ", Београд, Краљевића Марка 9.

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем књигу „ПРИРОДА — ПОЗНАТА И НЕПОЗНАТА"
ЗА ГОТОВО — по повлашћеној цени од 320.— динара. Уплату ћу извршити приликом пријема пакета од поште — поузећем.
НА ОТПЛАТУ — по цени од 400.— динара, који ћу износ платити у 8 редовних месечних рата по 50.— динара, почев од ———— 1975. године.
Прву рату платићу поштару када ми донесе књигу.
(непотребно прецртати)
У случају спора признајем надлежност IV општинског суда у Београду.

Презиме и име ____________________

Занимање ____________ Пошт. број и место ____________

Адреса стана ____________ Назив и адреса радне организације ____________

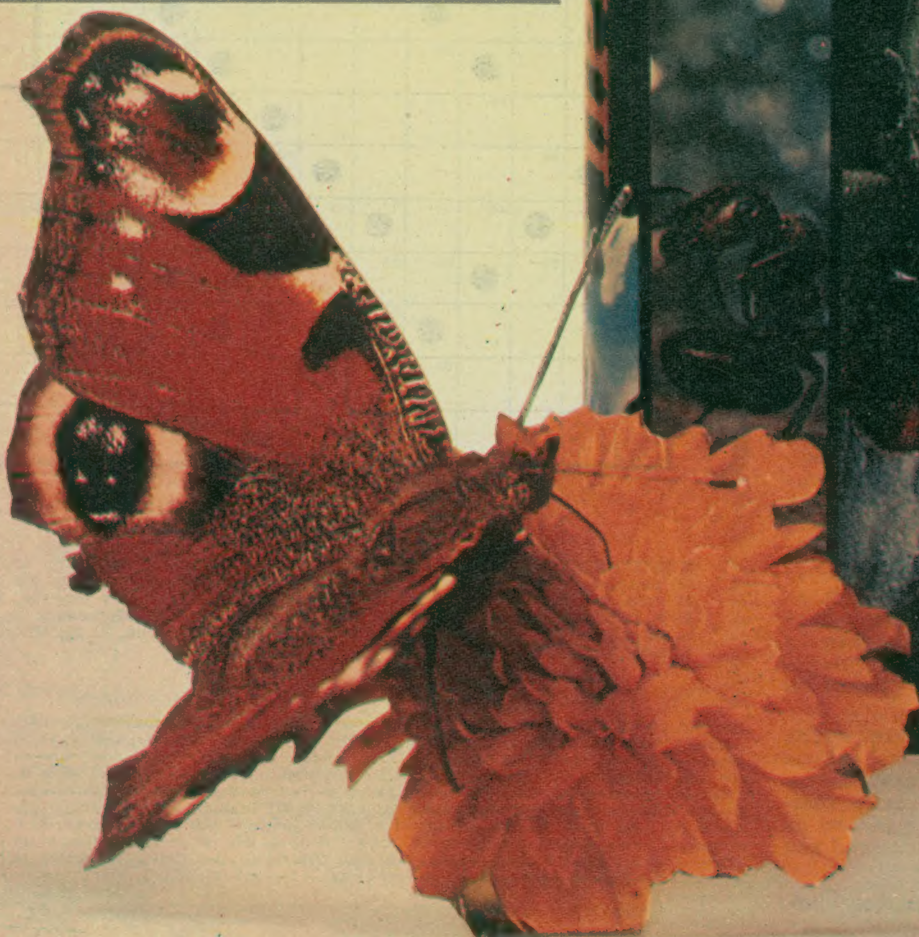
Овера запослења за купце на отплату ____________ Купац ____________

(печат и потпис овлашћеног лица) (својеручни потпис)

Бр. л. карте ____________ Издате од СУП-а ____________

Наруџбеница се оверава само при куповини књиге на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије.

Политикин Забавник

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

НАРОДНИ ХЕРОЈИ

Молио бих те да ми кажеш колико је бораца НОВ проглашено народним херојима.

Љиља Шкулетић,
Бар

Звање народног хероја додељивано је као највеће признање борцима, командирима, командантима и политичким комесарима који су се својим јунаштвом и самопрегором истакли у ослободилачкој борби.

За народног хероја Југославије први је проглашен Петар Лековић, каменорезачки радник из села Решице, код Ужичке Пожеге — фебруара 1942. године. А до данас Орденом народног хероја одликовано је 1307 бораца Народноослободилачке војске Југославије. Орден народног хероја добиле су и бројне војне формације НОВ а и осам градова Југославије проглашено је градом-херојем.

КИРК ЈЕ ИШУР

Да ли је истина да је Кирк Даглас по пореклу Рус?

Маја Узунова,
Скопље

Холивудски филмски глумац Кирк Даглас је руског порекла. Његово право име је Ишур Данилович. Прославио се изванредним креацијама у филмовима: **Младић с трубом, Шампион, Град илузија, Стаклена менажерија, Жеђ за животом ...**

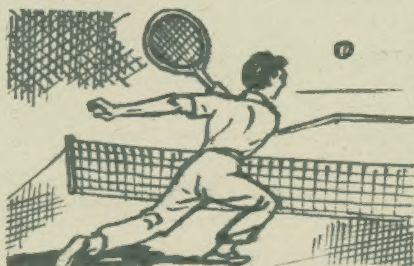
ДУГИ БРОДОВИ

Зашто су се викиншки бродови звали — дуги бродови?

Петар Зрнић,
Кањижа

О бродовима викинга зна се највише захваљујући ископинама у Гокштату, у Норвешкој. Наиме, ратници мора сахрањивали су своје вође у великим хумкама заједно са њиховим бродовима.

Брод пронађен у Гокштату имао је по шеснаест весала са сваке стране, задње весло уместо крме и, као египатски, феничански, грчки и римски бродови, катарку за четвороугаоно једро. С обе стране брода били су обешени ратнички штитови. На овим дугим и лепим бродовима викинзи су пловили Северним морем, Средоземљем и стизали чак до Америке.

ОДБРАМБЕНИ УДАРАЦ

Какав је то ударац у тенису звани бекхенд?

Стево Иђушки,
Апатин

Бекхенд, заједно са форхендом, је један од основних удараца у тенису. То је, у ствари, одбијање лопте рекетом са супротне стране, на пример: играч дешњак одбија лопту која му долази с леве стране, и обрнуто, при чему је шака која држи рекет окренута према мрежи. Сматра се ударцем у одбрани.

СКРОВИШТЕ КЋЕРИ СУНЦА

Чуо сам да је тврђава Маху Пикчу била последње упориште Инка. Да ли је то истина?

Горан Ђорђевић,
Рашка

Читавим 19. веком научници и авантуристи привучени причама о богатству последњег града Инка трагали су безуспешно за његовим остацима. Тек експедиција професора историје са Јелског универзитета Хирама Бингама успева 24. VII 1911. године да угледа зидине загонетног града. Његову тајанственост и неприступачност штитиле су провалије са три стране дубоке преко 700 метара а са четврте крио га је планински гребен. Претпоставља се да су Инке користиле мостове преко провалија за улаз и излаз из града. И поред пронађених остатака гробова и посуђа, Маху Пикчу или, како га још зову, скровиште кћери Сунца, остаје тајна јер стил грађевине није инка стил. Трагови народа Анда се тако губе у овој неприступачној голети.

ГУМА КОЈА СКАЧЕ

Хтео бих да знам када је пронађена пнеуматска гума.

Небојша Ђорђевић,
Нова Варош

До 1888. године сви точкови су имали гвоздене обруче, изузев скупоцених кочија и бицикла чији су точкови били од тврде, пуне гуме. Те године ветеринар Данлоп из Белфаста долази на идеју да направи точкове од гумених црева испуњених ваздухом. Начинио је дрвени костур и на њега наместио гумено црево напуњено ваздухом и обложено платном. Пре него што је ставио тај точак на трицикл свог сина, желећи да га испроба, бацио га је на земљу. Точак је одскочио, како је Данлоп и очекивао. Већ следеће године, он оснива, и данас у свету познату, фабрику пнеуматских гума „Данлоп".

НЕПОМИЧНИ ПИНГВИНИ

Реци ми која је највећа врста пингвина?

Зора Милојевић,
Шабац

Царски пингвини су највећа врста пингвина. Високи су око 1,20 м, а тешки 40 кг. За њих је занимљиво да им се живот одвија готово прецизно као сат. Десет месеци у години, од марта до децембра проводе на леду. За то време се паре, седе на јајима и одгајају младе. Никада не излазе на земљу коју не покрива лед, ни на стене као што то чине остали пингвини. Стоје готово непомично јер морају да избегавају сваки непотребни покрет да „уштеде" масноћу. То је једини извор енергије који одржава топлоту њихових тела а тиме и њих у животу.

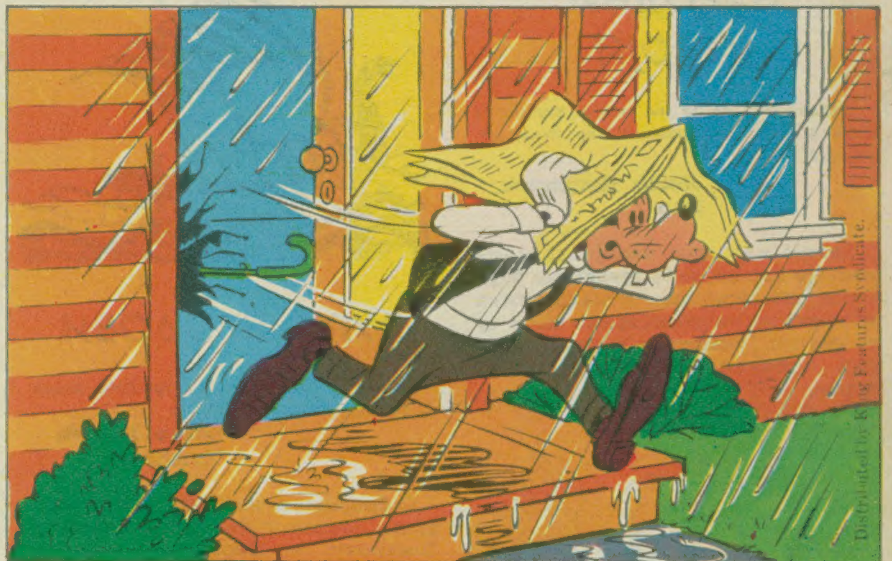

WALT DISNEY
МИКИ

ОХО! ИЗГЛЕДА ДА ПОЧИЊЕ КИША!

?

Distributed by King Features Syndicate.

ОТПАЦИ

МИКИ
Copyright © 1976
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

ЧУЈ, МИКИ! МОЖЕШ ЛИ ДА МИ ПОЗАЈМИШ АМРЕЛ ДА ТРКНЕМ ДО ОНЕ РАДЊЕ ПРЕКОПУТА?
1272/3